กลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

สายพิณ ยานะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

กลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

สายพิณ ยานะ

นางสายพิณ ยานะ
ผู้วิจัย

อาจารย์วีระแมน นิยมพล, M.Ed.
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์อรอนงค์ สงเจริญ, วท.ม.
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

วิไล กุศลวิศิษฏ์กุล

รองศาสตราจารย์วิไล กุศลวิศิษฏ์กุล, วท.ม.
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. ชิษณุสรร สวัสดิวัตน์, Ph.D.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย

อาจารย์พิมพา ขจรธรรม, Ph.D.
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
วิทยาลัยราชสุดา

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

กลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2550

สายพิณ ยานะ
นางสายพิณ ยานะ
ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ฉลอง บุญญานันต์, Ph.D.
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์วีระแมน นิยมพล, M.Ed.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

วิไล กุศลวิศิษฏ์กุล
รองศาสตราจารย์วิไล กุศลวิศิษฏ์กุล,วท.ม.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์อรอนงค์ สงเจริญ, วท.ม.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. ชิษณุสรร สวัสดิวัตน์,Ph.D.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์สุมาลี ดีจงกิจ, Ph.D.
ผู้อำนวยการ
วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright© by Mahidol University

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์วีระแมน นิยมพล เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วิไล กุศลวิศิษฏ์กุล อาจารย์อรอนงค์ สงเจริญเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ดร ฉลอง บุญญานันต์ เป็นประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ ได้สละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเป็นอย่างดีตลอดมา ซึ่งผู้ทำวิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ในสาขาวิชางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ทุกท่านที่ให้ความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำในสิ่งที่ก่อประโยชน์ต่อการวิจัย ให้แนะนำ ช่วยเหลือและแก้ไขทางด้านเนื้อหา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่ประสบความสำเร็จหากไม่ได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี จาก ผู้อำนวยการโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ คณาจารย์ทุกท่าน น้องนักเรียนวัยรุ่นตาบอดทุกคน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง สามีและลูกทั้งสอง ที่ได้ให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัยทุก ๆ ด้าน และเป็นกำลังใจเสมอมา รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์นี้อีกหลายท่านที่มิได้เอ่ยนาม

สายพิณ ยานะ

Copyright by Mahidol University

กลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

(COPING STRATEGIES OF BLIND ADOLESCENT STUDENTS IN CHIANG MAI PROVINCE,THAILAND)

สายพิณ ยานะ 4537381 RSRS/M

ศศ.ม. (งานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วีระแมน นิยมพล M.Ed. , อรอนงค์ สงเจริญ วท.ม. , วิไล กุศลวิศิษฏ์กุล วท.ม.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอดและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2548

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยคือ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่กำลังศึกษาตามรายชื่อในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีอายุระหว่าง 10 – 20 ปี จำนวน 135 คน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลวัยรุ่นตาบอดจำนวน 10 คน พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหามีประสิทธิภาพคือ ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมในระดับมาก แต่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ซึ่งถือว่าเป็นกลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คืออายุเพศหญิง สถานภาพการสมรสของบิดามารดาและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 คือ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์และด้านสิ่งของ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 คือ อายุเพศหญิง สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

วัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องเรียน ปัญหาทางสังคม ปัญหาเรื่องเพื่อน ปัญหาครอบครัว ส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าวัยรุ่นตาบอดมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ปกติดีเหมือนวัยรุ่น ทั่วๆ ไป ส่วนใหญ่ใช้การเผชิญปัญหาด้วยวิธีขอความช่วยเหลือจากพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และเห็นว่าควรส่งเสริมศักยภาพของตามความสามารถของแต่ละคนสู่สังคม

คำสำคัญ : กลวิธีการเผชิญปัญหา / วัยรุ่น / ตาบอด

148 หน้า

Copyright by Mahidol University

COPING STRATEGIES OF BLIND ADOLESCENT STUDENTS IN CHIANG MAI PROVINCE, THAILAND.
SAIPIN YANA 4537381 RSRS/M
M.A.(REHABILITATION SERVICE FOR PERSONS WITH DISABILITIES)
THESIS ADVISORS : WIRAMAN NIYOMPHOL , M.Ed. , ORN-ANONG SONGCHAROEN, M.Sc., WILAI KUSOLVISITKUL, M.Sc.

ABSTRACT

The purpose of this survey research was to investigate coping strategies of blind adolescent students in relation to individual and environment factors in Chiang Mai province, Thailand .The sample group were 135 blind adolescent students studying in Chiang Mai School for the blind, age 10 to 20 years and 10 care assistants.

The results revealed that blind adolescent students used two effective means of coping strategies namely a problem focused strategy and a social support seeking strategy both at a high level. However, they used other coping strategies considered ineffective means of coping, namely avoidance strategies at a moderate to high level.

The factors that were found to be significantly associated with the problem focused strategy were age of female, father and mother's marital status, and academic achievement. The factors that were found to be significantly associated with the social support seeking strategy were father and mother's marital status, emotional support, and tangible support. The factors that were found to be significantly associated with the avoidance strategy were age of female, father and mother's marital status, and academic achievement.

Among other problems, blind adolescent students had the most problems with studying. The care assistants though that blind students have the same daily living methods as sighted adolescent students. When blind students encounter problems, they tend to seek help from their parents first. The care assistants though that the blind should be given more opportunities to demonstrate their ability and be involved in more activities in society.

KEY WORDS : COPING STRATEGIES / BLIND/ ADOLESCENT
148 pp.

Copyright by Mahidol University

สารบัญ

	หน้า
กิจกรรมประกาศ	**ค**
บทคัดย่อภาษาไทย	**ง**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	**จ**
สารบัญตาราง	**ซ**
สารบัญแผนภูมิ	**ญ**
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 ขอบเขตการวิจัย	6
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 ทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น	10
2.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากพัฒนาการด้านต่างๆ ของวัยรุ่น	13
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคนตาบอด	16
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเผชิญปัญหา	20
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาอื่นๆ	28
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 รูปแบบการวิจัย	36
3.2 ประชากร	36
3.3 กลุ่มตัวอย่าง	36
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 คุณภาพเครื่องมือ	41
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	42
4 ผลการวิจัย	
4.1 ข้อมูลปัจจัยด้านบุคคลและด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	44
4.2 ลักษณะกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	49
4.3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านบุคคลกับกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	72
4.4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	76
4.5 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับข้อคำถามที่เป็นแบบปลายเปิด	79
4.6 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	80
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	86
5.2 อภิปรายผล	90
5.3 ข้อเสนอแนะ	98
บทสรุปสำหรับผู้บริหารภาษาไทย	99
บทสรุปสำหรับผู้บริหารภาษาอังกฤษ	113
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	135
ประวัติผู้วิจัย	148

Copyright by Mahidol University

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล	45
2	จำนวนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	48
3	จำนวนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนี	50
4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล	54
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหารการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล	59
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล	63
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	66
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหารการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	69
9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	72
10	ค่าไคสแควร์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	73
11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	74
12	ค่าไคสแควร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	75

Copyright by Mahidol University

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	75
14	ค่าไคสแควร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	76
15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	77
16	ค่าไคสแควร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	78
17	ค่าไคสแควร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	79
18	ค่าไคสแควร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด	79
19	จำนวนของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	82

Copyright by Mahidol University

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัยกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษา	7

Copyright by Mahidol University

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยรุ่นเป็นวัยของการเจริญเติบโตทั้งในทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจเป็นวัยที่มีพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ที่ค่อนข้างมีการเปลี่ยนแปลงที่เร็วและต่อเนื่อง ดังทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของอีริคสัน ที่กล่าวว่าอายุวัยรุ่นนั้นอยู่ในขั้นที่ 5 ซึ่งเป็นวัยที่มีการแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง แต่บางครั้งก็ยังมีความสับสนในบทบาทหน้าที่ของตนเองอยู่ (Erik Erikson,1975: http:// web. cortland. edu/ andersmd / ERIK) ได้รับความคาดหวังของคนรอบข้างมากกว่าสมัยเมื่อเขายังเด็ก เริ่มเปลี่ยนแปลงจากเด็กที่พึ่งพาอาศัยพ่อแม่ไปเป็นคนที่กำลังจะเริ่มเป็นผู้ใหญ่ ต้องรับผิดชอบตัวเองมากขึ้น นอกจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว วัยรุ่นยังต้องเผชิญกับปัญหาจากสภาวะสิ่งแวดล้อมที่บีบคั้น ทั้งจากสังคมและครอบครัว เช่นการดำเนินชีวิตที่มีการแข่งขันกันตลอดเวลา ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ การถูกคุกคามด้วยยาเสพติด สื่อลามกเป็นต้น ซึ่งการต้องเผชิญกับสถานการณ์เหล่านี้ทุกวัน ย่อมทำให้วัยรุ่นเกิดความเครียด ความกดดันเกิดความทุกข์ภายในจิตใจทำให้เกิดการเจ็บป่วยทั้งทางร่างกายและทางจิตใจได้ (Frydenberg E & Lewis R.,2004 : 63-122)

นักเรียนวัยรุ่นตาบอดในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่สอนและดูแลเรื่องการเรียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ในเขตภาคเหนือ โดยจัดให้มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย และสายอาชีพต่างๆ มีรูปแบบการเรียนอยู่ 2 แบบคือ แบบเรียนในห้องเรียนเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นเท่านั้น และอีกแบบคือแบบเรียนในห้องเรียนที่มีนักเรียนปกติเรียนร่วมกันภายใต้แผนการเรียนเฉพาะบุคคล (Individual Education Program) ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั่วจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งนักเรียนตาบอดกลุ่มนี้เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นก็ต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางพัฒนาการและการเจริญเติบโตอันรวดเร็วด้านต่างๆของร่างกายตามวัยเหมือนกับเด็กอื่นๆทั่วไปแล้ว พวกเขายังต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากการมองไม่เห็น มีการศึกษามากมายกล่าวว่าภาวะตาบอดนั้นส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กตาบอดที่ย่างเข้าสู่วัยรุ่นอย่างมากจนทำให้วัยรุ่นตาบอดต้องประสบปัญหาหลายด้าน เช่น พัฒนาการทางการเคลื่อนไหวช้ากว่าเด็กปกติ มีปัญหาในเรื่องการ

Copyright by Mahidol University

แสดงบทบาทและหน้าที่ในสังคม (Schindele R,1974 :125-144 ; Van Hasselt VB, 1983 :49-54) มีพฤติกรรมชอบเก็บตัว แยกตัวออกจากสังคมทั่วไป จึงทำให้เด็กตาบอดมีปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคมน้อย ไม่กล้าเข้าสังคมทั่วไปมีเพื่อนน้อย ส่วนมากจะสนิทกับครอบครัวมากที่สุด อีกทั้งยังชอบคบเพื่อนที่พิการเหมือนกันมากกว่าเพื่อนที่ไม่พิการ มีการใช้ภาษาได้ไม่เหมาะสม (Eaglestein AS , 1995 :447-445 ; Jan JE, FreemanRD,Scott EP, 1997 ; Van Hasselt , 1983 :87-102 ; Wesolowski MD ,1987:17-27,1990; Warren, 1984) ขาดความมั่นใจในตนเอง และจากการศึกษาของเอ็ดมันดีและคณะ (AdmanD,Boyle M, Szatmari P,Offord DR, 1987 :805-813 อ้างใน Ammerman RT, Van Hasselt VB, Hersen M ,1996 : 23-25) พบว่าความพิการและการเจ็บป่วยเรื้อรังในเด็กและวัยรุ่นส่งผลให้เกิดปัญหาทางจิตใจมากกว่าในเด็กและวัยรุ่นสุขภาพดีทั่วไป จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นตาบอดกลุ่มนี้นอกจากจะต้องเผชิญกับปัญหามากมาย ที่เกิดจากการมองไม่เห็นดังกล่าวแล้ว วัยรุ่นกลุ่มนี้ยังต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ ที่เกิดขึ้นในช่วงวัยรุ่นเหมือนในวัยรุ่นทั่วไป รวมทั้งต้องเผชิญกับสภาพปัญหาสังคมของเชียงใหม่ที่เต็มไปด้วยปัญหาทางอาชญากรรม ยาเสพติด ที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี ดังรายงานของสำนักงานตำรวจภูธรรังหวัดเชียงใหม่ 2548 ที่พบว่ามีการจับกุมผู้ที่ทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับคดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญ เช่น ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ปล้นชิงทรัพย์เพิ่ม ขึ้นจากปี 2547 ถึงร้อยละ 25 การเสพและค้ายาเสพติดเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 อีกทั้งปัญหาสภาพแวดล้อมที่มีมลพิษ การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจของประชาชนจนเกิดความเห็นแก่ตัว เป็นต้น จากสภาวการณ์ดังกล่าวย่อมทำให้สภาวการณ์ปัญหาของวัยรุ่นตาบอดกลุ่มนี้ทวีความรุนแรงมากขึ้น จนกลายเป็นภาวะวิกฤตอย่างหนึ่งในชีวิต สร้างความวิตกกังวล ความกลัว ความเครียด ความสิ้นหวัง ความสับสนวุ่นวายขึ้นจิตใจ จากข้อมูลประจักษ์ของพูนศรี พูนศรียิ้มสาระ (2544) พบว่า นักเรียนตาบอดที่เรียนร่วมในเชียงใหม่มีปัญหาในการปรับตัวการเข้าสังคม การทำงานร่วมกลุ่มกับเด็กปกติชอบเก็บตัว นั่งฟังเพลง มีโลกส่วนตัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธีระ จันทรรัตน์ (2543) ที่ทำการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนนักเรียนตาบอดในจังหวัดเชียงใหม่พบว่านักเรียนตาบอดบางคนยังมีปัญหาการปรับตัวและไม่เอาใจใส่การเรียนเท่าที่ควร บางคนขาดความรับผิดชอบในการทำงาน ไม่ยอมส่งงาน ไม่สนใจเรียน ไม่สามารถทำงานร่วมกลุ่มเพื่อนๆได้ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม จนส่งผลต่อตัวนักเรียนตาบอดทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนในทุกกลุ่มประสบการณ์ค่อนข้างต่ำ อีกทั้งยังก่อให้เกิดความเครียดต่อตัวนักเรียนและผู้ปกครอง ร่วมทั้งอาจารย์ผู้สอนด้วย ดังนั้นการให้คำปรึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้วัยรุ่นตาบอดเลือกใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาในสภาวการณ์ดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม ไม่กลายเป็นปัญหาต่อสังคม

กลวิธีการเผชิญปัญหาเป็นกระบวนการของความคิดและพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เป็นการกระทำเพื่อควบคุมสภาพทางอารมณ์และการปรับอารมณ์ของตนเอง เป็นเพียงการบรรเทา หรือลดความทุกข์

Copyright by Mahidol University

เท่านั้น เช่น การเก็บปัญหาไว้คนเดียว แยกตนเอง การตำหนิตนเอง การมีความกังวล การไม่รับรู้ปัญหา เป็นต้น บุคคลที่มีวิธีการหรือเลือกใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ คือบุคคลที่เลือกใช้วิธี การที่เหมาะสมกับเหตุการณ์นั้นๆ และสามารถดำรงไว้ซึ่งสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ (Lazarus&Folkman , 1984 : 91) และในทางตรงกันข้าม หากบุคคลเลือกกลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์นั้นๆ ย่อมทำให้เกิดปัญหาทั้งต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจอย่างแน่นอน เช่นปัญหาการฆ่าตัวตาย การมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โรคซึมเศร้า การเสพยาเสพติด เป็นต้น (สุมณฑา กบิลพัตร ,2541: 4) จากการศึกษาของประภาเพ็ญ สุวรรณและคณะ (2536 : 4-5) พบว่าวัยรุ่นไทยมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาและแก้ปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่พยายามทำตนเองให้รู้สึกดีขึ้นด้วยการรับประทานอาหาร ดื่มสุราหรือของมึนเมา สูบบุหรี่หรือใช้ยาชนิดต่างๆ และร้อยละ 0.6 มีปัญหาสุขภาพจิต ในหมวดการซึมเศร้าพบว่าร้อยละ 14.9 และยังพบว่าวัยรุ่นมีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหามากกว่าหนึ่งวิธีในเวลาเดียวกัน ขึ้นกับสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมขณะนั้นของวัยรุ่น อีกทั้งกลวิธีการเผชิญปัญหายังมีความ สัมพันธ์กับอาการทางกายและอาการทางจิตด้วย (สาโรช คำรัตน์ และคณะ, 2544 ; Plancherel,B.&Bolognini .M, 1995 ; Bolognini M.,& Plancherel.B,1997; Schaefer .C, Coyne.J.C.& Lazarus.A.,1981) และการเผชิญปัญหาของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน และจะประสบผลสำเร็จในการใช้วิธีการเผชิญปัญหาที่ใช้มากน้อยเพียงไร ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและภายนอกของบุคคลนั้น จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยว กับการเผชิญปัญหาในช่วงวัยรุ่น พบว่ามีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหาพอสรุปได้ดังนี้ เพศเป็นลักษณะที่แสดงความแตกต่างของบุคคลทางสรีระ ความคิดและพฤติกรรม มีการศึกษาพบว่าความแตกต่างของเพศและอายุ มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้กลวิธีการเผชิญปัญหา เด็กผู้หญิงมักชอบใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาด้วยการมุ่งแก้อารมณ์ที่เป็นทุกข์โดยสร้างความคาดหวัง เพื่อลดความ เครียดมากกว่าเด็กชายและกลวิธี การเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหาจะลดลงเมื่อมีอายุมากขึ้น แต่การใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้อารมณ์ที่เป็นทุกข์จะเพิ่มมากขึ้น (Frydenberg,E.& Lewis.R. ,1991b ; สาโรช คำรัตน์และคณะ , 2544 ; Plancherel.B.& Bolognini. M , 1995 ; Bolognini.M & Planchere.B, 1997) แรงสนับสนุนทางสังคมก็เป็นแหล่งทรัพยากรที่มีส่วนช่วยให้ข้อมูล ให้กำลังใจ ทำให้วัยรุ่นเห็นคุณค่าในตนเอง นำไปสู่การตัดสินใจเลือกกลวิธีการเผชิญปัญหา พบว่าแรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น (David.L. Dubois and other ,1992 ; ศศิธร มณีแสง ,2538 ; เพ็ญศรี วรสมบัติ, 2537) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาซึ่งแสดงถึงระดับสติปัญญา ความสามารถของสมอง พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำมีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบไม่จัดการกับปัญหาโดยตรงและไม่จัดการกับปัญหา นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูง มีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบจัดการกับปัญหาโดยตรง (Gomez, 1993) วัยรุ่นที่เสพยาเสพติดส่วนมาก มีผลสัมฤทธิ์

Copyright by Mahidol University

ทางการศึกษาต่ำ (วันเพ็ญ บุญประกอบ , 2534) แต่ในการศึกษาของเพ็ญศรี วรสมบัติ (2537) กลับพบว่าระดับสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหา ส่วนในเรื่องของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจ การมีทรัพย์สินเงินทองหรือสิ่งของต่างๆ มาก พบว่าวัยรุ่นที่ฐานะทางเศรษฐกิจระดับปานกลางและระดับสูงมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาได้ดีกว่าวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับต่ำ (เจียงคำ อินทรวิชัย , 2533 ; เพ็ญศรี วรสมบัติ, 2537 ; รักชนก คชไกร, 2541) เกี่ยวกับรูปแบบการเรียน มีการศึกษาจากต่างประเทศของ ซาบีน่า เคฟ (Sabina Kef., 2000) ที่ทำการศึกษาการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นที่มีความพิการทางการมองเห็นที่เรียนในโรงเรียนเรียนร่วมกับโรงเรียนการ ศึกษาพิเศษเฉพาะคนพิการทาง การมองเห็น พบว่าวัยรุ่นกลุ่มนี้มีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาทั้งสองอย่างคือ การมุ่งแก้ปัญหามักจะเป็นกลวิธีที่ใช้บ่อยกับปัญหาที่ไม่รุนแรงและสามารถควบคุมได้ ส่วนกลวิธีการมุ่งแก้ที่อารมณ์ที่เป็นทุกข์มักใช้บ่อยกับปัญหาที่รุนแรงเกินกว่าจะควบคุมได้ และไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นที่เรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษกับโรงเรียนที่เรียนร่วม แต่พบว่าวัยรุ่นที่เรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการทางการมองเห็น มีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้อารมณ์ที่เป็นทุกข์บ่อย มากกว่าวัยรุ่นพิการทางการมองเห็นที่เรียนในโรงเรียนเรียนร่วมสถานภาพสมรสของบิดามารดาก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่เป็นการแสดงถึงการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว ที่ส่งผลต่อการอบรบเลี้ยงดูและพฤติกรรมของวัยรุ่นพบว่า วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงเพียงคนเดียวหรือพ่อแม่หย่าร้างกันไม่ได้อยู่ร่วมกัน มีปัญหาความเครียดภายในครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นในครอบครัวปกติที่พ่อแม่อยู่ร่วมกัน (ตรีนุช ธงไชย ,2545) สอดคล้องกับการศึกษาของ ปนัดดา มุมบ้านเช่า (2543) พบว่าสถานภาพสมรสของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่น ส่วนระยะเวลาที่พิการ ทำให้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของบุคคลแตกต่างกัน ทักษะการแก้ปัญหาจะพัฒนาขึ้นตามระยะเวลา (นงคราญ ผาสุก ,2528:11) เช่นเดียวกับการศึกษาของกชกร ศรีสัมพันธ์ (2537:2) พบว่าระยะเวลาที่ประสบความพิการของผู้พิการทางกายมีอิทธิพลต่อเผชิญปัญหาของผู้พิการ

จากการทบทวนงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาการเผชิญปัญหาในกลุ่มวัยรุ่นปกติทั่วไป ยังไม่พบการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเผชิญปัญหาของกลุ่มวัยรุ่นตาบอดในประเทศไทยเลย ทั้งที่สภาวการณ์ของวัยรุ่นตาบอดค่อนข้างจะน่าเป็นห่วง เนื่องจากต้องเผชิญกับปัญหาหลายด้านมากกว่าวัยรุ่นทั่วไป ซึ่งอาจส่งผลทำให้วัยรุ่นตาบอดใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสมกลายเป็นปัญหาต่อตนเองและสังคมได้ ดังนั้นหากเราทราบกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอดว่าเป็นอย่างไร ย่อมสามารถช่วยให้วัยรุ่นตาบอด มีทักษะในการเผชิญปัญหาอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้พวกเขานั้นสามารถผ่านพ้นวิกฤตของชีวิตที่เกิดขึ้นใน ช่วงวัยนี้ได้กลายผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาสาขาวิชางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ แขนงการให้คำปรึกษา

Copyright by Mahidol University

ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาถึงกลวิธีการเผชิญปัญหาที่วัยรุ่นตาบอดว่ามีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาอย่างไรบ้าง ปัจจัยเพศ อายุ ระยะเวลาที่พิการ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน รูปแบบการเรียน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมมีความสมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาที่วัยรุ่นตาบอดใช้อย่างไร ภายใต้กรอบแนวคิดการเผชิญปัญหาของโฟล์คแมนและลาซารัส (Folkman & Lazarus , 1984 : 91) โดยทำการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นตาบอดในเชียงใหม่ เนื่องจากพบว่านักเรียนกลุ่มนี้ยังมีปัญหาในการเข้าสังคม และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในบางกลุ่มวิชาที่ต่ำ (พูนศรี ยิ้มสาระ, 2544 ; ธีระ จันทรรัตน์ , 2543) อีกทั้งเชียงใหม่ในปัจจุบันมีการพัฒนาในทุกด้านค่อนข้างรวดเร็วการ แต่กลับพบว่ามีปัญหาอาชญากรรมที่ส่วนใหญ่ผู้ก่อคดีจะอยู่ในช่วงวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่, 2548) ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะนำไปเป็นแนวทางในการจัดบริการให้คำปรึกษาด้านการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด ในเชียงใหม่ให้เหมาะสม เพื่อช่วยป้องกันปัญหาพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดจากการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสมกับนักเรียนวัยรุ่นตาบอดกลุ่มนี้ และเป็นแนวทางในการพัฒนาวัยรุ่นตาบอดให้เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1 เพื่อศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิต ประจำวัน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ รูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม กับกลวิธีการเผชิญแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

Copyright by Mahidol University

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนตาบอดอายุระหว่าง 10-20 ปี ตามรายชื่อนักเรียนของโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2548 และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับกลวิธีการเผชิญปัญหาตามแนวคิดการเผชิญปัญหาของลาซารัสและโฟล์คแมน

ตัวแปรที่ศึกษาคือ

2.1 ตัวแปรหลัก

2.1.1 ปัจจัยด้านบุคคล

2.1.1.1 เพศ

2.1.1.2 อายุ

2.1.1.3 ระยะเวลาที่ตาบอด

2.1.1.4 สถานภาพการสมรสของบิดามารดา

2.1.1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

2.1.1.6 ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน

2.1.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

2.1.2.1 รูปแบบการเรียน

2.1.2.2 การได้รับการสนับสนุนทางสังคม

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

2.2.2 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

2.2.3 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี

Copyright by Mahidol University

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดของ ลาซารัสและโฟล์คแมน (Lazarus & Folkman , 1984)

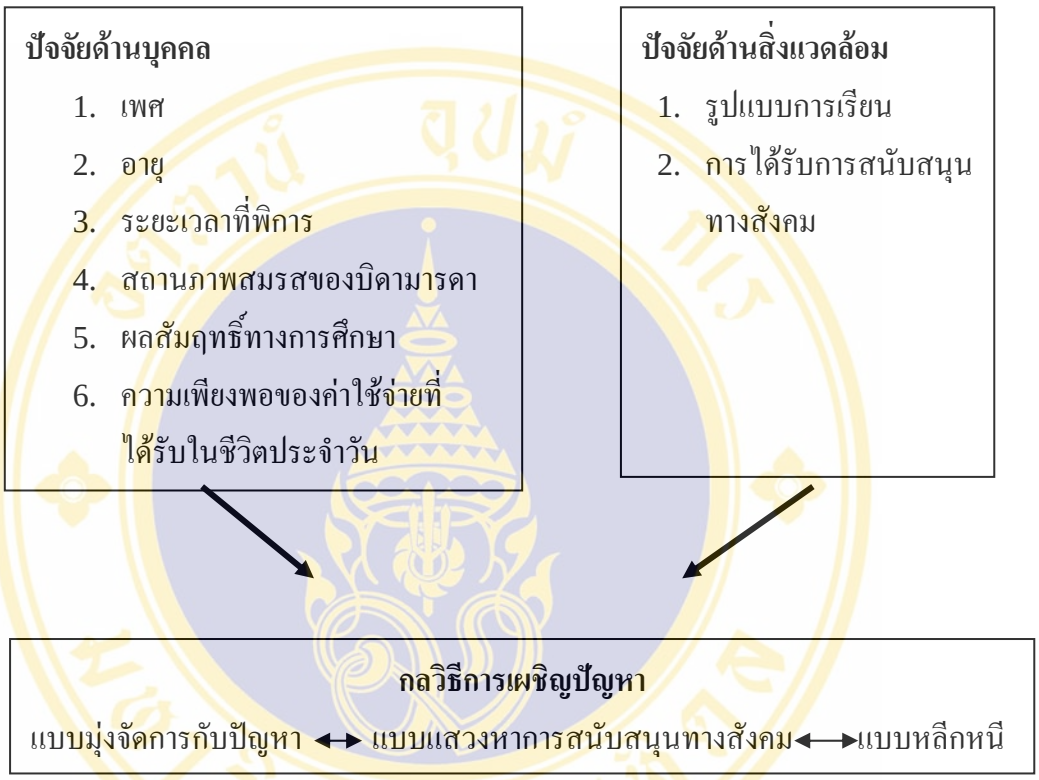

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1 ทำให้ทราบถึงกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอดตอนต้น ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

2 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครู พ่อแม่ นักให้คำปรึกษาในการจัดการบริการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแก่วัยรุ่นตาบอดให้เหมาะสม

3 เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาวิจัยในเรื่องการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นพิการต่อไป

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1 วัยรุ่นตาบอด หมายถึง วัยรุ่นตาบอดที่ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ที่กำลังศึกษาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีอายุตั้งแต่ 10 –20 ปี

2 กลวิธีการเผชิญปัญหา หมายถึง ความคิดและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดยั้งของวัยรุ่นตาบอด ที่แสดงออกเพื่อที่จะจัดการกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆให้คลี่คลายลง

Copyright by Mahidol University

โดยประเมินจากแบบวัดการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอด ซึ่งพัฒนามาจากแบบวัดการเผชิญปัญหาวัยรุ่นของ พัชรินทร์ อรุณเรือง (2545) โดยอาศัยกรอบแนวคิดของโฟล์คแมน และลาซารัส (Folkman & Lazarus , 1984) แบ่งรูปแบบการเผชิญปัญหาเป็น 3 แบบ

2.1 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

2.2 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

2.3 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี

3 อายุ หมายถึง อายุคิดตามอายุจริงของวัยรุ่นตาบอดแบ่งออกเป็นเพศหญิงและเพศชาย นับถึงวันสัมภาษณ์แบ่งเป็น

3.1 วัยรุ่นตอนต้น หมายถึง นักเรียนตาบอดเพศหญิงที่มีอายุ 10- 12 ปี เพศชาย อายุ 12-13 ปี

3.2 วัยรุ่นตอนกลาง หมายถึง นักเรียนตาบอดเพศหญิงที่มีอายุ 13-16 ปี เพศชาย อายุ 14-16 ปี

3.3 วัยรุ่นตอนปลาย หมายถึง นักเรียนตาบอดเพศหญิงที่มีอายุ 17-20 ปี เพศชาย อายุ 17-20 ปี

4 เพศ หมายถึง ชาย หรือหญิง

5 สถานภาพการสมรสของบิดามารดา

5.1 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน หมายถึง พ่อ แม่สมรสและอยู่ร่วมกัน

5.2 บิดามารดาแยกกันอยู่ หมายถึง พ่อ แม่ หย่าร้าง เสียชีวิตหรือแยกกันอยู่

8 ระยะเวลาที่ตาบอด หมายถึง ตาบอดตั้งแต่เกิด และตาบอดภายหลัง

9 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง ผลการศึกษาเฉลี่ยของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา2548

10 ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับมาใช้จ่ายแต่ละวัน

11 ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเงินที่ผู้ปกครองให้นักเรียนใช้จ่ายชีวิตประจำวันแบ่งออกเป็น 3 แบบ

11.1 ได้รับเงินค่าใช้จ่ายไม่พอใช้ หมายถึง นักเรียนได้รับเงินค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยรายวันไม่เพียงพอกับความต้องการใช้จ่าย

11.2 ได้รับค่าใช้จ่ายพอใช้ หมายถึง นักเรียนได้รับเงินค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยรายวันเพียงพอกับความต้องการใช้จ่าย แต่ไม่มีเงินเหลือเก็บ

11.3 ได้รับเงินค่าใช้จ่ายพอใช้ และเหลือเก็บ หมายถึง นักเรียนได้รับเงินค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยรายวันเพียงพอกับความต้องการใช้จ่าย และมีเงินเหลือเก็บ

12 รูปแบบการเรียน หมายถึง ลักษณะการเรียนของวัยรุ่นตาบอด

Copyright by Mahidol University

12.1 เรียนร่วมกับเด็กปกติ หมายถึง เรียนร่วมชั้นกับนักเรียนที่มองเห็น

12.2 เรียนเฉพาะคนตาบอด หมายถึง เรียนร่วมชั้นกับนักเรียนตาบอดเหมือนกัน

13 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมทางด้านอารมณ์ (Emotion support) ด้านสิ่งของ (Tangible support) และด้านข้อมูลข่าวสาร (Information support) หมายถึง การรับรู้ของวัยรุ่นต่อการช่วยเหลือจากคนรอบข้างในเรื่องต่าง ๆ ที่ช่วยให้วัยรุ่นสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

13.1 วัยรุ่นได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับน้อย หมายถึง วัยรุ่นไม่ค่อยได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้าง เมื่อเผชิญปัญหา

13.2 วัยรุ่นได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลาง หมายถึง วัยรุ่นได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้างบางครั้ง เมื่อเผชิญปัญหา

13.3 วัยรุ่นได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับสูง หมายถึง วัยรุ่นได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้างบ่อย ๆ

Copyright by Mahidol University

บทที่ 2
ทบทวนวรรณกรรม

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยต่างๆตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น

2.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่นและสาเหตุอื่นๆ

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคนตาบอด

2.4 แนวคิดและทฤษฎีการเผชิญปัญหา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหา

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น

2.1.1 ความหมายของวัยรุ่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2530) ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่าเป็นวัยย่างเข้าสู่หนุ่มสาว

วัยรุ่น (adolescent) มาจากภาษาลาติน ซึ่งแปลว่า การเจริญเติบโต หรือการเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ (F.Philip Rice 1996: 182-186 อ้างใน รักชนก คชไพร,2541 :13)

องค์การอนามัยโลกให้ความหมายของคำว่าวัยรุ่นหมายถึง ช่วงชีวิตซึ่งมีพัฒนาการด้านร่างกายตั้งแต่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศ จนกระทั่งถึงมีวุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์มีพัฒนาการทางด้านจิตใจ โดยเปลี่ยนจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพการพึ่ง พาทางเศรษฐกิจไปสู่การพึ่งตนเอง

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า วัยรุ่นหมายถึง ช่วงชีวิตระหว่างวัยเด็กกับผู้ใหญ่ซึ่งเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญยิ่ง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงอันซับซ้อนและสับสนร่วมกันหลายด้านในระบบต่าง ๆ ของร่างกายรวมทั้งระบบเพศ ด้านจิตใจ อารมณ์สังคม สติปัญญาและจริยธรรม ซึ่งมีจุดเริ่มต้นและการเปลี่ยนแปลง แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

2.1.2 การแบ่งระยะของวัยรุ่น

อาร์โนลด์ กีเซลและ ลูเอลลา โคล (Arnold Gesell and Luella Coli ,1989 อ้างในประยูรศรี มณีสร, 2532:15) แบ่งอายุช่วงวัยรุ่นไว้ที่

Copyright by Mahidol University

วัยรุ่นตอนต้น (Early adolescence) หญิงอายุ11-13 ปี ชายอายุ 13-15 ปี

วัยรุ่นตอนกลาง (Middle adolescence) หญิงอายุ 13-17 ปี ชายอายุ 15-19 ปี

วัยรุ่นตอนปลาย (late adolescence) หญิงอายุ 17-21 ปี ชายอายุ 19-21 ปี

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี(2545) ได้แบ่งวัยรุ่นจะอยู่ในอายุระหว่าง 10 - 19 ปี ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ

อายุวัยรุ่นตอนต้นหญิง 10-13 ปี ชาย 12-14 ปี

อายุวัยรุ่นตอนกลางหญิง 13-16 ปี ชาย 14-17 ปี

อายุวัยรุ่นตอนปลายหญิง 16-19 ปี ชาย 17-20 ปี

จากการแบ่งระยะของวัยรุ่นที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าอายุที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่นคือ เมื่ออายุได้ 10 ปี เพศชายและเพศหญิงมีการเจริญเติบโตแตกต่างกัน เด็กชายจะมีการเจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นช้ากว่าเด็กหญิงประมาณ 2 ปี ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งระยะวัยรุ่นออกเป็น 3 เกณฑ์

อายุวัยรุ่นตอนต้นหญิง 10-13 ปี ชาย 12-14 ปี

อายุวัยรุ่นตอนกลางหญิง 14-16 ปี ชาย 15-17 ปี

อายุวัยรุ่นตอนปลายหญิง 17-20 ปี ชาย 18-20 ปี

2.1.3 พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่น

2.1.3.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

วัยรุ่นมีพัฒนาการทางกายอย่างรวดเร็วทั้งทางน้ำหนักและส่วนสูง เด็กชายจะโตช้ากว่าเด็กหญิงประมาณ 2 ปี ลักษณะทางเพศขั้นที่สองเจริญเติบโตขึ้น โดยเพศหญิงจะมีรูปร่างเปลี่ยนไปมีหน้าอก สะโพก ก้น และต้นขา มีขนขึ้นตามร่างกาย บริเวณหัวเหน่า รอบอวัยวะเพศ และรักแร้ เริ่มมีประจำเดือน เพศชายมีกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้น พละกำลังมากขึ้น ขนาดลูกอัณฑะโตขึ้น เริ่มมีการสนองตอบสิ่งเร้า มีการแข็งตัวเมื่อมีความคิดเกี่ยวกับเพศ หรือจากการสัมผัส มีการฝันเปียก มีขนขึ้นตามร่างกาย แขนขา รักแร้ รอบอวัยวะเพศและโคนขาด้านใน ตลอดจนมีหนวดเคราขึ้นตามใบหน้าและรอบริมฝีปาก เสียงเปลี่ยนจากเดิมเป็นเสียงห้าวแปร่งขึ้น (สุชา จันทร์เอม, 2536; จุไรรัตน์ เปรมัษเฐียร, 2541:200 – 212)

2.1.3.2 พัฒนาการทางสติปัญญา

ยีน เพียเจตต์ (Jean Piaget อ้างใน สุชา จันทร์เอม ,2536:213) กล่าวว่าพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กว่าจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งถึงวัยรุ่นเริ่มสามารถคิดแก้ปัญหาได้อาศัยเหตุผลทางสติปัญญาเป็นความคิดที่มีเหตุมีผลแบบต่างๆ ที่ยืดหยุ่นได้คือ หาทางออกที่เป็นไปได้ในรูปแบบและแง่มุมต่างๆ มีความจำดีมากขึ้น มีสมาธิดีในเรื่องที่ตนเองสนใจ มีความคิดก้าวหน้า กว้างขวาง พยายามแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความสามารถของตนเอง มีจินตนาการมาก บางครั้งอาจเหมือนเพ้อฝัน ซึ่งมักเกี่ยวกับเรื่องเพื่อนต่างเพศ ความ

Copyright by Mahidol University

รัก อนาคตของตนเอง มักมีความเชื่ออย่างจริงจังและถ้าไม่เชื่ออะไรแล้วยากที่จะทำให้เชื่อได้ การใช้ตาและมือประสานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เขียน พิมพ์ ดีด หรือทำงานประดิษฐ์ที่ละเอียดส่วนทางด้านคณิตศาสตร์ วัยรุ่นสามารถหารยาว บวกกลุ่มเศษ ส่วนและแก้ปัญหาโจทย์ซับซ้อนได้ การสื่อความหมายและภาษาของวัยรุ่นจะพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงสามารถอ่านเอาใจความเขียนตามคำบอก สะกดคำได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว เรียบเรียงเรื่องราวได้ สามารถใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ และสามารถนำความรู้และทักษะทางภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน การศึกษาต่อเนื่องและการประกอบอาชีพได้ (นุชลดา โรจนประภาพรรณ, 2541:20)

2.1.3.3 พัฒนาการด้านอารมณ์

โรเจอร์ (Dorothy Roger , 1972 ; สุชา จันทร์เอม , 2536:213) ได้กล่าวว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรงจึงได้ชื่อว่าเป็น วัยพายุบุแคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของวัยรุ่น มีผลสืบเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของเด็กนั่นเอง อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย และรุนแรง ลักษณะการแสดงออกทางอารมณ์ที่พบบ่อยในวัยรุ่นคือ ความกลัว ความโกรธ ความรัก ความอิจฉาริษยา ความอยากรู้อยากเห็นและความวิตกกังวล

2.1.3.4 พัฒนาการทางสังคม (นุชลดา โรจนประภาพรรณ, 2541:20-21)

พัฒนาการทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจะสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นหรือความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ซึ่งวัยรุ่นจะมีพัฒนาการทางสังคมดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์วัยเด็กที่ผ่านมา วัยรุ่นต้องการความอิสระจากครอบครัว ต้องการแสดงว่าตนเป็นผู้ใหญ่ เริ่มร่วมกลุ่มกับเพื่อนสนิทร่วมวัย ในรูปของแกงค์ การรวมกลุ่มทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจและกล้าแสดงความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ ในกรณีที่รู้สึกว่าผู้ใหญ่ไม่ยุติธรรม และเริ่มคบกับเพื่อนต่างเพศ สนใจในการสมาคมมีมากขึ้น เข้าใจความสัมพันธ์และหน้าที่ที่ตนจะต้องปฏิบัติหมู่ กลุ่มมีอิทธิพลเหนือเด็ก เด็กวัยนี้จะคล้อยตามระเบียบปฏิบัติของหมู่คณะหรือสังคม ดังนั้นการจัดสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ดีงาม ก็จะเป็นประโยชน์แก่เด็กประสาทและความรู้สึกด้านสัมผัสตื่นตัวขึ้นมาก

2.1.3.5 พัฒนาการด้านคุณธรรมและจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ (รักชนก คชไกร, 2541 : 15-16)

หมายถึง การเห็นคุณค่าของการมีชีวิตของตนเองและผู้อื่นรักโลกและสิ่งแวดล้อมนั้น วัยรุ่นที่มีโอกาสได้เรียนรู้จากแบบอย่างที่ดี ได้รับความรักและเอื้ออาทร ประสบความสำเร็จในการปรับตัวจนสามารถยอมรับนับถือตัวเองได้ โดยวัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับคุณธรรม โดยจะได้รับอิทธิพลหรือการโต้ตอบจากบุคคลอื่นรวมทั้งการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น เช่นการพูดโกหก การมองโลกในแง่ดี มีความหวัง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค วัยรุ่นจะสามารถแยกแยะดีชั่วจากผลที่เกิดขึ้นกับบุคคลและสังคม จึงมีความรู้สึกสำนึกในหน้าที่ตนเอง ยีน เพียเจต์ (Jean Piaget อ้างใน สุชา จันทร์เอม ,

Copyright by Mahidol University

2536:22) กล่าวว่าพัฒนาการทางคุณธรรมของวัยรุ่นจะอยู่ในลักษณะการเชื่อมโยงหาเหตุผล (Relative) โดยคำนึงถึงเจตนาของผู้กระทำมากกว่า ทั้งนี้จากพัฒนาการทางสติปัญญาและสังคม จะช่วยให้วัยรุ่นมองหลายสิ่งในเวลาเดียวกันแล้วตัดสินด้วย คุณค่า ค่านิยม เป็นที่ยอมรับของสังคม

จากพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นตามอายุต่างๆ จะสรุปได้ว่า

1 วัยรุ่นตอนต้น จะเริ่มตั้งแต่ระยะใกล้จะเป็นหนุ่มสาว เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกายและทางเพศอย่างรวดเร็ว และมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับรูปร่างที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังมีลักษณะหลายอย่างของวัยเด็ก เช่นยังอยู่ในกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกัน และบ้านยังเป็นศูนย์กลางของชีวิต

2 วัยรุ่นตอนกลาง เป็นวัยที่เริ่มสนใจเพศตรงกันข้าม ทำให้ความสัมพันธ์กับพ่อแม่มีความขัดแย้งกัน ให้ความสำคัญกับเพื่อนมาก ต้องการความอิสระ ชอบความท้าทายแปลกใหม่ มีความสนใจเพศตรงกันข้าม

3 วัยรุ่นตอนปลาย มีพัฒนาการด้านต่างๆ สมบูรณ์แบบพัฒนาการด้านอารมณ์ความคิดและสติปัญญาอย่างเต็มที่ พยายามที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับสังคม เริ่มคิดและตัดสินใจในเรื่องราวต่างๆ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเอง วัยรุ่นช่วงนี้มักแสดงความคิดเห็นต่อหน้าผู้ใหญ่เพื่อให้เห็นว่าเขาพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่แล้ว

2.2 ปัญหาวัยรุ่นที่เกิดขึ้นจากพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่น และสาเหตุอื่นๆ

สงคราม เชาว์ศิลป์ และนารา ธีรเนตร (2527) กล่าวว่า ทุกๆวัยย่อมมีปัญหาในช่วงวัยเด็กที่ผ่านมาก็เช่นกัน แต่ละปัญหาก็ได้รับการแก้ไข และคุ้มครองจากบุคคลที่สูงวัยกว่า ในช่วงวัยรุ่นก็เช่นกันเป็นระยะที่เด็กจะต้องพบและแก้ปัญหาของเขาทั้งด้วยตนเองและด้วยความช่วยเหลือ แนะนำจากผู้ใหญ่ เพราะเด็กวัยรุ่นยังเป็นระยะที่ยังช่วยตนเองไม่ได้เต็มที่ และส่วนมากยังอยู่ภายใต้การปกครองของบิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู และอาจารย์ ปัญหาวัยรุ่นมีมากมายหลายประการด้วยกันเช่น

2.2.1 ปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการทางด้านร่างกายเช่นปัญหาการยอมรับรูปร่างของตนเองจากการเปลี่ยนแปลงสู่วัยหนุ่มสาว (Physical Acceptance) จากการเปลี่ยนแปลงขนาด น้ำหนัก ทรวดทรงของร่างกายอย่างรวดเร็ว

2.2.2 ปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการทางด้านอารมณ์ เช่น อารมณ์ของวัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วไม่ค่อยมีเหตุผลมากนักเช่น โกรธง่าย ดีใจง่าย และ แสดงออกโดยไม่กลั่นกรอง การคบเพื่อนต่างเพศเช่น การผิดหวังจากความรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเพศหญิง ซึ่งมีความละเอียด อ่อนในเรื่องของความรักมาก เมื่อผิดหวังจากความรักก็มีการเศร้าโศกเสียใจเป็นธรรมดา แต่บางคนอาจจะผิดหวังถึงขนาดครุ่นคิดมาก จนกระทั่งกินไม่ได้นอนไม่หลับ ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพกายตามมา และอาจจะส่งผลกระทบต่อด้านการเรียน บุคลิกภาพ และวิถีการดำเนินชีวิตอีกด้วย

Copyright by Mahidol University

2.2.3 ปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการทางด้านสังคมเช่น สาเหตุที่มาจากการปรับตัวให้เข้ากับสังคม และสภาพแวดล้อมเช่น บางคนสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ เขาก็จะมีสุขภาพจิตที่ดี มีความสุข ในทางตรงกันข้าม บางคนก็ไม่สามารถปรับตัวได้ หรือปรับตัวได้ไม่ดีนัก ซึ่งจะก่อให้ เกิดปัญหาสุขภาพจิตตามมา อาทิเช่น การทะเลาะเบาะแว้งกับเพื่อนฝูง เป็นคนโมโหร้าย เอาแต่ใจตัวเอง มีใครขัดใจ ทำอะไรที่ไม่ถูกใจไม่ได้ หรือการแสดงออกถึงความรุนแรง ก้าวร้าว ปัญหาความขัดแย้งกับผู้สูงวัยกว่า ความอยากเป็นอิสระ อยากมีเสรี ไม่อยู่ในอาณัติของผู้ใหญ่ วัยรุ่นจึงมักแสดงท่าทีบางอย่างที่ผู้ใหญ่รู้สึกว่าเขาอวดดี ก้าวร้าว ไม่สุภาพอ่อนน้อม หรือท้าทายกฎเกณฑ์ของบ้าน ของโรงเรียน วัยรุ่นจึงต้องการสนับสนุนให้ได้แสดงออกถึงความอยากเป็นผู้ใหญ่ เช่น อยากมีอำนาจเหนือผู้อ่อนอาวุโสกว่า เหนือคนรับใช้ หรือในบางครั้งอาจแสดงกับพ่อแม่ ซึ่งพ่อแม่จำเป็นต้องมีการอภิปรายร่วมกัน เป็นส่วนตัวกับวัยรุ่นเพื่อให้วัยรุ่นได้แสดงออกถึงความคิดเห็นที่เป็นอิสระ โดยพ่อแม่จะช่วยเสริมในส่วนที่วัยรุ่นคิดเห็นไม่ถูกต้อง ปัญหาการคบกับเพื่อน การเข้ากลุ่มกับเพื่อนร่วมวัย มีปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพกับเพศตรงกันข้าม ความอยากเด่น อยากทัดเทียมเพื่อนฝูง ความด้อยในเรื่องรูปโฉม การเงิน สภาพสังคมและครอบครัว ทำให้วัยรุ่นเกิดความ รู้สึกมีปมด้อยอย่างรุนแรงกว่าเด็กวัยอื่น วัยรุ่นจะพยายามกลบเกลื่อนปมด้อยด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น แยกจากกลุ่มเพื่อน แสดงพฤติกรรมของตนเองให้เป็นจุดเด่นเรียกร้องความสนใจต่าง ๆ ปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเช่น ปัญหาในการเลือกอาชีพ ปัญหาเรื่องการเรียน ปัญหาในการเลือก อุดมการณ์ของตนเอง ปัญหาการเรียน เรียนไม่ดี ผลการเรียนตกต่ำ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ชอบเรียนหนังสือจึงหนีเรียน ความผิดหวัง ไม่สามารถสอบเข้าเรียนต่อได้ บางคนสามารถรับสภาพนั้นได้ แล้วพยายามใหม่อีกครั้งในปีถัดไป แต่บางคนก็ไม่สามารถรับสภาพได้ เกิดความเครียดหนักขึ้น จนบางคนตัดสินใจใช้วิธีการฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา

2.2.4 ปัญหาที่เกิดจากทางด้านครอบครัวเช่น พ่อแม่มุ่งแต่จะทำงานหาเงิน และซื้อสิ่งของต่าง ๆ ให้ลูก แต่ลืมนึกไปว่าสิ่งที่ลูกต้องการมากที่สุด คือ ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจกันภายในครอบครัว ปัญหา“ช่องว่างระหว่างวัย” ทำให้สภาพในครอบครัวขาดความอบอุ่น ทำให้วัยรุ่นบางคนก็หันไปมั่วสุมกับเพื่อนฝูงตามสถานบันเทิงเริงรมย์ การหนีไปเที่ยวเตร่ในตอนกลางคืน หรือการหันไปพึ่งยาเสพติด

2.2.5 ปัญหาที่เกิดจากสังคมสิ่งแวดล้อม เช่นความขัดแย้งของแฟชั่นการแต่งกายกับวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทยที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน สังคมอาจจะมองว่าการแต่งกายของวัยรุ่นเช่น การใส่เสื้อสายเดี่ยว กระโปรงสั้น เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นการยั่วยุอารมณ์ทางเพศ และอาจจะส่งผลให้เกิดการข่มขืนขึ้น โดยไม่เจตนาได้แต่วัยรุ่นเองกลับมองเรื่องนี้ว่า เป็นสิ่งธรรมดาเป็นสิ่งปรกติที่วัยรุ่นคนอื่น ๆ เขาก็ทำกันไม่ใช่เรื่องผิดแปลก หรือประหลาดแต่อย่างใด ทำให้วัยรุ่น

Copyright by Mahidol University

นั้นอาจจะเกิดความคับข้องใจ และสับสนว่าอะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เป็นสิ่งที่ตนเองควรปฏิบัติ เกิดความขัดแย้งระหว่างมุมมองของตนเองกับมุมมองที่คนในสังคมคิดเห็น

2.2.6 พฤติกรรมการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงทางพัฒนาการ

เด็กวัยรุ่นย่อมมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่ทำให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองรู้สึกเดือดร้อนกังวลใจไม่มากก็น้อย ซึ่งการแสดงพฤติกรรมเผชิญปัญหาแบบต่าง ๆ ของเด็กวัยรุ่นนั้น ถ้าเด็กวัยรุ่นแสดงพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่อยู่ในเกณฑ์ของสังคม ก็ได้รับการยอมรับจากสังคม แต่ถ้ามีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่ไม่พึงปรารถนาของสังคมก็จะกลายเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และเกณฑ์ที่จะใช้ระบุความเป็นปัญหาของพฤติกรรมที่เด็กวัยรุ่นแสดงออกคือระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคม ดังคำอธิบายของ สมร ทองดี (อ้างใน กรกวรรณ สุพรรณวรรษา 2544 : 30) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ การแสดงออกที่แตกต่างไปจากปกติวิสัยที่คนทั่วไปประพฤติปฏิบัติ และเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดปัญหาอื่นตามมา

จรวยพร ธรณินทร์ (2547) กล่าวว่า ความขัดแย้งในจิตใจของวัยรุ่นที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น ย่อมมีผลกระทบกระเทือนและก่อปัญหาให้วัยรุ่น และปัญหาที่พบบ่อยในวัยรุ่นคือปัญหาทางจิตสังคม ซึ่งวัยรุ่นมักจะแสดงออกในรูปแบบพฤติกรรมเผชิญปัญหาที่ไม่ได้มุ่งแก้ปัญหาโดยตรง ส่งผลให้เกิดปัญหาแก่สังคมได้

ดร.ศรีศักดิ์ จามรมาน (2548) ได้กล่าวถึง วัยรุ่นในปัจจุบันพบว่า มีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม จนกลายเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อสังคม ได้แก่การแสดงพฤติกรรม เกเร ก้าวร้าว ชอบก่อเรื่องวุ่นวาย ทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น ทะเลาะวิวาทหรือทำลายข้าวของส่วน รวมถึงร้อยละ 31.5 พฤติกรรมการเสพยาเสพติดได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 32 การสูบบุหรี่ร้อยละ 11.7 การเสพยาเสพติดชนิดอื่นๆเช่น ยาบ้า ยาอี ร้อยละ 1.7 พฤติกรรมการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นร้อยละ 28.8 ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายในเรื่อง ค่าโทรศัพท์มือถือ การจัดปาร์ตี้ การซื้อเครื่องสำอาง ซื้อเครื่องประดับ เล่นโบว์ลิ่ง พฤติกรรมการเที่ยวสถานบันเทิงร้อยละ 26.9 พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม ชอบเปลี่ยนคู่นอน การมั่วเรื่องเพศ การขายบริการทางเพศร้อยละ 23.8 พฤติกรรมการเล่นการพนันบอล ร้อยละ 15.7 ปัญหาด้านอารมณ์ จิตใจได้แก่การคิดฆ่าตัวตายร้อยละ 8.4

อย่างไรก็ตามปัญหาพฤติกรรมวัยรุ่นเหล่านี้สามารถป้องกันได้ ถ้าเราเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหา และเรียนรู้ถึงกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น สอนให้เขารู้ถึงการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่เหมาะ ย่อมสามารถหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น วัยรุ่นเหล่านั้นก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นบุคลากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าสืบต่อไป

Copyright by Mahidol University

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคนตาบอด

2.3.1 ความหมายของคนตาบอด

คนพิการทางการมองเห็นได้แก่ คนที่มีสายตาข้างที่ดีกว่าเมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดาแล้วมองเห็นน้อยกว่า 6/18 หรือ 20/70 ลงไปจนมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง หรือคนที่มีสายตาแคบกว่า 30 องศา

ผดุง อารยะวิญญู (2523:45) ได้ให้คำนิยามไว้ดังนี้ คนตาบอดคือ คนที่มองไม่เห็น ไม่มีสายตา หรือมีสายตาหลงเหลืออยู่บ้างแต่น้อยมาก มีสายตาไม่มากกว่า 20/200 ฟุต หรือ 6/60 เมตรในดวงตาข้างที่ดีกว่า ลานสายตา (Visual Field) หมายถึง บริเวณที่สายตาสามารถมองเห็น คนปกติมองเห็นได้ ในช่วง 180 องศา ดังนั้นลานสายตาคนปกติคือ 180 องศา

จากคู่มือการจัดการเรียนร่วม (2529: 4) กล่าวถึงเด็กตาบอด (Blind) หมายถึง เด็กที่มีตาข้างที่ดีกว่า ภายหลังจากการที่ได้รับการแก้ไขแล้วเห็นน้อยกว่า 3/61 หรือมีลานสายตา โดยเฉลี่ยแคบกว่า 10 องศา ไปจนถึงมองไม่เห็นแม้แต่ แสงสว่างนอกจากนี้ จากการได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2540) และธีระ จันทรรัตน์ (2538) ยังสามารถแบ่งความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาทางด้านต่าง ๆ โดยสรุปเนื้อหาดังนี้ ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาทางการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ไม่สามารถรับการศึกษาได้โดยการเห็น หรือการใช้สายตา ไม่อาจอ่านและเขียนหนังสือของคนปกติได้ ต้องใช้ตัวอักษรพิเศษหรืออักษรเบรลล์ การศึกษาต้องใช้ประสาทสัมผัสในส่วนอื่นร่วมด้วย คือ การฟัง การสัมผัส การดมกลิ่น และการใช้กล้ามเนื้อเป็นสำคัญ สำหรับคนที่มองไม่เห็นบางส่วน หรือเรียกว่าตาบอดบางส่วน หรือมองเห็นได้เลือนลาง สามารถได้รับการศึกษาโดยใช้สายตาได้โดยไม่ต้องใช้อักษรเบรลล์ แต่ต้องใช้อักษรขนาดใหญ่ หรือสื่อการเรียนการสอนบางอย่างที่มีขนาดพิเศษ หรือสามารถอ่านตัวหนังสือธรรมดาได้ในปริมาณที่จำกัด หรือในสถานการณ์พิเศษหรือต้องใช้แว่นขยาย

องค์การอนามัยโลก ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับคนตาบอดไว้ดังนี้ (Jill Keeffe, 1995 :3) คนตาบอด (Blind) คือ คนที่มีระดับการมองเห็นได้ชัดน้อยกว่า 3/60 หรือลานสายตาแคบกว่า 10 องศา ในสายตาข้างที่ได้รับการแก้ไขแล้ว

จะเห็นว่าการให้คำจำกัดความ หรือคำนิยามของคนที่มีความพิการทางสายตา หรือการมองเห็น ทั้งตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 หรือคำนิยามที่นักการศึกษาทั่วไปหรือองค์การอนามัยโลกให้ไว้ก็ดี แสดงว่าคนพิการเหล่านั้นยังสามารถมีความหลงเหลือของการเห็นอยู่ เขาเหล่านั้นบางคนยังสามารถมองเห็นได้บ้าง เพียงแต่ไม่ดีเท่ากับคนปกติ แม้กระทั่งคนที่ถูกเรียกว่า คนตาบอด เขามิได้มองเห็นโดยสิ้นเชิง แต่อาจจะมองเห็นแสงได้บ้างเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม การวินิจฉัยว่าบุคคลใดเข้าข่ายความพิการหรือไม่นั้น กฎกระทรวงระบุว่าจะต้องให้ผู้

Copyright by Mahidol University

ประกอบวิชาชีพเวชกรรม คือ แพทย์ที่สังกัดโรงพยาบาลของกระทรวง ทบวง กรม หรือโรงพยาบาลรัฐวิสาหกิจ และโรงพยาบาลอื่น ๆ ที่กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศกำหนดให้เป็น ผู้วินิจฉัยความพิการพร้อมออกเอกสารรับรองความพิการ ตามแบบที่แนบท้ายกฎกระทรวง

2.3.2 ปัญหาและพัฒนาการของเด็กตาบอด

จากการที่มองไม่เห็นนั้นส่งผลกระทบให้พัฒนาการด้านต่างๆในวัยเด็กของเด็กตาบอดเป็นไปอย่างเชื่องช้ากว่าเด็กทั่วไป จนส่งผลไปถึงช่วงที่ย่างเข้าสู่วัยรุ่นด้วย ทำให้วัยรุ่นตาบอดต้องประสบปัญหาหลายด้านดังนี้ (Ammerman RT,Van Hasselt VB, Hersen. M ,1996 :67-68 ; Jan JE , FreemanRD, Scott EP, 1997)

2.3.2.1 พัฒนาการทางด้านความคิดจากการศึกษาพบว่าพัฒนาการของเด็กตาบอดในการรับรู้เกี่ยวกับความคิดรวบยอดของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวช้ากว่าคนตาดี รวมถึงการที่มีความจำที่ล่าช้าด้วย และมีพัฒนาการบางด้านช้ากว่าคนตาดี เมื่อเทียบอายุกันด้านการใช้จินตนาการเนื่องจากเด็กตาบอดมองไม่เห็นจึงใช้จินตนาการได้น้อยกว่าคนตาดี (ธีระ จันทรรัตน์, 2538) แต่ก็สามารถฝึกฝน และสร้างให้เกิดขึ้นได้โดยการฝึกใช้ประสาทสัมผัสส่วนอื่นได้มาก และหลาย ๆ ทางประกอบกัน ถ้าเคยมองเห็นมาบ้างก็จะมีจินตนาการที่ดีกว่าเพราะยังจำภาพที่เคยเห็นได้บ้าง ส่วนของความสามารถ ด้านดนตรี คนตาบอดโดยทั่วไปมีความสามารถพิเศษทางดนตรี ซึ่งบางคนก็ประสบความสำเร็จอย่างมากในอาชีพนี้ ในปัจจุบันวิชาดนตรีก็ยังได้บรรจุเป็นวิชาหนึ่งใน หลักสูตรสำหรับเด็กตาบอด และได้มีการพัฒนาเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด สำหรับพิมพ์โน้ตดนตรีให้คนตาบอดได้ศึกษาทบทวน เป็นต้น ถึงอย่างไรนักดนตรีตาบอดก็คงต้องใช้ความจำเป็นสำคัญเพราะไม่สามารถอ่านโน้ตเพลงขณะบรรเลงได้เหมือนคนปกติ

2.3.2.2 พัฒนาการทางภาษา จากการศึกษาพบว่า เด็กตาบอดมีพัฒนาการทางภาษาช้ากว่าเด็กคนตาดีบางอย่าง การเปล่งเสียงโดยการเลียนแบบอาจเท่าเทียมกับเด็กตาดี แต่การเปล่งเสียงพูดเองโดยไม่มีการเลียนแบบอาจล่าช้ากว่าเด็กตาดี และมักใช้คำที่ไม่เหมาะสม มีความหมายไม่ตรงกับความหมายที่แท้จริงของคำการพัฒนาภาษาพูด มีผู้พบว่าเสียงของเด็กตาบอดมักราบเรียบไม่ค่อยมีการเปลี่ยน ระดับเสียงหรือความหนักเบาของเสียง ส่วนมากมักพูดเสียงดังกว่าและช้ากว่าปกติ ไม่ค่อยมีสีหน้าท่าทางประกอบคำพูด ริมฝีปากเคลื่อนไหวน้อย และพัฒนาการทางภาษาของเด็กตาบอดโดยทั่วไปนับว่าไม่ผิดปกติ เพราะการเรียนรู้ภาษาส่วนใหญ่ผ่านทางหู ยกเว้นบางคำที่คนยังไม่ได้เรียนรู้หรือคำนั้นต้องเรียนรู้โดยใช้สายตาเด็กตาบอดจึงจะใช้ผิดไปบ้าง เช่น เด็กตาบอดหลายคนใช้คำที่มีความหมายว่า “กลางคืน” ว่า “ดำ” “มืด” หรือ “เย็น” ไม่ถูกต้อง เป็นต้น (พิมพรรณ วรชุตินธร , 2543:61 อ้างใน หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ,2540) พัฒนาการด้านการอ่าน เนื่องจากเด็กตาบอดต้องอ่านอักษรเบรลล์ ซึ่งเสียเวลามากกว่าปกติ พัฒนาการในการอ่านของ

Copyright by Mahidol University

เด็กตาบอดพลอยช้ากว่าเด็กตาดีไปด้วย ดังนั้นการอ่านเขียนและตอบข้อสอบโดยใช้อักษรเบรลล์ ต้องเพิ่มเวลาให้มากกว่าเวลาของเด็กตาดีประมาณ 2 เท่า

2.3.2.3 พัฒนาการทางการเคลื่อนไหว จากการศึกษาพบว่า พัฒนาการทางการเคลื่อนไหวช้ากว่าเด็กปกติ (Schindele R,1974 :125-144; Singh TB , 1988:379-401 ;Stephens MAP , Norriss-Baker C , 1984 : 107-111 ; Stewart IW,Van Hasselt VB , SimonJ , Thompson WB , 1985 : 49-54) เนื่องจากเด็กตาบอดขาดการรับรู้สิ่งกระตุ้นผ่านการมองเห็น ทำให้ขาดแรงจูงใจในการเอื้อมหยิบ การกำขาด การฝึกฝนการใช้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อีกทั้งในเด็กตาบอดบางคนยังชอบนอนคว่ำเป็นเวลานาน เพราะทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัยและมั่นคง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลให้ให้มีการเคลื่อนไหวน้อย ทำให้มีพัฒนาการของกล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็กที่ล่าช้าและไม่แข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับกับการศึกษาของบุเอล (Buell, 1990) และฮอลเวอร์สัน (Halverson, 1947) ที่พบว่าลักษณะการเคลื่อนไหวของเด็กตาบอดช้ากว่าเด็กที่มองเห็น (ผดุง อารยะวิญญู อ้างในจันทิมา เลิศจรัสอร่ามดี, 2545:18-19) เด็กตาบอดบางคนยังมีพฤติกรรมที่เรียกว่า Blindism / Stereotypic behavior เช่น การโยกศีรษะ การนั่งเขย่าตัวหรือใช้นิ้วถูตา เป็นพฤติกรรมที่ทำซ้ำ ๆ ไม่มีความหมาย และไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม แต่เกิดเนื่องจากการขาดประสบการณ์การรับรู้ในทุกด้านของร่างกายอย่างเหมาะสม ทำให้เด็กมีพฤติกรรมใช้ร่างกายตนเองกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ (วารี ถิระจิตร,2545:27-28 ; Geradine , 1986 : 72 – 74)

จากปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องมีการสอน และการกระตุ้นเด็กตาบอดตั้งแต่อายุยังน้อยจนกว่าเด็กจะสามารถเคลื่อนไหวได้คล่อง โดยเฉพาะในด้านความคิดรวบยอดเกี่ยวกับระยะทางทิศ (เหนือ ใต้ ตะวันออก ตะวันตก) ซ้าย ขวา ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ตำแหน่งของร่างกาย ตำแหน่งที่ตั้งของ สิ่งของ เครื่องใช้ที่อยู่รอบตัว และการเคลื่อนไหว การเดินภายในที่อยู่อาศัยและบริเวณรอบที่อยู่อาศัย เด็กตาบอดบางคนอาจเดินไม่ตรง อาจเดินซวนเซ หากไม่ได้รับการฝึกหัดอย่างถูกต้อง การฝึกการเคลื่อนไหวจึงเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นสำหรับเด็กตาบอด ตลอดช่วงระยะเวลาที่อยู่สถานที่ที่คุ้นเคย

2.3.2.4 พัฒนาการทางสังคม จากการศึกษาพบว่ามักเกิดจากทัศนคติของคนในสังคมต่อเด็กตาบอดเหล่านี้ในทางลบ เช่น มีความเห็นว่า เด็กตาบอดเป็นบุคคลที่น่าสงสาร เป็นคนที่เกิดมามีกรรม เป็นคนมีความหวาดกลัว และมีความทุกข์ เป็นต้น ทัศนคติเหล่านี้ เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับเด็กตาบอดในการพัฒนาทักษะทางสังคมกับคนปกติ ในอันที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนปกติได้อย่างราบรื่น (ผดุง อารยะวิญญู, 2542:18-19) อีกทั้งการมองไม่เห็นทำให้เด็กตาบอดขาดโอกาสในการเลียนแบบการแต่งกาย ท่าทางและพฤติกรรมของกลุ่มที่เหมาะสมกับเพศและวัยของตนเอง ส่งผลให้เด็กตาบอดไม่สามารถแสดงบทบาทที่มีอยู่อย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นบทบาทของ

Copyright by Mahidol University

การเป็นเพศชาย เพศหญิง บทบาทนักเรียน หรือบทบาทเพื่อน และลักษณะการดูแลของครอบครัวมากเกินไป จนทำให้เด็กตาบอดขาดโอกาสในการเรียนรู้จากการเล่น ขาดประสบการณ์ในการจะนำไปเป็นแบบอย่างในการแสดงบทบาท (Berthold,1971 :182-184;Fraley,1992:60 -61 ; Geraldine, 1986:79-80 ; Roy,1984 : 284-301) และเมื่อเด็กตาบอดแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม สังคมรอบข้างจึงไม่ยอมรับ ทำให้เด็กมักถูกแยกออกจากกลุ่มสังคมทั่วไป กลายเป็นปัญหาด้านจิตสังคมเกิดความน้อยใจ เก็บตัว มีความยากลำบากในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน มีเพื่อนน้อย ขาดความภาคภูมิใจในตนเองคิดว่าตนเองมีสามารถน้อยในการที่จัดการกับสิ่งต่างๆได้เอง จึงพยายามให้คนรอบข้างคอยช่วยเหลือ ตลอดเวลากลายเป็นการพึ่งพาผู้อื่นมากเกินไป (Taina, Erkki and Hillevi,1999:26-36;S.Ishtiaq,1998:82-83 อ้างในจันทิมา เลิศจรัสอร่ามดี, 2545: 20-23)

2.3.2.5 การมองไม่เห็นทำให้เด็กตาบอดไม่แน่ใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการจัดการกับปัญหาและมีความสงสัยในปฏิกิริยาของตนรอบข้างจึงทำให้อารมณ์ของเด็กตาบอดค่อนข้างใจน้อย หงุดหงิด มีความวิตกกังวลในการดำรงชีวิต และมีความคับข้องใจมากเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวเอง (ผดุง อารยะวิญญู, 2542 ;วารี ถิระจิตร, 2545: 27-28) มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง และภาพลักษณ์แห่งตน เป็นไปในทางลบ คือประเมินความสามารถของตนเองต่ำกว่าความเป็นจริงและมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ (Fraley, 1992:60;Geraldine, 1986:79-80) เด็กตาบอดบางคนจะพยายามหลีกหนีการยอมรับตนเองว่าตนเองเป็นคนตาบอด และแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกหรือมีความมุ่งมั่นที่มากเกินไป จนอาจเกิดอันตรายกับตัวเองได้ (จันทิมา เลิศจรัสอร่ามดี, 2545:19; Geraldine,1986:79-80) เด็กที่ตาบอดสนิทมาแต่กำเนิดมีปัญหาทางอารมณ์และสังคมน้อยกว่าคนที่บอดไม่สนิท หรือบอดเมื่อโต และอีกประการหนึ่ง มีผู้พบว่าการที่คนตาดีมีเจตคติที่ไม่ถูกต้องต่อคนตาบอด และคนพิการที่มีเจตคติผิด ๆ ต่อตนเองนั้น อาจเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ และสังคมมากกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นสายตาพิการไม่ใช่สาเหตุโดยตรงที่ทำให้ระดับสติปัญญาต่ำ และไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ และสังคมเสมอไป เช่น คนที่ได้รับอุบัติเหตุที่ตาจนบอด ระดับสติปัญญาไม่ได้เปลี่ยนไป ปัญหาทางอารมณ์และสังคมส่วนใหญ่จะเกิดจากสิ่งแวดล้อม เช่น ท่าทีของผู้อยู่ใกล้ชิดไม่ใช่เพราะตาพิการ เป็นต้น (ธีระ จันทรรัตน์ , 2539)

สรุปได้ว่าลักษณะของเด็กตาบอด จะมีลักษณะมีปัญหาของพัฒนาการทั้ง 5 ด้าน คือ พัฒนาการด้านความคิด พัฒนาการทางภาษา พัฒนาการทางการเคลื่อนไหวและพัฒนาการทางสังคม พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาความพิการ ทางกาย คือ ตาบอด ทำให้โอกาสที่จะเรียนรู้ และรับรู้จำกัด หรือเสียเวลามากกว่าคนปกติ จากความพิการทางตาจึงทำให้เรียนรู้ได้น้อยกว่าระดับสติปัญญาที่แท้จริง ในด้านสังคมของเด็กก็ได้รับความพอใจ และการสนองตอบที่ดีน้อยกว่าที่ควร เพราะมีปมด้อยและปัญหาส่วนตัวทางร่างกายและทางจิตใจเข้ามาเกี่ยวข้อง ในแต่ละ

Copyright by Mahidol University

พัฒนาการที่เป็นปัญหาก็สามารถปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นด้วยความ เข้าใจจากพ่อแม่ ครอบครัว สังคมและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กตาบอดได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเหมาะสมสิ่งสำคัญที่สุดสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กตาบอด มีพัฒนาการทางสังคมที่ดี คือ ทัศนคติของสังคม หากสังคมมีความเชื่อว่า เด็กตาบอดมีศักยภาพในการเรียนรู้ เด็กตาบอดก็จะมีโอกาสพัฒนาได้ดี แต่หากทัศนคติเป็นไปในทางตรงกันข้ามจะยิ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะถ่วงพัฒนาการของเด็กตาบอด ดังนั้นคนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กตาบอด จึงควรศึกษาและทำความเข้าใจกับเด็กตาบอดจึงจะสามารถตั้งความคาดหวังไว้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้การศึกษาและการทำความเข้าใจในลักษณะต่าง ๆ ของเด็กตาบอดแง่ของการพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพในตัวเด็กตาบอดให้เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเผชิญปัญหา (coping)

2.4.1 ความหมายของการเผชิญปัญหา

Larzarus and Folkman (1984) กล่าวว่า การเผชิญปัญหาเป็นความพยายามทางปัญญาและพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อจะจัดการปัญหาหรือข้อเรียกร้องทั้งภายนอกและภายใน ที่บุคคลประเมินว่าคุกคามหรือเกินกว่าความสามารถที่ตนจะรับได้กระ บวนการเผชิญปัญหาตามแนวคิดนี้ มีลักษณะที่สำคัญ 3 ปราการ คือ

1 การเผชิญปัญหานี้ขึ้นอยู่กับบริบทของปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เผชิญอยู่มากกว่าลักษณะบุคคล

2 กลวิธีการเผชิญปัญหาเป็นความพยายามของบุคคลในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญ มากกว่าประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการเผชิญปัญหา

3 การเผชิญปัญหาเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง

Garland and Bush (1979) อ้างใน ภัทรสุดา ฮามคำไพ (2538) ได้ให้ความหมาย การเผชิญปัญหาว่าเป็นกลไกที่บุคคล ใช้เพื่อรักษาภาวะสมดุลของจิตใจที่ถูกรบกวนเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบุคคลจะใช้วิธีการต่างๆในการบรรเทา หรือขจัดภาวะที่เข้ามาคุกคามด้วยการแสดงพฤติกรรมในรูแบบต่างๆ แต่ละพฤติกรรมจะประกอบไปด้วยการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยให้บุคคลควบคุมภาวะตึงเครียด เกิดเป็นกระบวนการทางจิตใจที่จะสามารถปรับตัวต่อภาวะเครียด

จากการศึกษาของไทยหลายคนต่างให้ความหมายของการเผชิญปัญหาที่คลายคลึงกันว่าการเผชิญปัญหาเป็นกระบวนการทางปัญญาและการแสดงออกทางพฤติกรรม ที่พยายามตอบสนองต่อภาวะสถานการณ์หรือสิ่งที่บุคคลนั้นประเมินแล้วว่าเป็นปัญหาหรืออาจคุกคามต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของตนเองได้ เป็นวิธีการที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ แต่เกิดอย่างมีกระบวนการเป็นความ

Copyright by Mahidol University

พยายามที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง (ภัทรสุดา ฮามคำไพ,2538; วีณา มิ่งเมือง, 2540; เจตน์สันต์ แตงสุวรรณและคณะ,2541; พัชรินทร์ อรุณเรือง ,2545)

2.4.2 รูปแบบของกระบวนการความเครียดและการเผชิญปัญหาของ Larzaus and Folkman (1984), Larzarus (1996)

สเลวินและคณะ (Slavin et .al ,1991 อ้างใน วีณา มิ่งเมือง, 2540) ได้สรุปรูปแบบของกระบวนการความเครียดและการเผชิญปัญหาของลาซารัส โดยการนำเสนอเป็นกระบวนการความเครียด 5 องค์ประกอบ คือ เหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเครียด การประเมินขั้นต้น การประเมินขั้นที่สอง การเผชิญปัญหาและผลลัพธ์ของการปรับตัว ซึ่งกระบวนการนี้ไม่จำกัดว่าต้องเกิดขึ้นตามลำดับ หรือเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาจเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกเป็นวงจร

1 การเกิดเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเครียด (Occurrence of a potentially stressful event) เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตของบุคคลถือเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้เกิดความเครียดได้ โดยส่วนใหญ่พบว่ามักเป็นเหตุการณ์ที่แปลกใหม่ เหตุการณ์ที่มีลักษณะไม่แน่นอน ไม่สามารถคาดการณ์ได้หรือทำนายได้ หรือเป็นเหตุการณ์คล้ายคลึงกับที่บุคคลเคยมีประสบการณ์ที่เป็นอันตรายต่อตนเอง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิตเช่น การตกงาน การหย่าร้างเป็นต้น หรืออาจเป็นเหตุการณ์ย่อยๆในชีวิตประจำวัน เช่น การจราจรติดขัด การทำงานหนัก เป็นต้น ความเครียดที่เกิดจากแต่ละเหตุการณ์นั้นขึ้นอยู่กับการประเมินของแต่ละบุคคล

2 การประเมินทางปัญญาขั้นต้น (Primary appraisal) เมื่อบุคคลประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ บุคคลจะประเมินว่าสถานการณ์เป็นอย่างไร มีผลคุกคามกับตนเองหรือไม่ เป็นการประเมินปัจจัยภายในและภายนอกมาพิจารณา บุคคลจะประเมินเหตุการณ์ออกมา 3 ลักษณะคือ

2.1 ลักษณะที่ไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง

2.2 ลักษณะที่มีประโยชน์และมีผลดีกับตนเอง

2.3 ลักษณะที่เต็มไปด้วยความยุ่งยากหรือความเครียดกับตนเอง ซึ่งบุคคลจะประเมินเหตุการณ์นั้นเป็น 3 ลักษณะได้แก่

2.3.1 เป็นอันตรายหรือสูญเสีย (Harm/Loss) เป็นการประเมินผลของเหตุการณ์ด้านลบ หลังจากเหตุการณ์ผ่านไปแล้ว ผลของเหตุการณ์ก่อให้เกิดความรู้สึกสูญเสียหรือเป็นอันตรายต่อบุคคล

2.3.2 เป็นภาวะคุกคาม (Treat) คือการประเมินเหตุการณ์ โดยบุคคลคาดการณ์ว่าเหตุการณ์นั้นจะทำให้เกิดอันตรายหรือการสูญเสีย เป็นการคาดคะเนผลของเหตุการณ์ในทางลบ

Copyright by Mahidol University

2.3.3. เป็นสิ่งท้าทาย (Challenge) เป็นการประเมินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยคาดคะเนผลของเหตุการณ์ว่า ตนจะได้รับประโยชน์หรือเป็นผลดีกับตาน ซึ่งเป็นการคาดคะเนผลของเหตุการณ์ในทางบวก

ในเหตุการณ์เดียวบุคคลอาจประเมินได้มากกว่า 1 ลักษณะได้ ทั้งในด้านบวกและด้านลบ และในเหตุการณ์เดียวกันอาจทำให้บุคคลเกิดความเครียด ในระดับที่แตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน การประเมินในขั้นที่ นี้ หากบุคคลประเมินว่าเป็นการท้าทายความสามารถของตนจะทำให้บุคคลเผชิญปัญหาได้ง่ายกว่าเหตุการณ์ที่บุคคลประเมินว่าเป็นภาวะคุกคามหรือเป็นอันตราหรือสูญเสีย

3 การประเมินทางปัญญาขั้นที่ 2 (Secondary appraisal) เป็นการประเมินค่าตนเองว่าสามารถจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง โดยพิจารณาทั้งความสามารถของตนเองแหล่งทรัพยากรที่จะให้ความช่วยเหลือ เพื่อเลือกแนวทางการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม การประเมินในขั้นนี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดดับขั้นต้น เมื่อบุคคลมีการประเมินในขันต้นแล้วก็จะเกิดการประเมินในขั้นที่ 2 ตามมาอย่างต่อเนื่องทุกครั้ง บางครั้งอาจเกิดหลังจากผ่านไปแล้วช่วงเวลาหนึ่งก็ได้ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้เช่นในการประเมินครั้งแรกอาจรู้สึกว่าคุกคามชีวิตตนเอง แต่เมื่อประเมินความสามารถของตน และแหล่งช่วยเหลือได้ จึงพบว่าสามารถจัดการได้ อาจรู้สึกว่าเป็นเรื่องท้าทาย ก็อาจเป็นได้ และหากประเมินในขั้นที่ 2 แล้วพบว่าไม่สามรถจัดการได้ก็อาจนำไปสู่การประเมินในขั้นต้นใหม่ได้อีก

4 การเผชิญปัญหา เป็นการดำเนินการเพื่อจัดการกับปัญหาหรือความเครียดที่เกิดขึ้น (Larzarus and Folkman ,1984) จำแนกวิธีการเผชิญปัญหาออกเป็น 2 วิธีคือ

4.1 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา (Problem focused coping) เป็นวิธีการที่บุคคลพยายามจัดการกับสถานการณ์ที่เป็นสาเหตุของความเครียดให้คลี่คลายลง โดยการพยายามทำความเข้าใจกับปัญหา สาเหตุ และหาทางออกที่เป็นไปได้ กลวิธีที่ใช้มุ่งปรับเปลี่ยนหรือแก้ไขสถานการณ์ หรืออาจมุ่งแก้ไขที่ตัวบุคคลเอง

4.2 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ (Emotion focused coping) เป็นวิธีการที่บุคคลใช้กระบวนการทางปัญญา เพื่อจัดการหรือควบคุมอารมณ์ หรือความทุกข์ให้คลี่คลายลงได้ วิธีการที่ใช้อาจเป็นการมองปัญหาใหม่ในทางบวก การทำสมาธิ เป็นต้น

5 ผลลัพธ์ของการปรับตัว (Adaptive outcome) จำแนกผลการปรับตัวต่อความเครียด ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการเผชิญปัญหาที่ใช้ อาจเป็นผลระยะสั้น หรือระยะยาวไว้ 3 ด้าน

5.1 ผลทางด้านสังคม (Social functioning) เป็นผลการปรับตัวต่อความ เครียดที่บุคคล ตอบสนองตามบทบาทหน้าที่ของตน เช่นบทบาทของพ่อ แม่ สามี ภรรยา หรือนายจ้าง ลูกจ้าง

Copyright by Mahidol University

ผลที่เกิดขึ้นได้แก่ความพอใจจากการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น หรือการมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการรักษาบทบาทหน้าที่ของตนเป็นต้น

5.2 ผลทางจิตใจ (Morale) มีผลจากการรับรู้ของตนเองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รู้สึกอย่างไรต่อตนเองและสถานภาพชีวิตของตน

5.3 ผลทางด้านสุขภาพ (Somatic illness) เป็นผลที่ทำให้บุคคลสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย หรือมีผลทำให้บุคคลมีสุขภาพร่างกายทรุดโทรม ขึ้นอยู่กับวิธีการเผชิญความเครียดที่บุคคลเลือกใช้

2.4.3 กลวิธีการเผชิญปัญหา

แนวคิดเกี่ยวกับการเผชิญปัญหาของโฟล์คแมนและลาซารัส ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง มีการนำไปศึกษาวิจัยเป็นจำนวนมาก เป็นเวลาหลายทศวรรษ เช่นในปี ค.ศ 1990 ฟรายเดนเบริร์กและลูวิส (Frydenberg and Lewis, 1993a) ได้ศึกษารวบรวมวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น โดยการยึดหลักทฤษฎีของลาซารัสและคณะ ร่วมกับทฤษฎีพัฒนาการของอีริคสัน ปัญหาของวัยรุ่นจากการศึกษาของ เฮาเซอร์และโบว์ลด (Hakser and Bowlds, 1990 อ้างใน Frydenberg , 1997) และคอลลิน (Collin,1991 อ้างใน Frydenberg ,1997) เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัย โดยได้นำเสนอกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นทั้งหมด 18 วิธี ได้แก่

1 การแสวงหาความเพลิดเพลินเพื่อการผ่อนคลาย (Seek relaxing diversion) เป็นการแสวงหาวิธีการต่างๆ ที่กระทำให้บุคคลรู้สึกเพลิดเพลินหรือผ่อนคลายจากปัญหาหรือความ เครียดได้

2 การทำงานและสัมฤทธิผล (Work and achieve) เป็นวิธีการจัดการกับปัญหาโดยการแสดงให้เห็นถึงความพยายาม ความมานะบากบั่นในการทำงาน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

3 การแก้ไขปัญหา (Solving the problem) เป็นกระบวนความคิด ทำความเข้าใจกับปัญหา สาเหตุ เพื่อการหาวิธีการจัดการกับปัญหาอย่างเป็นระบบ

4 การผ่อนคลายทางด้านร่างกาย (Physical recreation) เป็นการปฏิบัติด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ร่างกายได้รับการผ่อนคลาย และมีสุขภาพแข็งแรงเช่น เล่นกีฬา ออกกำลังกายเป็นต้น

5 การคบหาเพื่อน (Inverting in close friend) เป็นการกระทำเพื่อสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีหรือสร้างความใกล้ชิดสนิทสนมกับเพื่อนชายหรือหญิง เช่นการให้เวลากับเพื่อน การนัดพบปะเพื่อนฝูง

6 การมุ่งเน้นในด้านบวก (Focus on positive) เป็นการมองสถานการณ์หรือปัญหานั้นๆในทางที่ดี ซึ่งเป็นการแสดงออกให้เห็นถึงทัศนคติที่เป็นมุมมองทางบวกต่อชีวิตและสถานการณ์ต่างๆเช่น การมองหาส่วนดี ของเหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น การพยายามทำชีวิตให้สดใสร่าเริง เป็นต้น

Copyright by Mahidol University

7 การแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Seek to belong)เป็นการแสดงหาวิธีการต่างๆที่กระทำแล้วทำให้ตนเองได้รับการยอมรับ หรือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

8 การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม (Seeking social support) เป็นวิธีการเผชิญปัญหาโดยมุ่งเน้นจัดการกับปัญหา แต่อาศัยความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากผู้ที่อยู่รอบข้าง

9 การแสวงหาการสนับสนุนทางด้านจิตใจ (Seeking spiritual support) เป็นวิธีการจัดการกับปัญหา โดยการนำเอาความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา มาใช้จัดการกับปัญหา เช่น การสวดมนต์อ้อนวอนให้พระคุ้มครอง หรือการอ่านหนังสือธรรมะเป็นต้น

10 การแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ (Seeking professional help) เป็นวิธีการเผชิญปัญหา โดยมุ่งจัดการกับสาเหตุของปัญหา โดยอาศัยความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ

11 การรวมกลุ่มจัดการปัญหา (Social action) เป็นวิธีการจัดการปัญหาโดยใช้วิธีการรวมกลุ่ม หรือหาพวกมาร่วมกันจัดการกับปัญหา แทนการจัดการกับปัญหาโดยลำพัง

12 การมีความหวังที่จะสมตามความปรารถนา (Wishful thinking) เป็นการจัดการกับปัญหาโดยการใช้ความคิด ความหวังที่จะทำให้ความทุกข์คลี่คลายลง

13 การเก็บปัญหาไว้คนเดียว (Keep to self) เป็นการเก็บเอาความคิด ความรู้สึกที่เป็นทุกข์หรือความกดดันต่างๆไว้กับตนเอง และหลีกเลี่ยงที่จะพบปะผู้อื่น

14 การตำหนิตนเอง (Self blame) เป็นการโทษตนเอง ตำหนิตนเอง ว่าเป็นตัวการที่ทำให้ความยุ่งยากหรือปัญหาต่างๆทีเกิดขึ้น มักจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลไม่สามารถจัดการกับปัญหาได้ หรือมองไม่เห็นทางออกของปัญหา

15 การมีความกังวล (Worry) เป็นการลดความคับข้องใจ หรือความกดดันทางอารมณ์ด้วยการคิดเกี่ยวกับปัญหามากขึ้น แต่สามารถช่วยให้ความทุกข์ลดลงได้ เนื่องจากความคิดนั้นมักเป็นความคิดในแง่ลบ

16 การไม่รับรู้ปัญหา (Ignore the problem) เป็นการตัดปัญหา หลีกเลี่ยงปัญหาและไม่ยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อช่วยให้ตนเองรู้สึกดี

17 การไม่เผชิญปัญหา (Not coping) เป็นวิธีการที่แสดงให้เห็นถึงการที่บุคคลไม่สามรถจัดการใดๆกับปัญหา หรือความทุกข์ที่เกิดขึ้นได้และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปสู่อาการทางกายที่มีสาเหตุมาจากจิตใจ

18 การลดความตึงเครียด (Tension reduction) เป็นการแสวงหาวิธีการต่างๆ เพื่อช่วยให้ความเครียดลดลง เช่น การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ หรือการใช้ยาเสพติดเป็นต้น

ต่อมา สุภาพรรณ โคตรจรัสได้นำการศึกษาของ คุกและเฮปเปอร์ (Cook and Hepper, 1997) ที่ได้ทำการศึกษารวบรวมกลวิธีการเผชิญปัญหาที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของแบบวัด

Copyright by Mahidol University

การเผชิญปัญหา ที่ใช้แนวคิดการเผชิญปัญหาของโฟล์คแมน และลาซารัส 3 แบบวัดได้แก่ แบบวัดการการเผชิญปัญหา (The COPE Inventory) ของ คาร์เวอร์และคณะ (Kaver,1989) แบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหา (The Coping Strategies Inventory) ของโทบินและคณะ (Tobin,Holroyd,Reynold and Wigal , 1989) และแบบวัดการเผชิญปัญหาในสถานการณ์ที่กดดัน (The Coping Inventory for Stressful Situation)ของเอ็ดเลอร์และปาร์คเกอร์ (Endler and Parker, 1994) พบว่าเครื่องมือทั้ง 3 มีความสอดคล้องกันในการอธิบายคุณลักษณะโดยรวมของกลวิธีการเผชิญปัญหาที่แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบหลัก มีกลวิธีการเผชิญปัญหาทั้งหมด 18 วิธีดังนี้

1 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ประกอบด้วย วิธีการเผชิญปัญหาแบบลงมือดำเนินการแก้ปัญหา การวางแผน การทำงานหนักและความสำเร็จในงาน การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง การชะลอการเผชิญปัญหา การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเจริญเติบโต การยอมรับ การหาทางผ่อนคลาย การแสวงหา การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วยวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อกำลังใจ

3 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ประกอบด้วย วิธีการเผชิญปัญหาแบบการปฏิเสธ การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว การตำหนิตนเอง การเป็นกังวลและการระบายออกทางอารมณ์

2.4.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกลวิธีการเผชิญปัญหา

ลาซารัสและโฟล์คแมน กล่าวว่าบุคคลจะมีวิธีการเผชิญปัญหาและสัมฤทธิผลในการเผชิญปัญหาที่แตกต่างกัน ขึ้นกับแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ภายในและภายนอกของบุคคล

1 ภาวะสุขภาพและพละกำลังของบุคคล (Health and energy) บุคคลที่มีสุขภาพดีและมีพละกำลังเข้มแข็ง ย่อมมีความเข้มแข็งและคงทนต่อภาวะความเครียดได้มากกว่าบุคคลที่เจ็บป่วย

2 ความเชื่อในทางบวก (Positive believe) ความเชื่อในทางบวกที่ส่งผลต่อการเผชิญปัญหา คือความเชื่อในความสามารถของตน หรือเชื่อในอำนาจภายในตนเองกับความเชื่อในอำนาจภายนอก

3 ทักษะในการแก้ไขปัญหา (Problem solving skills) บุคคลที่สามารถแสวงหาความรู้ข้อมูลต่างๆสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล รวมทั้งสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆได้ดียิ่งขึ้น

4 ทักษะทางด้านสังคม (Social skill) เป็นการแสดงถึงความสามารถของบุคคลในการจะสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น บุคคลที่มีทักษะนี้ดีก็จะช่วยเอื้ออำนวยให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้

Copyright by Mahidol University

5 การสนับสนุนสังคม (Social support) บุคคลที่ได้รับการสนับสนุนหรือได้รับความช่วยเหลือ จากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้บุคคลมีแหล่งทรัพยากรที่จะจัดการกับปัญหาได้มากขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า แรงของการสนับสนุนทางสังคมมีผลต่อบุคคลในการประเมินสถานการณ์ และความคิดของบุคคล ในการเผชิญปัญหา

เชฟเฟอร์ คอยน์ และลาซารัส (Schaefer ,Coyne & lazarus, 1981; 381-406) แบ่งรูปแบบการสนับสนุนทางสังคมไว้ 3 แบบ

1 การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotion support) เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ในทางบวก หรือเป็นความพึงพอใจของบุคคลหนึ่ง ที่มีต่อบุคคลหนึ่ง ซึ่งแสดงออกในรูปแบบของความผูกผัน การยอมรับ ความเคารพ และความรักได้แก่ ความใกล้ชิดสนิทสนม ความผูกพัน ความอบอุ่น ความเชื่อถือและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ช่วยให้บุคคลรู้สึกว่าตนเองได้รับความรัก และการดูแลเอาใจใส่

2 การสนับสนุนด้านสิ่งของ (Tangible support) เป็นการให้ความช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของ เงินทอง หรือการให้บริการช่วยเหลือ

3 การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร (Information support) เป็นการให้ข้อมูลคำแนะนำในการแก้ปัญหา และการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรม หรือการกระทำของบุคคล

6 แหล่งทรัพยากรทางด้านวัตถุ (Material Resource) บุคคลที่มีทรัพย์สินเงินทองหรือสิ่งของต่างๆ ก็สามารถใช้เป็นแหล่งทรัพยากรในการจัดการกับปัญหาได้วิธีหนึ่ง ซึ่งเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหาได้มากขึ้น

ความสามารถที่จะเผชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสม และประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดนอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยความสามารถเฉพาะตัว และแหล่งประโยชน์ที่บุคคลดึงออกมามาใช้ในการเผชิญปัญหาเป็นสำคัญแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาอีกด้วยลาเรตตา และคารอล (Laetta M. And Corol T. Bush, 1982. :11 อ้างใน ภัทรพงศ์ ประกอบผล, 2534 : 39 – 40) สรุปไว้ดังนี้

1 ความรุนแรงของความเครียด (Severity) ระดับความรุนแรงของความเครียด ที่แตกต่างกัน จะทำให้บุคคลใช้กลวิธีในการเผชิญปัญหาที่แตกต่างกัน โดยพบว่าความเจ็บป่วยที่รุนแรงหรือมีความพิการหลงเหลืออยู่ จะทำให้ผู้ป่วยรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะรุนแรง ส่งผลให้ผู้ป่วยต้องใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อนมากกว่าผู้ป่วยที่มีความเจ็บป่วยน้อยกว่า

2 ระยะเวลาที่เกิดความเครียด (Onset) พบว่ากระบวนการเผชิญปัญหานั้นต้องผ่านกระบวนการประเมินปัญหาซึ่งต้องอาศัยเงื่อนไขของเวลาเป็นปัจจัยที่กำหนดลักษณะพฤติกรรมด้วย เช่น

Copyright by Mahidol University

ผู้ป่วยที่สูญเสียอวัยวะต่างๆในระยะแรก อาจไม่สามารถปรับตัวหรือยอมรับการสูญเสียได้ ซึ่งระยะนี้ต้องผ่านขั้นตอนต่างๆของการเผชิญปัญหา ต้องอาศัยเวลาที่จะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวได้

3 ความเครียดที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดมาก่อน เช่นการเจ็บป่วยหรือสูญเสียอย่างกะทันหันย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจมากกว่าการเจ็บป่วยที่ค่อยๆเกิดขึ้น

4 อายุหรือช่วงเวลาของการเจ็บป่วย กล่าวคือเด็กเมื่อเผชิญกับภาวะวิกฤตจะมีความผิดปกติทางจิตใจมากกว่าผู้ใหญ่ เนื่องจากเด็กมีประสบการณ์และทักษะในการแก้ปัญหาและเข้าใจปัญหาน้อยกว่า ส่วนช่วงเวลาการเจ็บป่วยนั้นพบว่า ผู้ป่วยในช่วงวัยรุ่นจำเป็นต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการเผชิญกับความเจ็บป่วย เนื่องจากช่วงวัยนี้ต้องการดำรงไว้ซึ่งอิสระ มีเอกลักษณ์ส่วนตัวและภาพลักษณ์ของตน ส่วนวัยผู้ใหญ่หรือวัยกลางคนถือว่าเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะ และมีประสบการณ์การเผชิญปัญหาได้มากกว่า

5 ประสบการณ์ในอดีตมีความสำคัญต่อกลวิธีการเผชิญปัญหา เนื่องจากบุคคลที่เคยเผชิญสถานการณ์ทำนองเดียวกันนี้มาก่อนจะมีความเข้าใจและเรียนรู้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ดี และสามารถเลือกใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่เหมาะสมได้

6 เพศพบว่าเพศชายจะได้รับการคุกคามจากการเจ็บป่วยมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากเพศชายขาดความพยายามในการดูแลสุขภาพ ตลอดจนขาดการค้นหาวิธีในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเจ็บป่วยมากกว่าเพศหญิง

7 ระดับการศึกษา การศึกษาช่วยให้บุคคลมีความรู้ที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาสิ่งที่คุกคามตนเองได้อย่างถูกต้อง สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรคือปัจจัยที่ช่วยบรรเทาอันตรายจากสิ่งที่มาคุกคาม การไม่มีความรู้ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะประเมินสถานการณ์อย่างไม่เหมาะสม และไม่มีความรู้ที่จะแสวงหาแหล่งประโยชน์ที่สามารถนำมาช่วยในการบรรเทาภาวะเครียดจากปัญหา

8 ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้นคนที่มีความเป็นอยู่ที่ดีย่อมสามารถเผชิญต่อปัญหาได้ดีกว่าบุคคลที่มีขาดแคลน (สินีนาฏ บุญต่อเติม, 2530 ; กชกร ศรีสัมพันธ์ ,2537 หน้า 35 -36)

9 ความเชื่อนับได้ว่ามีอิทธิพลต่อความคิดมากคือ จะทำให้สามารถควบคุมหรือเอาชนะต่อสิ่งคุกคามบางอย่างได้ เช่น ความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์พระเจ้า เป็นต้น

10 วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี บางวัฒนธรรมจะช่วยประคับประคองและกิจกรรมที่จะช่วยลดความรุนแรงของปัญหา แต่บางวัฒนธรรมอาจส่งเสริมให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้น

Copyright by Mahidol University

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น

โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาบางปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาได้แก่

การเผชิญปัญหากับการสนับสนุนทางสังคม

ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมตามทฤษฎีการเผชิญปัญหาของลาซารัสและโฟล์คแมน (Lazarus & folkman, 1984) กล่าวว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาในกลุ่มวัยรุ่น

จากงานวิจัยของ เดวิดและคณะ (David.L.Dubois and other , 1992:542-557) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด และการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้นจำนวน 166 คน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้แบบตรวจสอบเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของจอห์นสันและแมคซีออน (Johnson & Macsion) และแบบสอบถามปัญหาในชีวิตของประจำวันของโรล์ลิสัน และเฟลเนอร์ (Rolison & Felner) แบบวัดการปรับตัวของวัยรุ่นโดยใช้แบบวัดความซึมเศร้าของ โคแวค (Koveall) แบบวัดการประเมินตนเองของนาริกาวาและฟิชช์ (Naligava & Filsh) แบบวัดความวิตกกังวลในเด็ก ของเรย์โนลและริชมอนด์ (Renold & Richmont) ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อการปรับตัวในวัยรุ่นตอนต้น

ศศิธร มณีแสง (2538) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์กับการปรับตัวของมารดาวัยรุ่น หลังคลอดในโรงพยาบาลราชวิถี จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่าการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของมารดาวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

เพ็ญศรี วรสมบัติ (2537) ศึกษา ความเครียด สติปัญญา แรงสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดในวัยรุ่นตอนต้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสหศึกษาในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 402 คน ใช้แบบสอบถามแบบแผนการดำเนินชีวิต แบบวัดความเครียด แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบวัดพฤติกรรมการเผชิญความเครียด และแบบทดสอบทางสติปัญญา (The Stand Progressive Matrices Test) พบว่าที่ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นต่างก็พบว่าการสนับสนุนทางสังคมมีผลต่อวัยรุ่นในการประเมินสถานการณ์และความคิดของวัยรุ่นในการเผชิญปัญหา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตอนต้น (r=.0.311) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น สรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมมีผลต่อบุคคลในการประเมินสถานการณ์และความคิดของบุคคลในการเผชิญปัญหาและในการศึกษาการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มตัวอย่างอื่น (ภัทรพงศ์ ประกอบผล ,2533 ; เจียงคำ อินทรวิชัย,2533; วราพร

Copyright by Mahidol University

นาครัตน์ ,2533 ; พรรณี ฉุ้นประดับ ,2538 ; คนึงนิจ สมบูรณ์ ,2539 ; นิตยา คงชุม , 2539) ต่างพบว่าการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

การเผชิญปัญหากับตัวแปรเพศและอายุ

ตามทฤษฎีบุคลิกภาพของฟรอยด์ (Froud) กล่าวว่าบุคคลมีพัฒนาการ 5 ขั้นความแตกต่างของเพศชายและเพศหญิง จะปรากฏในขั้นแสวงหาความสุขทางอวัยวะเพศ (Phallic stage) ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้ชายมีจิตใจที่เข้มแข็งกว่าผู้หญิง นอกจากนี้ โชโดโรว (Shawado,1986 อ้างใน ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2539) ยังกล่าวว่าความแตกต่างทางเพศเกิดจากการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันของครอบครัว ทำให้เด็กมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน (Linda Brannon, 1996: 379-389 อ้างใน รักชนก คชไกร, 2541:43)

สาโรช คำรัตน์ และคณะ(2544) ศึกษาการเผชิญปัญหาของนักเรียนมัธยมตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยการศึกษากับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมตอนปลายเพศชายและหญิงจำนวน 1,720 คน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากใช้วิธีการเผชิญปัญหาด้วยตนเอง นักเรียนเพศหญิงมีการเผชิญปัญหาแบบการจัดการกับปัญหาด้วยตนเองมากกว่าเพศชาย ขณะที่เพศชายจะใช้การแสวงหาความช่วยเหลือทางสังคม และการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่าเพศหญิง นอกจากนั้นยังพบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบกังวลอ่อนไหวง่าย มั่นคง การรับรู้ความสามารถของตน และความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวกับวิธีการเผชิญปัญหาอีกด้วย มีงานวิจัยเกี่ยวกับเพศของ แคกการ์ (Cakar,1966 อ้างใน อัจฉรา สุขารมณ์และคณะ ,2537: 50-59) พบว่าเพศที่แตกต่างจะมีความสามารถในการปรับตัวที่แตกต่างกัน เพศหญิงมีการปรับตัวที่ดีกว่าเพศชาย และ แอนดรูและรูดอฟ (Andrew G.& Rudolf H.Moos, 1981 :139-149) ศึกษาบทบาทของการตอบสนองการเผชิญปัญหา และแหล่งทรัพยากรทางสังคมในการบรรเทาความเครียดของสถานการณ์ในชีวิตในครอบครัวในซานฟรานซิสโก 360 ครอบครัว พบว่าเพศชายและหญิงมีการเผชิญปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P = 0.001) โดยเพศหญิงจะมีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นที่อารมณ์มากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของฟรายเดนเบิร์กและลูอิส (Frydenberg, E. & Lewis, R,1991 และ1995.) พบว่าความแตกต่างของเพศและอายุ มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาเด็กผู้หญิงมักชอบใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาด้วยการมุ่งแก้อารมณ์ที่เป็นทุกข์ โดยสร้างความคาดหวัง เพื่อลดความเครียดมากกว่าเด็กชาย และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหาจะลดลงเมื่อมีอายุมากขึ้น แต่ในงานวิจัยของอัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม (2541) ที่ทำการศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญ ในการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่นกลับพบว่าวัยรุ่นเพศชายและหญิงมีความสามารถในการปรับตัวไม่แตก-ต่างกัน และงานวิจัยของ สิริกุล จุลศรี (2533) ที่ศึกษารูปแบบการเผชิญปัญหา

Copyright by Mahidol University

ของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4 และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเผชิญความเครียดกับตัวแปรเพศ ลักษณะการสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมปลาย ลักษณะการเข้ามาเรียนในคณะแพทย์ ระดับความเครียดพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแต่พบความแตกต่างทางเพศกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาโดยการเล่นกีฬา โดยเพศชายมีใช้พฤติกรรมนี้สูงกว่าเพศหญิง

จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า เพศและอายุที่แตกต่างจะมีกลวิธีการเผชิญปัญหา และความสามารถในการปรับตัว ทั้งที่แตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน ซึ่งลาซารัสกล่าวว่า การปรับตัวกับการเผชิญปัญหานั้นมีความหมายใกล้เคียงกันดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านบุคคล คือ เพศ และวัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย ว่ามีความสัมพันธ์ กับการใช้กลวิธีในการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนี

กลวิธีการเผชิญปัญหากับปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึงขนาดของความสำเร็จที่ได้จาก การศึกษา ที่ต้องใช้ความพยายาม ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความสามารถของร่างกายหรือสมอง (รักชนก คชไกร, 2541: 47) มักอยู่ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียนของแต่ละภาคเรียน

อเล็กซานเดอร์และซิมมอน (Alaxander and simon, 1987 อ้างใน รักชนก คชไกร, 2541: 47) องค์ประกอบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาคือสติปัญญาซึ่งมีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญา (F.Phillip Rice, 1996: 182-186) ซึ่งลาซารัสและโฟลค์แมน (Lazarus and Folkman, 1984) กล่าวว่าทักษะในการแก้ปัญหาเป็น ความสามารถทางสติปัญญาของบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยให้บุคคลในการเผชิญปัญหาได้สำเร็จ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2542: 268) กล่าวว่า ผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงย่อมสามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาต่ำ

ฟรายแมน (Frindman, 1990 อ้างใน กรกวรรณ สุพรรณวรรษา, 2544: 37) ศึกษาการประเมินความเครียด การเผชิญปัญหาและผลการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 104 คน พบว่าการประเมินสถานการณ์ว่าคุกคามมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการเผชิญปัญหาทั้งแบบมุ่งเน้นที่ปัญหาและมุ่งเน้นที่อารมณ์ ผู้ที่มีคะแนนทางด้านภาษาต่ำมีความสัมพันธ์กับการประเมินสถานการณ์ว่าคุกคาม ส่วนผู้ที่มีคะแนนสูงในวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการประเมินสถานการณ์ว่าท้าทายเมื่อควบคุมตัวแปรระดับชั้นและเพศ

โกเมส (Gomez, 1993) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการเผชิญปัญหาในกลุ่มนักเรียนมัธยมจำนวน 608 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 311 คน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 296 คน ใช้แบบสำรวจการเผชิญความเครียด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีความสัมพันธ์กับการใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบไม่

Copyright by Mahidol University

จัดการกับปัญหาโดยตรง จัดการกับปัญหาโดยทางอ้อม และไม่จัดการกับปัญหา และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความสัมพันธ์กับการใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบจัดการกับปัญหาโดยตรง และเพศหญิงมีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบจัดการกับปัญหาโดยตรงมากกว่าเพศชาย

ศึกษา พาหะมาก (2532) ศึกษาเรื่องพัฒนาการทางสติปัญญา และการปรับตัวของนักเรียนในจังหวัด ศรีษะเกษ ที่มีอายุ 10 -17.6 ปี จำนวน 500 คน ใช้แบบทดสอบสติปัญญา (The stand progressive matrices test) และแบบวัดพัฒนาการทางการปรับตัว พบว่า พัฒนาการทางสติปัญญามีความสัมพันธ์ทางบวกพัฒนาการทางการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เพ็ญศรี วรสมบัติ (2537) ศึกษา ความเครียด สติปัญญา แรงสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดในวัยรุ่นตอนต้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสหศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 402 คน ใช้แบบสอบถามแบบแผนการดำเนินชีวิต แบบวัดความเครียด แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบวัดพฤติกรรมการเผชิญความเครียด และแบบทดสอบทางสติปัญญา (The stand progressive matrices test) พบว่า ระดับสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหา

จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางเรียนนั้นคือระดับสติปัญญาซึ่ง ลาซารัสกล่าวว่า ทักษะในการแก้ปัญหานั้นขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาที่จะสามารถนำมาแก้ไขปัญหานั้นเองซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาหรือระดับสติปัญญา มีทั้งความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว และการเผชิญปัญหา และไม่มีความสัมพันธ์กับการเผชิญปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

กลวิธีการเผชิญปัญหากับปัจจัยความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน

ลาซารัสและโฟล์คแมน (Lazarus & Folkman, 1984) กล่าวว่าแหล่งทรัพยากรทางด้านวัตถุ คือการมีทรัพย์สินเงินทองหรือสิ่งของต่างๆมาก ก็เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่เป็นทางในการแก้ไขปัญหาได้มากขึ้นเช่นกัน

เจียงคำ อินทรวิชัย (2533) กล่าวว่า ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิต คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีอยู่ดีกินดี สามารถเผชิญต่อปัญหาได้ดีกว่าคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ขาดแคลนปัจจัย

เพ็ญศรี วรสมบัติ (2537) กล่าวว่า วัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับปานกลางและระดับสูงมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดดีกว่า วัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Copyright by Mahidol University

จาโรไวส์และพาวเวอร์ (Jalowise & Power, 1980 อ้างในเพ็ญศรี วรสมบัติ,2537 ;67)ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจ กับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดในผู้ป่วยความดันโลหิต 25 คน และผู้ป่วยที่รักษาในห้องฉุกเฉินด้วยโรคเฉียบพลันไม่รุนแรง 25 คน โดยใช้แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตที่ทำให้เกิด ความเครียดของ โฮลเมส และราฟ์ และแบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญความเครียด ผลการศึกษาพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียด

รักชนก คชไกร (2541)ได้ศึกษาความเครียด บุคลิกภาพ แรงสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ในกรุงเทพฯ โดยใช้แบบวัดความเครียดจากแบบวัดประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาของนักศึกษา (Inventory of College Student Recent life Experience) แบบวัดบุคลิกภาพแบบเข้มแข็ง (Hardy measure) แบบวัดการสนับสนุน ทางสังคม (The personal Resource Questionnaire:PRO part 2) และแบบวัดพฤติกรรมการเผชิญปัญหา พบว่าค่าใช้จ่ายที่ได้รับมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการทบทวนงานวิจัยจะเห็นได้ว่า รายได้หรือค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันมีความสัมพันธ์กับการปรับตัว และการเผชิญปัญหา ผู้วิจัยจึงมีสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่ายที่ได้รับกับกลวิธีในการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

กลวิธีการเผชิญปัญหากับตัวแปรรูปแบบการเรียน

ลักษณะการเรียนของเด็กตาบอดมี ทั้งที่เรียนร่วมกับเด็กทั่วไปและเรียนร่วมกับเด็กตาบอดด้วยกัน ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจัดว่าเป็นตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน จากการศึกษาของ Hodge and Keller (1999: 153- 165) กล่าวการที่เด็กตาบอดได้เรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไปช่วยให้เด็กตาบอดเกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม เพิ่มอัตมโนทัศน์ (Self concept) และทำให้เด็กตาบอดกล้าแสดงออกที่จะเริ่มต้นสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน อันอาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเผชิญปัญหาตามแนวคิดของลาซารัสที่กล่าวว่า ทักษะทางด้านสังคม (Social Skill) เป็นการแสดงถึงความสามารถของบุคคล ในการจะสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น บุคคลที่มีทักษะนี้ดีก็จะช่วยเอื้ออำนวยให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้

โฮเจล และแคลเลอร์ (Hodges and Keller, 1999:153-165 อ้างใน Sabina Kef, 2000:2) ทำการศึกษา เพื่อจำแนกสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมของนักศึกษาที่บกพร่องทางการมองเห็นในระดับมหาวิทยาลัยจำนวน 6 คนโดยการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะและประสบการณ์ทางสังคมที่นักศึกษาได้รับก่อนจะเข้าสู่การเรียนระดับมหาวิทยาลัยมีผลต่อการมี

Copyright by Mahidol University

ส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กที่บกพร่องทางการมองเห็นกับเด็กทั่วไปในระดับก่อนมหาวิทยาลัย ว่ามีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม เนื่องจากประสบการณ์ทางสังคมที่ได้รับเพิ่มอัตมโนทัศน์ (Self concept) และทำให้นักศึกษาที่บกพร่องทางการมองเห็นมีความกล้าแสดงออกในการที่จะเริ่มต้นสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและสังคมรอบข้าง

ซาบีน่า เคฟ (Sabina Kef, 1994) ศึกษาการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นที่มีความพิการทางการมองเห็นของ พบว่า วัยรุ่นกลุ่มนี้มีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 2 อย่างคือ การมุ่งแก้ปัญหามักจะเป็นกลวิธีที่ใช้บ่อยกับปัญหาที่ไม่รุนแรงและสามารถควบคุมได้ ส่วนกลวิธีการมุ่งแก้ที่อารมณ์ที่เป็นทุกข์มักใช้บ่อยกับปัญหาที่รุนแรงเกินกว่าจะควบคุมได้ และไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นที่เรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ กับโรงเรียนที่เรียนร่วม แต่พบว่าวัยรุ่นที่เรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษมีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้อารมณ์ที่เป็นทุกข์ บ่อยมากกว่าวัยรุ่นที่เรียนในโรงเรียนเรียนร่วม

จากการทบทวนงานวิจัยจะเห็นได้ว่า รูปแบบการเรียนมีความสัมพันธ์กับการเผชิญปัญหาของเด็กตาบอด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนกับกลวิธีการเผชิญปัญหาของแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

กลวิธีการเผชิญปัญหากับสถานภาพการสมรสของบิดามารดา

ฉวีวรรณ แก้วพรหม (2530) กล่าวว่า โครงสร้างเครือข่ายทางสังคมที่ดีย่อมประกอบด้วยองค์ประกอบขนาดของกลุ่มสังคมขนาดใหญ่ชนิดของความสัมพันธ์ที่ผูกพันกันแน่นแฟ้น มีระยะเวลาในการติดตอสื่อสารแลกเปลี่ยนกันมานานและสม่ำเสมอ ลักษณะของโครงสร้างทางสังคมที่ดีนั้น มีลักษณะเช่นเดียวกับลักษณะครอบครัวไทยดั้งเดิมที่เป็นครอบครัวขยายซึ่งมีความใกล้ชิดสนิทสนม เอื้ออาทรต่อกันสูงทั้งในยามปกติและเวลาเดือนร้อน กชกร ศรีสัมพันธ์ (2537) กล่าวว่าลักษณะของครอบครัวผู้พิการไม่ว่าจะเป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยว หรือครอบครัวขยาย มักมีความรักความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด และมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีความไว้วางใจและระบายความทุกข์เกี่ยวกับปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ด้วยเสมอๆ ขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้พิการ ในครอบครัวเดี่ยว ผู้พิการที่เป็นบุตรจะมีความรัก ความผูกพันใกล้ชิดกับผู้ปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมารดา รองลงมาคือพี่น้องและบิดา ส่วนผู้พิการในครอบครัวขยายที่เป็นบุตรก็จะมีความใกล้ชิดผูกพันกับบิดา มารดา และญาติพี่น้อง

วันเพ็ญ พงศ์ประยูร (2529: 325-42) กล่าวว่าสมาชิกในครอบครัว บิดา มารดา พี่น้อง ญาติๆ มีโอกาสใกล้ชิดกับวัยรุ่นมาก ย่อมมีโอกาสเห็นพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของวัยรุ่นได้ และสามารถให้คำปรึกษาแนะแนวในปัญหาต่างๆ แก่วัยรุ่นได้ จะเห็นได้ลักษณะของครอบครัวมี

Copyright by Mahidol University

ความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่นดังงานวิจัยหลายงานที่กล่าวเหมือนกันว่า ปัญหาทางพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับสถานภาพสมรสของพ่อแม่ได้แก่

ปนัดดา มุมบ้านเช่า (2543) ที่ศึกษาปัญหาพฤติกรรมเด็กวัยรุ่นมัธยมต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรีพบว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดาและรูปแบบการเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 และ 0.05 แต่ในปัจจัยด้านผลการเรียน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประวัติการเจ็บป่วยทางกายของเด็ก ประวัติการเจ็บป่วยทางจิตของบิดามารดา และรายได้ของบิดามารดา พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมเช่นเดียวกับการศึกษาของ นาภรณ์ นรินทร์ ที่ศึกษาปัญหาพฤติกรรมในเด็กวัยเรียนที่มีโรคทางกายเรื้อรังที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบว่าปัจจัยสถานภาพสมรสของบิดา มารดามีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตรีนุช ธงไชย (2545) ศึกษาความเครียดภายในครอบครัวและวิธีการจัดการกับปัญหาของวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงดูเพียงคนเดียว และครอบครัวปกติในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าวัยรุ่นที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงเพียงคนเดียวมีปัญหาความเครียดภายในครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นในครอบครัวปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และไม่มีความแตกต่างในวิธีการจัดการปัญหาภายในครอบครัวของวัยรุ่นทั้งสองกลุ่ม

จากการทบทวนงานวิจัยจะเห็นได้ว่า สถานภาพสมรสของพ่อแม่ที่มีความสัมพันธ์กับการเผชิญปัญหา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของสถานภาพสมรสของพ่อแม่กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

กลวิธีการเผชิญปัญหาระยะเวลาที่พิการ

จากแนวคิดของเบล (Bell, 1977 อ้างใน ภัทรพงศ์ ประกอบผล , 2534: 92) ที่ว่าระยะเวลาของการเจ็บป่วยจะทำให้ผู้ป่วยค่อยๆ เรียนรู้การเผชิญปัญหาที่เหมาะสมและแก้ปัญหาได้ดีมากขึ้นตามเวลาที่ผ่านพ้นไป โดยผู้ป่วยที่มีระยะเวลาในการเจ็บป่วยนาน จะมีทักษะในการแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ป่วยที่มีระยะเวลาการเจ็บป่วยสั้น นงคราญ ผาสุก (2528) กล่าวว่า ระยะเวลาการเจ็บป่วยมีผลทำให้พฤติกรรมการเผชิญความเครียดของบุคคลต่างกัน ระยะเวลาที่เจ็บป่วยนาน ทำให้บุคคลมีโอกาสได้เรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาได้ดีกว่าระยะการเจ็บป่วยสั้น ทักษะการแก้ปัญหาจะพัฒนาขึ้นตามระยะ เวลา เวลาจะช่วยให้ผู้พิการได้เรียนรู้และปรับตัว และทำให้ดูแลตนเองได้ดีขึ้น

วิมลรัตน์ ภู่วราวุฒิพานิช (2533) การสำรวจความบกพร่องในการดูแลตนเองของผู้สูญเสียขา พบว่าระยะเวลาที่สูญเสียขามีความสัมพันธ์ทางลบกับความบกพร่องในการดูแลตนเองของผู้ที่สุญเสียขา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้สูญเสียขามานานจะสามารถดูแลตนเองได้ดีกว่าผู้ที่พึ่งจะสูญเสียขา

Copyright by Mahidol University

จากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นได้ยิ่งระยะเวลาของการเจ็บป่วยหรือพิการนานยิ่งทำให้ผู้ป่วยมีโอกาสปรับใจในการรับรู้ต่อการเจ็บป่วยหรือพิการได้ดีขึ้น มีการเรียนรู้ และเพิ่มทักษะต่อการเผชิญปัญหาตามไปด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่าระยะเวลาของความพิการมีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้กลวิธีการเผชิญปัญหา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ระยะเวลาของความพิการมีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

Copyright by Mahidol University

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยถึงกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่กำลังศึกษาใน จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวทางในการวิจัยดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาถึงกลวิธีการเผชิญปัญหาวัยรุ่นตาบอดในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่

3.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นตาบอดและกลุ่มผู้ที่เกี่ยว ข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

กลุ่มที่ 1 นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามระเบียนนักเรียนของโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ อายุระหว่าง 10 – 20 ปี ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 163 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด จำนวน 10 คน

3.3 กลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างนักเรียนวัยรุ่นตาบอด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด มีวิธีการหาตัวอย่างดังนี้

1 กลุ่มนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

1.1 การหาขนาดตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจากประชากร ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มเชิงเดียว (Simple random sampling) โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรดังนี้ (วิไล กุศลวิศิษฏ์กุล , 2549)

Copyright by Mahidol University

$$n = \frac{n_o}{1+\frac{n_o}{N}} \quad , n_o = \frac{z^2_{\alpha/2}\, cv^2}{r^2} \, , cv = \frac{s}{\bar{x}}$$

เมื่อ N = จำนวนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษา 163 คน

n = จำนวนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดกลุ่มตัวอย่าง

α = ความน่าจะเป็นที่ประมาณค่าผิดไปจากค่าจริง

กำหนดให้เท่ากับ 0.05 ดังนั้น $z^2_{\alpha/2} = 1.960$

r คือ ค่าความคลาดเคลื่อนสัมพัทธ์ที่กำหนดให้เท่ากับ 7 %

cv คือ สัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (Coefficient of variation) ให้เท่ากับ 1

แทนค่าในสูตร $n_0 = \frac{1.960^2 1^2}{0.07^2} = 784$

ดังนั้น $n = \frac{784}{1+\frac{784}{163}} = 134.94 = 135$

นั้นคือได้นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตัวอย่างจำนวน 135 คน

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

กรอบตัวอย่างคือรายชื่อนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามบัญชีรายชื่อนักเรียนของโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งรับผิดชอบดูแลนักเรียนตาบอดทั้งหมดในจังหวัดเชียงใหม่ โดยสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มเชิงเดียวเลือกแบบไม่คืนที่มาจำนวน 135 คน วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเลขสุ่ม (Random number table) ได้กลุ่มตัวอย่าง 135 คน แบ่งเป็นจำนวนตัวอย่างวัยรุ่นตาบอดตอนต้นจำนวน 49 คน วัยรุ่นตาบอดตอนกลาง จำนวน 34 คน วัยรุ่นตาบอดตอนปลาย จำนวน 52 คน

1.2.2 กลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องผู้เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีหลายบทบาทและ รูปแบบการสอนนักเรียนตาบอดคือ โรงเรียนเฉพาะความพิการ โรงเรียนเรียนร่วม ผู้วิจัยจึงใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามบทบาท โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคนตาบอดเป็นผู้คัดเลือกบทบาทที่เกี่ยวข้อง 4 บทบาท คือ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาห้องเรียนที่มีนักเรียนตาบอดเรียนอยู่ ครูผู้ดูแลหอพัก ผู้ปกครอง จำนวนทั้งสิ้น 10 คน ขั้นตอนแรกให้ผู้อำนวยการโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่

Copyright by Mahidol University

คัดเลือก ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีรูปแบบการเรียนร่วมกับนักเรียนที่มองเห็น จำนวน 2 คนคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสวนดอก และผู้อำนวยการโรงเรียนวัดช่างเคี่ยน แล้วให้ผู้บริหารโรงเรียนทั้งสาม คัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาห้องเรียนที่นักเรียนตาบอดเรียน โรงเรียนละ 1 คน และครูผู้ดูแลหอพักในโรงเรียนโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน สำหรับผู้ปกครองนักเรียนตาบอดให้อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้คัดเลือกจากผู้บริหารเป็นคนคัดเลือก จำนวน 2 คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ฉบับคือ แบบสัมภาษณ์ใช้เก็บข้อมูลจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอด และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

3.4.1 แบบสัมภาษณ์นักเรียนวัยรุ่นตาบอดแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพครอบครัว ระยะเวลาที่ตาบอด ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน รูปแบบการเรียน การได้รับการสนับสนุนทางสังคม เป็นคำถามปลายปิด ส่วนที่ 2 แบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอด มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอด โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาวัยรุ่นที่พัฒนามาจากแบบวัดการเผชิญปัญหาของ พัชรินทร์ อรุณเรือง (2545) ที่มีพื้นฐานตามทฤษฎีการเผชิญปัญหาของ โฟล์คแมน และลาซารัส (Folkman & Lazarus ,1984) โดยใช้กรอบอ้างอิงในการพัฒนากลวิธีการเผชิญปัญหาจากการศึกษาและพัฒนาเครื่องมือของ Caver, Scseir & Weintraub (1989) และ Frydenberg & Lewis (1993) ร่วมกับการวิเคราะห์โครงสร้างทางจิตมิติของแบบวัดการเผชิญปัญหาโดย Cook &Heppner (1997) เป็นแบบสอบถามถึงกลวิธีโดยทั่วไปที่วัยรุ่นใช้เมื่อประสบปัญหามีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบ Likert มี 5 ระดับตั้งแต่ทำบ่อยมาก (5) ไปจนถึงไม่ทำเลย (1) ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วยกลวิธีการเผชิญปัญหา 18 ด้าน มีข้อคำถามที่ประเมินวิธีการเผชิญปัญหาใน 3 แบบ คือ

1 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา (Active coping) ที่แสดงถึงความพยายามในการจัดการกับปัญหาโดยตรงประกอบด้วยวิธีการต่างๆในการเผชิญปัญหา 9 ด้านมีจำนวน 17 ข้อได้แก่ข้อคำถามที่ 1, 2, 3, 4, 10, 11, 20, 22, 21, 23, 25, 26, 27, 30, 32, 37, 38

1.1 ด้านการลงมือดำเนินการแก้ปัญหา (Active coping)

1.2 ด้านการวางแผน (Planning)

Copyright by Mahidol University

1.3 ด้านการทำงานหนักและความสำเร็จในการงาน (Work hard and achieve)

1.4 ด้านการระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง (Suppression of competing activities)

1.5 ด้านการชะลอการเผชิญปัญหา (Restraint coping)

1.6 ด้านการตีความหมายใหม่ในทางบวก (Positive reinterpretation and growth)

1.7 ด้านการยอมรับ (Acceptance)

1.8 ด้านการหาทางผ่อนคลาย (Relaxation)

1.9 ด้านการแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Seek to belong)

2 วิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมที่แสดงถึงการพยายามในการจัดการกับปัญหา โดยอาศัยแหล่งทรัพยากรต่างประกอบด้วยวิธีในการเผชิญปัญหา 2 ด้าน มีจำนวนข้อคำถาม 7 ข้อ ได้แก่ข้อคำถามที่ 5, 6, 12, 13, 17, 28, 34

2.1 ด้านการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา (Seek instrumental social support)

2.2 ด้านการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อกำลังใจ (Seek emotion social support)

3 วิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีประกอบด้วยกลวิธีต่างๆ ในการหลีกหนีปัญหา 7 ด้าน มีข้อคำถามจำนวน 16 ข้อ ได้แก่ข้อคำถามที่ 7, 8, 9, 14, 15, 16, 18, 19, 24, 29, 31, 33, 35, 36, 39, 40

3.1 ด้านการปฏิเสธปัญหา (Denial)

3.2 ด้านการ ไม่เกี่ยวข้องทางพฤติกรรม (Behavioral disengagement)

3.3 ด้านการ ไม่เกี่ยวข้องทางความคิด (Mental disengagement)

3.4 ด้านการเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว (Keep to self)

3.5 ด้านการตำหนิตนเอง (Self blame)

3.6 ด้านการเป็นกังวล (Worry)

3.7 ด้านการระบายอารมณ์ (Focus on venting emotion)

3.4.1.1 เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

คะแนน	คำตอบ	ความหมาย
1	ไม่ทำเลย	ไม่ใช้เลย
2	ไม่ค่อยทำ	ใช้น้อย
3	ทำและไม่ทำพอๆกัน	ใช้ในระดับปานกลาง
4	ทำค่อนข้างบ่อย	ใช้เป็นส่วนมาก
5	ทำบ่อยมาก	ใช้เป็นประจำ

Copyright by Mahidol University

การให้คะแนนจะให้เป็นรายข้อตามความบ่อยครั้งของการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหา คะแนนรวมในแต่ละด้านมีดังนี้คือ

1 ด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา นำคะแนนของแต่ละวิธีมารวมกัน เสร็จแล้วจึงรวมคะแนนทุกด้านเข้าด้วยกัน คะแนนรวมมีคะแนนอยู่ในช่วง 17- 85 คะแนน

2 ด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม นำคะแนนของแต่ละวิธี มารวมกันเสร็จแล้วจึงรวมคะแนนทุกด้านเข้าด้วยกัน คะแนนรวมมีคะแนนอยู่ในช่วง 7 - 35 คะแนน

3 ด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีปัญหานำคะแนนของแต่ละวิธี มารวมกันเสร็จแล้วจึงรวมคะแนนทุกด้านเข้าด้วยกัน คะแนนรวมมีคะแนนอยู่ในช่วง 16- 80 คะแนน

นำคะแนนรวมการเผชิญปัญหาแต่ละด้านมาหารด้วยจำนวนข้อของด้านนั้น เพื่อปรับคะแนนในมีช่วง 1 - 5 ทั้ง 3 รูปแบบ

3.4.1.2 การแปลผล

โดยใช้คะแนนเฉลี่ยที่รวมในแต่ละด้าน ในการตีความหมาย มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 1 - 5 โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์การแปลผล

ช่วงคะแนน	**ระดับการเผชิญปัญหา**
1.00 - 1.49	ใช้ระดับน้อยมาก
1.50 - 2.49	ใช้ระดับน้อย
2.50 - 2.99	ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง
3.00 - 3.49	ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก
3.50 - 4.49	ใช้ระดับมาก
4.50 – 5.00	ใช้ระดับประจำ

3.4.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ในประเด็น ปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด กลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด แนวทางการสนับสนุนให้มีกลการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม

Copyright by Mahidol University

3.5 คุณภาพของเครื่องมือ

1 ศึกษา เอกสาร ตำรา งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวางแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม นำแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาวัยรุ่นของพัชรินทร์ อรุณเรือง (2545) ที่มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามแต่ละด้านของการเผชิญปัญหาดังนี้ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาเท่ากับ 0.85 ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 0.76 ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีปัญหาเท่ากับ 0.84 มาพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

2 นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ฉบับ เสนอแนะต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

3 นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ฉบับ รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา และด้านการวิจัย จำนวน 2 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องของภาษา ความถูกต้องของเนื้อหา และความครอบคลุมในเนื้อหา เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบวัด

4 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

5 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่โรงเรียนสอนคนตาบอดบอดกรุงเทพ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach 's alpha coefficient) โดยได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามแต่ละด้านดังนี้

ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาเท่ากับ 0.84

ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 0.82

ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีปัญหาเท่ากับ 0.87

6 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 2 ไปทดลองสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการดูแลวัยรุ่นตาบอดที่โรงเรียนสอนคนตาบอดบอดกรุงเทพ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 คน เพื่อปรับปรุงข้อคำถามให้เข้าใจง่ายและชัดเจน

7 นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ฉบับ รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา และด้านการวิจัย จำนวน 2 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องของภาษา ความถูกต้องของเนื้อหา และความครอบคลุมในเนื้อหา เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา ของแบบวัดอีกครั้ง

8 จัดพิมพ์แบบสอบถามและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอดและผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลโดยวิธีการสัมภาษณ์ ตามแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนการการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

Copyright by Mahidol University

1 ทำหนังสือจากวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดลเสนอต่อ ผู้อำนวยการโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนที่มีการเรียนร่วมเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2 ผู้วิจัยเข้าไปเป็นพี่อาสาทำงานในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสะดวกในการเก็บข้อมูล โดยทำการนัดหมายกับกลุ่มนักเรียน วัยรุ่นตาบอดและผู้ที่เกี่ยวข้องในเวลาที่เหมาะสม ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล ทำการสัมภาษณ์

3 ผู้วิจัยทำการรวบรวมแบบสอบถามมาตรวจความถูกต้องและสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามใช้เวลาเก็บข้อมูลระหว่างเดือน ตุลาคม- พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

3.7 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วยข้อมูลของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดและข้อมูลของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

3.7.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องแล้วมาแปลงเป็นรหัสตามคู่มือที่สร้างขึ้น นำไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แบ่งการวิเคราะห์เป็น 4 ส่วน คือ

3.7.1.1 บรรยายปัจจัยด้านบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อม และกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอดโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ด้วยค่าจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนควอล์ไทร์

3.7.1.2 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ อายุ ระยะเวลาที่พิการ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และความพอเพียงของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test)

3.7.1.3 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลคือ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน (Spearman rank correlation coefficient)

3.7.1.4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ แรงสนับสนุนทางสังคมและรูปแบบการเรียน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุน

Copyright by Mahidol University

ทางสังคมและแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์

3.7.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนคือ

3.7.2.1 บรรยายคุณลักษณะทั่วไปของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดโดยใช้สถิติพรรณนา ด้วยจำนวน

3.7.2.2 ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ของแบบสัมภาษณ์ในประเด็นปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด กลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด แนวทางการสนับสนุนให้มีกลการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม

Copyright by Mahidol University

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่กำลังศึกษาในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 135 คน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด จำนวน 10 คนโดยนำเสนอผลการศึกษาในรูปตารางประกอบคำบรรยายสำหรับส่วนที่ 1 ถึงส่วนที่ 5 และในส่วนที่ 6 จะนำเสนอโดยการบรรยายตามประเด็นข้อถาม มีลำดับดังนี้

4.1 ข้อมูลปัจจัยด้านบุคคลและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด กลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ รูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม กับกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.4 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา จากข้อคำถามที่เป็นแบบปลายเปิดของนักเรียนวันรุ่นตาบอด

4.5 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.1 ข้อมูลปัจจัยด้านบุคคลและด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.1.1 ปัจจัยด้านบุคคล

กลุ่มนักเรียนวัยรุ่นตาบอดในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 135 คน แบ่งเป็นวัยรุ่นตอนต้นมีจำนวน 49 คน วัยรุ่นตอนกลางมีจำนวน 34 คน วัยรุ่นตอนปลายมีจำนวน 52 คน เป็นเพศชายร้อยละ 41.5 เพศหญิง ร้อยละ 58.5 ผลการศึกษาพบว่า อายุวัยรุ่นตอนต้นเพศชาย ร้อยละ 35.7 วัยรุ่นตอนกลางเพศชาย ร้อยละ 30.5 และวัยรุ่นตอนปลายเพศชาย ร้อยละ 33.9 อายุเฉลี่ย 16.13 ปี กลุ่มนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิง อายุวัยรุ่น

Copyright by Mahidol University

ตอนต้นร้อยละ 36.7 วัยรุ่นตอนกลางร้อยละ 21.5 และวัยรุ่นตอนปลายร้อยละ 41.8 อายุเฉลี่ย 15.59 ปี ระหว่างเรียนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพักอาศัยอยู่ที่หอพักของโรงเรียน ร้อยละ 92.6 รองลงมาคือ พักอยู่ที่บ้าน ร้อยละ 7.4 สถานภาพสมรสของพ่อแม่ส่วนใหญ่อยู่ด้วยกันคิดเป็นร้อยละ 65.2รองลงมาไม่ได้อยู่ ร้อยละ 34.8 แบ่งออกเป็น 3 เหตุผลด้วยกันคือ บิดาหรือมารดาเสียชีวิต ร้อยละ 21.5 แยกกันอยู่ ร้อยละ 8.9 หย่าร้าง ร้อยละ 5.2 มีระยะตาบอดพิการตั้งแต่กำเนิดเฉลี่ย 16 ปี ระยะเวลาที่ตาบอดภายหลังเฉลี่ย 11 ปี ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาซึ่งวัดจากเกรดเฉลี่ยของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพบว่าส่วนใหญ่ มีเกรดเฉลี่ย 2.50- 2.99 ร้อยละ 55.6 รองลงมาคือเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.00 – 2.49 ร้อยละ 33.3 เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 - 4.00 ร้อยละ 17.1 ได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันอยู่ระหว่าง 0 – 60 บาท /วัน โดยเฉลี่ย 0 บาท /วัน ส่วนใหญ่คิดว่าค่าใช้จ่ายที่ได้รับพอใช้ ร้อยละ 51.1 รองลงมาคือได้รับค่าใช้จ่ายไม่พอใช้ ร้อยละ 40.8 และได้รับเงินค่าใช้จ่ายพอใช้และเหลือเก็บ ร้อยละ 8.1 เมื่อเกิดปัญหานักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่มักได้รับการช่วย เหลือจากบิดามารดามากที่สุด ร้อยละ 48.2 รองลงมาคือเพื่อน ร้อยละ 28.9 ครู ร้อยละ 10.4 พี่น้องบิดามารดาเดียวกัน ร้อยละ 8.1 ญาติคือลุงป้า น้า อา คิดเป็นร้อยละ 2.2 พี่อาสา ร้อยละ 2.2 (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล

ปัจจัยด้านบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	79	58.5
ชาย	56	41.5
รวม	135	100.0
อายุเพศหญิง (ปี)		
วัยรุ่นตอนต้น (10 -13)	29	36.7
วัยรุ่นตอนกลาง (14 – 16)	17	21.5
วัยรุ่นตอนปลาย (17-19)	33	41.8
รวม	79	100.0
อายุเฉลี่ย 15.59 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.92 ปี		

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล (ต่อ)

ปัจจัยด้านบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุเพศชาย (ปี)		
วัยรุ่นตอนต้น (12 - 14)	20	35.7
วัยรุ่นตอนกลาง (15 - 17)	17	30.4
วัยรุ่นตอนปลาย (18 - 19)	19	33.9
รวม	56	100.0
อายุเฉลี่ย 16.13 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.08 ปี		
ที่พักระหว่างเรียน		
หอพักของโรงเรียน	125	92.6
บ้าน	10	7.4
รวม	135	100.0
สถานภาพสมรสของบิดามารดา		
อยู่ด้วยกัน	88	65.2
ไม่ได้อยู่ด้วยกัน	47	34.8
รวม	135	100.0
ระยะเวลาที่พิการของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตั้งแต่เกิด (ปี)		
10 - 14	47	43.5
15 - 19	43	39.8
20 - 24	18	16.7
รวม	108	100.0
ค่ามัธยฐานของระยะเวลาตาบอดตั้งแต่กำเนิด 16 ปี		
ส่วนเบี่ยงเบนควอร์ไทล์ 2.5 ปี		
ระยะเวลาที่พิการของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดภายหลัง (ปี)		
1 - 4	8	29.6
5 - 9	2	7.4
10 - 14	12	44.4
15 - 20	6	18.6
รวม	27	100.0

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล (ต่อ)

ปัจจัยด้านบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา		
เกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 2.49	45	33.3
เกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 2.99	75	55.6
เกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 - 4.00	15	17.1
รวม	135	100.0
เกรดเฉลี่ย 2.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.34		
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน (บาท/วัน)		
ไม่ได้รับค่าใช้จ่ายเลย	70	51.9
ได้รับค่าใช้จ่าย	65	48.1
2 - 19	24	17.8
20 - 39	37	27.3
40 - 60	4	3.0
รวม	135	100.0
ค่ามัธยฐานของจำนวนค่าใช้จ่ายที่ได้รับ 20 บาท/วัน		
ส่วนเบี่ยงควอร์ไทล์ 5 บาท/วัน		
ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน		
ได้รับเงินค่าใช้ไม่พอใช้	55	40.7
ได้รับเงินค่าใช้พอใช้	69	51.2
ได้รับเงินค่าใช้พอใช้และเหลือเก็บ	11	8.1
รวม	135	100.0
บุคคลที่ให้ความช่วยเหลือนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเมื่อเกิดปัญหา		
บิดามารดา	65	48.2
เพื่อน	39	28.9
ครู	14	10.4
พี่น้องบิดามารดาเดียวกัน	11	8.1
ญาติ	3	2.2
พี่อาสา	3	2.2
รวม	135	100.0

Copyright by Mahidol University

4.1.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

นักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่มีรูปแบบการเรียนเฉพาะความพิการ ร้อยละ 62.2 เรียนร่วมกับเด็กปกติ ร้อยละ 37.8 การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดต่อการช่วยเหลือจากคนรอบข้างในเรื่องต่างๆ ที่ช่วยให้วัยรุ่นสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขประกอบด้วย 3 ด้าน ประกอบด้วยการสนับสนุนทางสังคมทางด้านอารมณ์ ด้านสิ่งของ และด้านข้อมูลข่าวสาร เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่รับรู้ว่าได้รับการสนับสนุนจากสังคมทางด้านอารมณ์ ในระดับปานกลาง ร้อยละ 65.9 รองลงมาคือ ระดับสูง ร้อยละ 21.5 แ ละระดับน้อย ร้อยละ 12.6 ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับการสนับสนุนจากสังคมทางด้านสิ่งของ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่รับรู้ว่าได้รับการสนับสนุนในระดับปานกลาง ร้อยละ 66.7 ระดับสูงร้อยละ 29.6 และระดับน้อย 3.70 การสนับสนุนจากสังคมทางด้านข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่รับรู้ว่าได้รับการสนับสนุนในระดับปานกลาง คือร้อยละ74.8 รองลงมาคือในระดับสูง ร้อยละ 17.8 และระดับน้อย ร้อยละ 7.4 (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบการเรียน		
เรียนเฉพาะ	84	62.2
เรียนร่วม	51	37.8
รวม	135	100.0
การได้รับสนับสนุนทางสังคม		
ด้านอารมณ์		
ระดับน้อย	17	12.6
ระดับปานกลาง	89	65.9
ระดับสูง	29	21.5
รวม	135	100.0
ด้านสิ่งของ		
ระดับน้อย	5	3.7
ระดับปานกลาง	90	66.7
ระดับสูง	40	29.6
รวม	135	100

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม(ต่อ)

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
การได้รับสนับสนุนทางสังคม		
ด้านข้อมูลข่าวสาร		
ระดับน้อย	8	6.0
ระดับปานกลาง	104	77.0
ระดับสูง	23	17.0
รวม	135	100.0

4.2 ลักษณะกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.2.1 ภาพรวมของกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

จากการศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดทั้งสามแบบโดยพิจารณาด้วยเกณฑ์ของระดับคะแนน 1 – 5 โดยช่วงคะแนน 1.00 - 1.49 แสดงถึงการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบนั้นใช้ระดับน้อยมาก ช่วงคะแนน 1.50 - 2.49 แสดงถึงการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบนั้นใช้ระดับน้อย ช่วงคะแนน 2.50 - 2.99 แสดงถึงการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบนั้นใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ช่วงคะแนน 3.00 - 3.49 แสดงถึงการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบนั้นใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ช่วงคะแนน 3.50 - 4.49 แสดงถึงการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบนั้นใช้ระดับมาก ช่วงคะแนน 4.50 – 5.00 แสดงถึงการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบนั้นใช้ระดับประจำ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาทั้งสามแบบระดับน้อยถึงระดับมากเท่านั้น แต่ระดับน้อยมากและใช้ระดับประจำ ไม่มีการเลือกใช้เลย เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่ มีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย= 3.82) โดยส่วนใหญ่ใช้ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 39.3 รองลงมาคือใช้ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างน้อย ร้อยละ 28.1 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 25.2 และใช้ระดับน้อย ร้อยละ 7.4 ตามลำดับ ส่วนกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมีการใช้อยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย = 3.67) และส่วนใหญ่ใช้ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 37.8 รองลงมาคือใช้ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างน้อย ร้อยละ 28.9 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 20.7 และใช้ระดับน้อยร้อยละ 12.6 ตามลำดับ สำหรับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี นักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีการใช้ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก (คะแนนเฉลี่ย = 3.16) และส่วนใหญ่ใช้ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมากเท่ากับใช้ใน

Copyright by Mahidol University

ระดับปานกลางถึงค่อนข้างน้อย คือร้อยละ 31.9 เท่ากัน รองลงมาคือใช้ระดับน้อย ร้อยละ 29.6 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 6.79 ตามลำดับ (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี

กลวิธีการเผชิญปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
แบบมุ่งจัดการกับปัญหา		
ใช้ระดับน้อยมาก (1.00 -1.49)	0	0.0
ใช้ระดับน้อย (1.50 - 2.49)	10	7.4
ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง (2.50 - 2.99)	38	28.1
ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก (3.00 - 3.49)	53	39.3
ใช้ระดับมาก (3.50 - 4.49)	34	25.2
ใช้ระดับประจำ (4.50 – 5.00)	0	0.0
รวม	135	100.0
คะแนนเฉลี่ย 3.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.90		
แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม		
ใช้ระดับน้อยมาก (1.00 - 1.49)	0	0.0
ใช้ระดับน้อย (1.50 - 2.49)	17	12.6
ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง (2.50 - 2.99)	39	28.9
ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก (3.00 - 3.49)	51	37.8
ใช้ระดับมาก (3.50 - 4.49)	28	20.7
ใช้ระดับประจำ (4.50 – 5.00)	0	0.0
รวม	135	100.0
คะแนนเฉลี่ย 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.95		

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี (ต่อ)

กลวิธีการเผชิญปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี		
ใช้ระดับน้อยมาก (1.00 - 1.49)	0	0.0
ใช้ระดับน้อย (1.50 - 2.49)	40	29.5
ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง (2.50 - 2.99)	43	31.9
ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก (3.00 - 3.49)	43	31.9
ใช้ระดับมาก (3.50 - 4.49)	9	6.7
ใช้ระดับประจำ (4.50 – 5.00)	0	0.0
รวม	135	100.0
คะแนนเฉลี่ย 3.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93		

4.2.2 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด จำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล ซึ่งวิเคราะห์โดยใช้จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.2.1 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา จำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล คือ เพศ อายุ ระยะเวลาที่พิการ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ผลสัมฤทธิ์ทาง การศึกษา ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4)

4.2.2.1.1 ปัจจัยเพศ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยเพศ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิง ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชาย (คะแนนเฉลี่ย 3.90 และ 3.71 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิง ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 41.8 รองลงมาคือใช้ในระดับมาก ร้อยละ 27.8 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 22.8 และใช้ระดับน้อย ร้อยละ 7.4 ตาม ลำดับ สำหรับนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชาย ส่วนใหญ่มีการใช้ในระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลางเท่ากับระดับปานกลางถึงค่อนข้างมากคือ ร้อยละ 35.7 รองลงมาคือระดับมาก ร้อยละ 21.5 ระดับน้อย ร้อยละ 7.1 ตามลำดับ

Copyright by Mahidol University

4.2.2.1.2 ปัจจัยอายุ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยอายุ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศหญิงใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางและตอนปลายเพศหญิง (คะแนนเฉลี่ย= 4.24 , 3.94 , 3.58 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศหญิง ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับมาก ร้อยละ 51.7 รองลงมาคือใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 27.8 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 13.8 และใช้ระดับน้อย ร้อยละ 6.9 ตามลำดับ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศหญิง ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 47.1 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 29.4 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 23.5 ตาม ลำดับ วัยรุ่นตาบอดตอนปลายเพศหญิง พบว่าส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 51.5 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 27.3 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 12.1 และใช้ระดับมาก ร้อยละ 9.1 ตาม ลำดับ และพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศชาย ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามาก กว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นและตอนปลายเพศชาย (คะแนนเฉลี่ย= 3.94, 3.70, 3.53 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศชาย ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 52.9 รองมาคือใช้ระดับมาก ร้อยละ 23.5 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 17.6 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 5.9 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศชาย ส่วนใหญ่ใช้ในระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 35.0 รองลงมาคือระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 30.0 ใช้ระดับมากร้อยละ 25.0 และใช้ระดับน้อย ร้อยละ 10.0 วัยรุ่นตาบอดตอนปลายเพศชาย ส่วนใหญ่ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 52.6 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 26.3 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 15.8 และใช้ระดับน้อย ร้อยละ 5.3 ตามลำดับ

4.2.2.1.3 ปัจจัยระยะเวลาที่พิการ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยระยะเวลาที่พิการ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการตั้ง แต่กำเนิด ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการภายหลัง (คะแนนเฉลี่ย= 3.82 , 3.81 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการตั้งแต่กำเนิด ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบนี้ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 36.4 รองลงมา คือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 29.9 ใช้ระดับมากร้อยละ 26.9 และใช้ระดับน้อย ร้อยละ 7.5 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการภายหลังส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 50.0 รองลงมาคือใช้ระดับมาก และใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลางเท่ากัน ร้อยละ 21.4 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 7.1 ตามลำดับ

Copyright by Mahidol University

4.2.2.1.4 ปัจจัยสถานภาพสมรสของบิดามารดา

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยสถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ด้วยกันใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (คะแนนเฉลี่ย 4.23, 3.60 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาในระดับมาก ร้อยละ 44.7 รองลงมาใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 38.3 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 12.8 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 4.3 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบนี้ ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 39.8 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 36.4 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 14.8 ใช้ระดับน้อยร้อยละ 9.8 ตามลำดับ

4.2.2.1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 มีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00 และนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 (คะแนนเฉลี่ย= 3.88 , 3.80 , 3.73 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 36.0 รองลงมาคือใช้ระดับ มาก ร้อยละ 29.3 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 28.0 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 6.7 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00 ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 46.7 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 26.6 ใช้ระดับ มาก ร้อยละ 20.1 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 6.7 ตามลำดับ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 42.2 รอง ลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 28.9 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 20.0 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 8.9 ตามลำดับ

4.2.2.1.6 ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันไม่พอใช้ ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่รับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

Copyright by Mahidol University

พอใช้ (คะแนนเฉลี่ย= 3.87 , 3.79 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตน เองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันไม่พอใช้ ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 52.7 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 21.8 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 20.0 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 5.5 ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่รับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันในระดับพอใช้ ส่วนใหญ่ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 32.5 รองลงมาคือใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 30.0 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 28.7 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 8.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล

ปัจจัยด้านบุคคล	กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา				รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)
	ใช้ระดับน้อย	ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง	ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก	ใช้ระดับมาก			
เพศ							
หญิง	6 (7.6)	18 (22.8)	33 (41.8)	22 (27.8)	79 (100.0)	3.90	0.90
ชาย	4 (7.1)	2 (35.7)	20 (35.7)	12 (21.5)	56 (100.0)	3.71	0.89
อายุเพศหญิง							
วัยรุ่นตอนต้น (10 -13)	2 (6.9)	4 (13.8)	8 (27.6)	15(51.7)	29 (100.0)	4.24	0.95
วัยรุ่นตอนกลาง (14 -16)	0 (0.0)	5 (29.4)	8 (47.1)	4 (23.5)	17 (100.0)	3.94	0.75
วัยรุ่นตอนปลาย (17-19)	4 (12.1)	9 (27.3)	17(51.5)	3 (9.1)	33 (100.0)	3.58	0.83
อายุเพศชาย							
วัยรุ่นตอนต้น (12-14)	2 (10.0)	7 (35.0)	6 (30.0)	5 (25.0)	20 (100.0)	3.70	0.97
วัยรุ่นตอนกลาง (15-17)	1 (5.9)	3 (17.6)	9 (52.6)	4 (23.5)	17 (100.0)	3.94	0.83
วัยรุ่นตอนปลาย (18-20)	1 (5.3)	10(52.6)	5 (26.3)	3 (15.8)	19 (100.0)	3.53	0.84

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล (ต่อ)

ปัจจัยด้านบุคคล	กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา				รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)
	ใช้ระดับน้อย	ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง	ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก	ใช้ระดับมาก			
ระยะเวลาที่พิการ							
ตั้งแต่กำเนิด	8 (7.4)	32 (29.6)	39 (36.1)	29 (26.9)	108(100.0)	3.82	0.91
ภายหลัง	2 (7.4)	6 (22.2)	14 (51.9)	5 (18.5)	27 (100.0)	3.81	0.83
สถานภาพสมรสของบิดามารดา							
อยู่ด้วยกัน	8 (14.8)	33 (36.4)	35 (39.8)	13 (14.8)	88 (100.0)	3.60	0.85
แยกกันอยู่	2 (4.3)	6 (12.8)	18 (38.3)	21 (44.7)	47 (100.0)	4.23	0.84
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา							
เกรดเฉลี่ย 0.00 -2.49	4 (8.9)	13 (28.9)	19(42.2)	9 (20.0)	45 (100.0)	3.73	0.90
เกรดเฉลี่ย 2.50 -2.99	5 (6.7)	21 (28.0)	27 (36.6)	22(29.3)	75 (100.0)	3.88	0.92
เกรดเฉลี่ย 3.00 -4.00	1 (6.7)	4 (26.6)	7 (46.7)	3 (20.0)	15 (100.0)	3.80	0.86
ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน							
พอใช้	7 (8.8)	26 (32.5)	24 (30.0)	23(28.7)	80 (100.0)	3.79	0.96
ไม่พอใช้	3 (5.5)	12 (21.8)	29 (52.7)	11 (20.0)	55(100.0)	3.87	0.79

4.2.2.2 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ อายุ ระยะเวลาที่พิการ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (แสดงในตารางที่ 5)

4.2.2.2.1 ปัจจัยเพศ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย การใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยเพศ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชายใช้กลวิธีการเผชิญปัญหา

Copyright by Mahidol University

แสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิง (คะแนนเฉลี่ย= 3.70, 3.65 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชายส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมในระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 30.5 รองลงมาคือใช้ระดับมาก ร้อยละ 28.4 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 26.8 ใช้ระดับน้อยร้อยละ 14.3 ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงส่วนใหญ่ ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 45.6 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 27.8 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 15.2 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 11.4 ตามลำดับ

4.2.2.2.2 ปัจจัยอายุ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย การใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยอายุ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศหญิงใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศหญิงและตอนปลายเพศหญิง (คะแนนเฉลี่ย = 3.88 , 3.74 , 3.42 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศหญิง ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 69.0 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 17.2 และใช้ระดับน้อยและระดับมากเท่ากันคือ ร้อยละ 6.9 ตามลำดับ วัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศหญิงพบว่าส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 35.3 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลางและระดับมากเท่ากันคือ ร้อยละ 29.4 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 5.9 ตามลำดับ วัยรุ่นตาบอดตอนปลายเพศหญิง พบว่าส่วนใหญ่ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 36.4 รองลงมาคือใช้ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 30.3 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 15.2 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 11.4 ตามลำดับ ในอายุวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศชาย พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศชาย มีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้น และตอนปลายเพศชาย (คะแนนเฉลี่ย= 3.94 , 3.60 , 3.58 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศชาย ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ในระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลางและระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 27.8 เท่ากัน รองลงมาคือใช้ระดับมากและใช้ระดับน้อยเท่ากัน ร้อยละ 11.1 นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศชาย ส่วนใหญ่ใช้ในระดับมาก ร้อยละ 41.2 รองมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 35.3 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 17.6 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 5.9 นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนปลายเพศชาย ส่วนใหญ่ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลางเท่ากับระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 31.6 รอง ลงมาใช้ระดับมาก ร้อยละ 21.1 และใช้ระดับน้อย ร้อยละ 16.8 ตามลำดับ

Copyright by Mahidol University

4.2.2.2.3 ปัจจัยระยะเวลาที่พิการ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย การใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยระยะเวลาที่พิการ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการตั้งแต่กำเนิดใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการภายหลัง (คะแนนเฉลี่ย= 3.73 , 3.41 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการตั้งแต่กำเนิดส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมากร้อยละ 38.9 รองลงมาคือ ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 25.9 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 23.2 และใช้ระดับน้อย ร้อยละ 12.0 ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการภายหลังส่วนใหญ่ใช้ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 40.7 รองลงมาคือ ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 33.3 ใช้ระดับน้อยและใช้ระดับมากเท่ากันคือ ร้อยละ 11.2 ตามลำดับ

4.2.2.2.4 ปัจจัยสถานภาพสมรสของบิดามารดา

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยสถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดา แยกกันอยู่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (คะแนนเฉลี่ย= 3.98 , 3.50 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 51.0 รองลงมาคือใช้ระดับมาก ร้อยละ 27.7 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 12.8 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 8.5 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ในระดับค่อน ข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 37.5 รองลงมาคือใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 30.7 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 17.0 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 14.8

4.2.2.2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00 และนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 (คะแนนเฉลี่ย= 3.69 , 3.67 , 3.62 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 40.0 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 25.3 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 21.4 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 13.3 ตามลำดับ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ย

Copyright by Mahidol University

ระหว่าง 3.00 – 4.00 ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 46.7 รองลงมาคือใช้ระดับ ค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 33.3 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 13.3 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 6.7 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00–2.49 ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบนี้ ในระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 33.3 รองลงมาคือใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 31.1 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 22.2 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 12.2 ตามลำดับ

4.2.2.2.6 ปัจจัยความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันไม่พอใช้มีการใช้กลวิธี การเผชิญปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย= 3.82 , 3.56 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัย รุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันไม่พอใช้ ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 32.8 รอง ลงมาคือใช้ระดับมาก ร้อยละ 30.9 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 23.6 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 12.7 ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่รับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันพอใช้ ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 41.3 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 32.5 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 13.7 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 12.5 ตาม ลำดับ

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล

ปัจจัยด้านบุคคล	กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม				รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)
	ใช้ระดับน้อย	ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง	ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก	ใช้ระดับมาก			
เพศ							
หญิง	9 (11.4)	22(27.8)	22(27.8)	12(15.2)	79 (100.0)	3.65	0.88
ชาย	8 (14.3)	22(27.8)	22(27.8)	16(28.4)	56 (100.0)	3.70	1.04
อายุเพศหญิง							
วัยรุ่นตอนต้น (10 -13)	2 (6.9)	5 (17.2)	20(69.0)	2 (6.9)	29 (100.0)	3.76	0.69
วัยรุ่นตอนกลาง (14-16)	1 (5.9)	5 (29.4)	6 (35.3)	5 (29.4)	17 (100.0)	3.88	0.93
วัยรุ่นตอนปลาย (17-19)	6 (18.1)	12(36.4)	10(30.3)	5 (15.2)	33 (100.0)	3.42	0.97
อายุเพศชาย							
วัยรุ่นตอนต้น (12 -14)	4 (20.0)	5 (25.0)	6 (30.0)	5 (25.0)	20 (100.0)	3.60	1.09
วัยรุ่นตอนกลาง (15 -17)	1 (5.9)	6 (35.3)	3 (17.6)	7 (41.2)	17 (100.0)	3.94	1.03
วัยรุ่นตอนปลาย (18-20)	3 (15.8)	6 (31.6)	6 (31.6)	4 (21.1)	19 (100.0)	3.58	1.02
ระยะเวลาที่พิการ							
ตั้งแต่เกิด	13(12.0)	28 (25.9)	42(38.9)	25(23.2)	108 (100.0)	3.73	0.95
ภายหลัง	4 (14.8)	11 (40.7)	9 (33.3)	3 (11.2)	27 (100.0)	3.41	0.89
สถานภาพสมรสของบิดามารดา							
อยู่ด้วยกัน	13(14.8)	33 (37.5)	27(30.7)	15(17.0)	88 (100.0)	3.50	0.95
แยกกันอยู่	4 (8.5)	6 (12.8)	24(51.1)	13(27.7)	47 (100.0)	3.98	0.87
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา							
เกรดเฉลี่ย 0.00- 2.49	6 (13.3)	15 (33.3)	14(31.2)	10(22.2)	45 (100.0)	3.62	0.98
เกรดเฉลี่ย 2.50- 2.99	10(13.3)	19 (25.3)	30(40.1)	16 (21.4)	75 (100.0)	3.69	0.96
เกรดเฉลี่ย 3.00- 4.00	1 (6.7)	5 (33.3)	7 (46.7)	2 (13.3)	15 (100.0)	3.67	0.82

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล (ต่อ)

ปัจจัยด้านบุคคล	กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม				รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)
	ใช้ระดับน้อย	ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง	ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก	ใช้ระดับมาก			
ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน							
พอใช้	10(12.5)	26 (32.5)	33 (41.3)	11 (13.7)	80 (100.0)	3.56	0.88
ไม่พอใช้	7 (12.7)	13 (23.6)	18 (32.8)	17 (30.9)	55 (100.0)	3.82	1.02

4.2.2.2 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ อายุ ระยะเวลาที่พิการ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (แสดงในตารางที่ 6)

4.2.2.3.1 ปัจจัยเพศ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยช่วงเพศ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชาย (คะแนนเฉลี่ย= 3.29 , 2.96 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 36.7 รอง ลงมาคือใช้ระดับน้อย ร้อยละ 35.7ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 29.1 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 8.9 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชาย ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ในระดับน้อยและระดับค่อน ข้างน้อยถึงปานกลางเท่ากัน ร้อยละ 35.7 รองลงมาคือใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 25.0ใช้ระดับมาก ร้อยละ 3.6 ตามลำดับ

4.2.2.3.2 ปัจจัยอายุ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยอายุ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศหญิงใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศหญิงและตอนปลายเพศหญิง (คะแนนเฉลี่ย = 3.82 , 3.52 ,

Copyright by Mahidol University

2.82 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศหญิงส่วนใหญ่ ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีระดับมาก ร้อยละ 35.1 รองลงมาคือใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 29.4 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลางและระดับน้อย ร้อยละ 17.6 เท่ากัน ตามลำดับ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศหญิง ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 69.0 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 17.2 ใช้ระดับน้อย เท่ากับใช้ระดับมาก ร้อยละ 6.9 ตามลำดับ วัยรุ่นตาบอดตอนปลายเพศหญิง ส่วนใหญ่ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 36.4 รองลงมา คือ ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 30.3 ระดับน้อย ร้อยละ 18.2 ระดับมาก ร้อยละ 15.2 ตามลำดับ ในนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชาย พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศชาย ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศชาย และตอนปลายเพศชาย (คะแนนเฉลี่ย= 3.18, 3.05, 2.68 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศชาย ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีระดับค่อน ข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 41.2 รองมาคือระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 29.4 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 23.5 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 5.9 นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศชาย ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ในระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 40.0 รองลงมาคือใช้ระดับน้อย ร้อยละ 30.0 และระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 25.0 ใช้ระดับมากร้อยละ 5.0 และนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนปลายเพศชาย พบว่าส่วนใหญ่ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 52.6 รองมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 26.3 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมากร้อยละ 21.1 ตามลำดับ

4.2.2.3.3 ปัจจัยระยะเวลาที่พิการ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยระยะเวลาที่พิการ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการภายหลังใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการตั้งแต่กำเนิด (คะแนนเฉลี่ย= 3.33, 3.11) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการภายหลังส่วนใหญ่ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 55.6 รองลงมาคือ ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 22.2 ใช้ระดับน้อยเท่ากับใช้ระดับมาก ร้อยละ 11.1 ตามลำดับ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการตั้งแต่กำเนิดส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก เท่ากับใช้ระดับน้อย ร้อยละ 34.2 รองลงมาคือ ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 25.8 และใช้ระดับมาก ร้อยละ 5.6 ตามลำดับ

4.2.2.3.4 ปัจจัยสถานภาพสมรสของบิดามารดา

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยสถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (คะแนนเฉลี่ย= 3.45 ,

Copyright by Mahidol University

3.00 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 53.2 รองลงมาคือใช้ระดับน้อย ร้อยละ 21.3 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 19.1 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 6.4 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 38.6 รองลงมาคือใช้ระดับน้อย ร้อยละ 34.1 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 20.5 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 6.8 ตามลำดับ

4.2.2.3.5 ปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 และนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00 (คะแนนเฉลี่ย= 3.25 , 3.07 , 2.93 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 41.3 รองลงมาคือใช้ระดับน้อย ร้อยละ 29.3 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 22.7 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 6.7 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ในระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 51.1 รองลงมาคือใช้ระดับน้อย ร้อยละ 24.4 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 17.8 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 6.7 ตามลำดับ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00 ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ในระดับน้อย ร้อยละ 46.7 รองลงมาคือใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 26.6 ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 20.0 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

4.2.2.3.6 ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามปัจจัยความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันไม่พอใช้ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย = 3.29 , 3.06 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่รับ รู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันไม่พอใช้ ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ในระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 36.4 รองลงมาคือใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 32.7 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 21.8 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 9.1 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่รับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันพอใช้ ส่วนใหญ่ใช้

Copyright by Mahidol University

ระดับน้อย ร้อยละ 35.0 รองลงมาคือใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 31.3 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 28.7 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 5.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล

ปัจจัยด้านบุคคล	กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี				รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)
	ใช้ระดับน้อย	ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง	ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก	ใช้ระดับมาก			
เพศ							
หญิง	20 (35.7)	23 (29.1)	29(36.7)	7 (8.9)	79 (100.0)	2.96	0.87
ชาย	20(35.7)	20 (35.7)	14(25.0)	2 (3.6)	56 (100.0)	3.29	0.95
อายุเพศหญิง							
วัยรุ่นตอนต้น (10 -13)	2 (6.9)	5 (17.2)	20(69.0)	2 (6.9)	29 (100.0)	3.52	3.52
วัยรุ่นตอนกลาง(14-16)	1 (5.9)	5 (29.5)	6 (35.3)	5 (29.4)	17 (100.0)	3.82	3.82
วัยรุ่นตอนปลาย(17-19)	6(18.2)	12 (36.4)	10(30.3)	9 (15.2)	33 (100.0)	2.82	0.77
อายุเพศชาย							
วัยรุ่นตอนต้น (12 -14)	6 (30.0)	8 (40.0)	5 (25.0)	1 (5.0)	20 (100.0)	3.05	0.89
วัยรุ่นตอนกลาง (15-17)	4 (23.5)	7 (41.2)	5 (29.4)	1 (5.9)	17 (100.0)	3.18	0.88
วัยรุ่นตอนปลาย (18-20)	10(52.6)	5 (26.3)	4 (21.1)	0 (0.0)	19 (100.0)	2.68	0.82
ระยะเวลาที่พิการ							
ตั้งแต่เกิด	37(34.3)	28 (25.8)	37(34.3)	6 (5.6)	108 100.0)	3.11	0.95
ภายหลัง	3 (11.1)	15 (55.6)	6 (22.2)	3 (11.1)	27 (100.0)	3.33	0.83
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา							
เกรดเฉลี่ย 0.00 - 2.49	11 (24.4)	23 (51.1)	8 (17.8)	3 (6.7)	45 (100.0)	3.07	0.84
เกรดเฉลี่ย 2.50 - 2.99	22 (29.3)	20 (22.2)	35 (38.9)	6 (6.7)	75 (100.0)	3.25	0.96
เกรดเฉลี่ย 3.00 - 4.00	7 (46.7)	3 (20.0)	4 (26.6)	1 (6.7)	15(100.0)	2.93	1.03

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล (ต่อ)

ปัจจัยด้านบุคคล	กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี				รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)
	ใช้ระดับน้อย	ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง	ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก	ใช้ระดับมาก			
ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน							
พอใช้	28 (35.0)	23 (28.7)	25 (31.3)	4 (5.0)	80 (100.0)	3.06	0.93
ไม่พอใช้	12 (21.8)	20 (36.4)	18 (32.7)	5 (9.1)	55 (100.0)	3.29	0.92

4.2.3 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด จำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งวิเคราะห์โดยใช้จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.3.1 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม คือ รูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 7)

4.2.3.1.1 ปัจจัยรูปแบบการเรียน

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามรูปแบบการเรียน พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรูปแบบการเรียนเฉพาะคนตาบอดใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรูปแบบการเรียนร่วมกับเด็กปกติ (คะแนนเฉลี่ย = 3.89 , 3.71 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนเฉพาะคนตาบอด ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 35.7 รองลงมาใช้ระดับมาก ร้อยละ 31.0 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 25.0 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 8.3 ตามลำดับ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 45.1 รอง ลงมาคือ ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 33.3 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 15.7 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 5.9 ตามลำดับ

Copyright by Mahidol University

4.2.3.1.2 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคม 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ด้านสิ่งของ และด้านข้อมูลข่าวสาร กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด รายละเอียดดังนี้

4.2.3.1.2.1 ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ในระดับมากใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับน้อยถึงปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย = 3.90 , 3.80 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 51.7 รองลงมาคือ ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 24.1 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 20.7 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 3.5 ตามลำดับ สำหรับนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 35.8 รองลงมาคือ ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 29.3 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 26.4 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 8.5 ตามลำดับ

4.2.3.1.2.2 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับมาก ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับน้อยถึงปานกลาง(คะแนนเฉลี่ย = 3.88 , 3.80 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 55.0 รองลงมาคือ ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 25.0 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 17.5 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 32.6 รองลง มาคือ ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 29.5 ใช้ ระดับมากร้อยละ 28.4 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 9.5 ตามลำดับ

4.2.3.1.2.3 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคม ด้านข้อมูลข่าวสารระดับน้อยถึงปานกลางใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่ง

Copyright by Mahidol University

จัดการกับปัญหา มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.82 , 3.83 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหาในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 34.8 รองลงมาคือ ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 29.5 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 27.7 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 8.0 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 60.9 รองลงมาคือ ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 21.7 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 13.1 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 4.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยด้านบุคคล	กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา				รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)
	ใช้ระดับน้อย	ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง	ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก	ใช้ระดับมาก			
รูปแบบการเรียน							
เรียนเฉพาะคนตาบอด	7 (8.3)	21 (25.0)	30 (35.7)	26 (31.0)	84 (100.0)	3.89	0.94
เรียนร่วมกับเด็กปกติ	3 (5.9)	17 (33.3)	23 (45.1)	8 (15.7)	51 (100.0)	3.71	0.81
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ด้านอารมณ์							
ระดับน้อยถึงปานกลาง	9 (8.5)	31(29.3)	38 (35.8)	28 (26.4)	106 (100.0)	3.80	0.93
ระดับมาก	1 (3.5)	7 (24.1)	15 (51.7)	6 (20.7)	29 (100.0)	3.90	0.72
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ด้านสิ่งของ							
ระดับน้อยถึงปานกลาง	9(9.5)	28(29.5)	31 (32.6)	27 (28.4)	95 (100.0)	3.80	0.96
ระดับมาก	1 (2.5)	10(25.0)	22 (55.0)	7 (17.5)	40 (100.0)	3.88	0.72

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

ปัจจัยด้านบุคคล	กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา				รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)
	ใช้ระดับน้อย	ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง	ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก	ใช้ระดับมาก			
ด้านข้อมูลข่าวสาร							
ระดับน้อยถึงปานกลาง	9 (8.0)	33(29.5)	39 (34.8)	31 (27.7)	112 (100.0)	3.82	0.93
ระดับมาก	1 (4.3)	5 (21.7)	14 (60.9)	3 (13.1)	23 (100.0)	3.83	0.72

4.2.3.2 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ รูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 8)

4.2.3.2.1 ปัจจัยรูปแบบการเรียน

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามรูปแบบการเรียน พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรูปแบบการเรียนร่วมกับเด็กปกติใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรูปแบบการเรียนเฉพาะคนตาบอด (คะแนนเฉลี่ย = 3.75 , 3.62 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ส่วนใหญ่ใช้ระดับมาก ร้อยละ 31.4 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 29.4 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 25.5 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 13.7 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนเฉพาะคนตาบอด ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 45.2 รองลงมาใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 28.6 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 14.3 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 11.9 ตามลำดับ

4.2.3.2.2 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคม 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ด้านสิ่งของ และด้านข้อมูลข่าวสาร กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด รายละเอียดดังนี้

Copyright by Mahidol University

4.2.3.2.2.1 ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับมาก ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับน้อยถึงปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย = 3.93 , 3.59 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 51.7 รองลงมาคือใช้ ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 24.1ใช้ระดับมาก ร้อยละ 20.7 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 3.5 ตามลำดับ สำหรับนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 35.8 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 29.3 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 26.4 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 8.5 ตามลำดับ

4.2.3.2.2.2 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับมาก ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับน้อยถึงปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย = 3.83, 3.60 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้ระดับมาก ร้อยละ 35.0 รองลงมาคือ ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 27.5 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 22.5 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 15.0 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 42.1 รองลงมาคือ ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 31.6 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 14.7 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 11.6 ตามลำดับ

4.2.3.2.2.3 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับมากใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับน้อยถึงปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย = 3.91 , 3.62 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่

Copyright by Mahidol University

ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมระดับมาก ร้อยละ 39.2 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 30.4 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 21.7 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 8.7 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 41.0 รองลงมาคือ ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 28.6 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 17.0 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 13.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านส่งแวดล้อม

ปัจจัยด้านบุคคล	กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม				รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)
	ใช้ระดับน้อย	ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง	ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก	ใช้ระดับมาก			
รูปแบบการเรียน							
เรียนเฉพาะคนตาบอด	10 (11.9)	24 (28.6)	38 (45.2)	12 (14.3)	84 (100.0)	3.98	0.87
เรียนร่วมกับเด็กปกติ	7 (13.7)	15 (29.4)	13 (25.5)	16 (31.4)	51 (100.0)	3.50	0.95
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม							
ด้านอารมณ์							
ระดับน้อยถึงปานกลาง	14 (13.2)	31 (29.2)	45 (42.5)	16 (15.1)	106 (100.0)	3.59	0.90
ระดับมาก	3 (10.3)	8 (27.6)	6 (20.7)	12 (41.4)	29 (100.0)	3.93	1.07
ด้านสิ่งของ							
ระดับน้อยถึงปานกลาง	11 (11.6)	30 (31.6)	40 (42.1)	14 (14.7)	95 (100.0)	3.60	0.88
ระดับมาก	6 (15.0)	9 (22.5)	11 (27.5)	14 (35.0)	40 (100.0)	3.83	1.08
ด้านข้อมูลข่าวสาร							
ระดับน้อยถึงปานกลาง	15 (13.4)	32(28.6)	46 (41.0)	19 (17.0)	112 (100.0)	3.62	0.92
ระดับมาก	2 (8.7)	7 (30.4)	5(21.7)	9 (39.2)	23 (100.0)	3.91	1.04

Copyright by Mahidol University

4.2.3.3 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือรูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 9)

4.2.3.3.1 ปัจจัยรูปแบบการเรียน

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามรูปแบบการเรียน พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรูปแบบการเรียนเฉพาะคนตาบอดใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรูปแบบการเรียนร่วมกับเด็กปกติ (คะแนนเฉลี่ย = 3.30 , 2.92 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนเฉพาะคนตาบอด ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 32.8 รองลงมาใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 32.1 ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 22.6 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 7.1 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ส่วนใหญ่ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 41.2 รองลงมาคือใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 31.4 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 21.5 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 5.9 ตามลำดับ

4.2.3.3.2 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคม 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ด้านสิ่งของ และด้านข้อมูลข่าวสาร กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดรายละเอียดดังนี้

4.2.3.3.2.1. ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับน้อยถึงปานกลางใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแบบหลีกหนี มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย = 3.21, 2.97 ตามลำดับ)โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 34.9 รองลงมาคือใช้ระดับน้อย ร้อยละ 29.2 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 28.4 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 7.5 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 44.8 รองลงมาคือใช้ระดับน้อยร้อยละ 31.0 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 20.8 ระดับมาก ร้อยละ 3.4 ตามลำดับ

4.2.3.3.2.2 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของ

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทาง

Copyright by Mahidol University

สังคมด้านสิ่งของในระดับน้อยถึงปานกลางใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย = 3.25 , 2.93) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 36.8 รองลงมาคือ ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 28.4 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 26.4 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 8.4 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 45.0 รองลงมาคือใช้ระดับน้อย ร้อยละ 32.5 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 20.0 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

4.2.3.3.2.3 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับน้อยถึงปานกลาง ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย = 3.20 , 2.96 ตามลำดับ) โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 33.9 รองลงมาคือ ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 30.4 ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 27.7 ใช้ระดับมาก ร้อยละ 8.0 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร ระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 52.2 รองลงมาคือ ใช้ระดับน้อย ร้อยละ 26.1 ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ร้อยละ 21.7 ตามลำดับ

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยด้านบุคคล	กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี				รวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)
	ใช้ระดับน้อย	ใช้ระดับค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง	ใช้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก	ใช้ระดับมาก			
รูปแบบการเรียน							
เรียนเฉพาะคนตาบอด	19 (22.6)	27 (32.1)	32 (38.2)	6 (7.1)	84 (100.0)	3.98	0.87
เรียนร่วมกับเด็กปกติ	21 (41.2)	16 (31.4)	11 (21.5)	3 (5.9)	51 (100.0)	3.50	0.95
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม							
ด้านอารมณ์							
ระดับน้อยถึงปานกลาง	31 (29.2)	30 (28.4)	37 (34.9)	8 (7.5)	106 (100.0)	3.21	0.95
ระดับมาก	9 (31.0)	13 (44.8)	6 (20.8)	1 (3.4)	29 (100.0)	2.97	0.82
ด้านสิ่งของ							
ระดับน้อยถึงปานกลาง	27 (28.4)	25 (26.4)	35 (36.8)	8 (8.4)	95 (100.0)	3.25	0.97
ระดับมาก	13 (32.5)	18 (45.0)	8 (20.0)	1 (2.5)	40 (100.0)	2.93	0.80
ด้านข้อมูลข่าวสาร							
ระดับน้อยถึงปานกลาง	34 (30.4)	31 (27.7)	38 (33.9)	9 (8.0)	112 (100.0)	3.20	0.97
ระดับมาก	6 (26.1)	12 (52.2)	5 (21.7)	0 (0.0)	23 (100.0)	2.96	0.71

4.3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านบุคคล กับกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 3 แบบ ประกอบด้วย

1 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

2 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

3 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี

Copyright by Mahidol University

นักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาในระดับน้อยถึงระดับมากเท่านั้น แต่ใช้ระดับน้อยมากและใช้ระดับประจำไม่มีการเลือกใช้เลย ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ได้นำเสนอในที่นี้ มีรายละเอียดดังนี้

4.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด พบว่า (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 10)

4.3.1.1 ปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.3.1.2 ปัจจัยสถานภาพสมรสของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (P-value < 0.001)

4.3.1.3 ปัจจัยระยะเวลาที่พิการไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.3.1.4 ปัจจัยความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ตารางที่ 10 ค่าไคสแควร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ปัจจัยด้านบุคคล	χ^2	df	P-value
เพศ	2.789	1	0.424
ระยะเวลาที่พิการ	1.809	3	0.614
สถานภาพการสมรสของบิดามารดา	17.926	3	<0.001**
ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน	7.078	3	0.069

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลคือ อายุและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 11)

4.3.2.1 ปัจจัยอายุของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงมีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01 ($r_s = 0.351$,

Copyright by Mahidol University

P-value = 0.003) โดยมีความสัมพันธ์กันระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน แต่ปัจจัยอายุของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชายไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

4.3.2.2 ปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (r_s = 0.215, P-value = 0.003) โดยมีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ปัจจัยด้านบุคคล	r_s	P-value
อายุ		
เพศหญิง	- 0.351	0.002**
เพศชาย	- 0.091	0.506
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	0.215	0.003**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด พบว่า (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 12)

4.3.3.1 ปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.3.3.2 ปัจจัยสถานภาพสมรสของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (P-value = 0.006)

4.3.3.3 ปัจจัยระยะเวลาที่พิการไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.3.3.4 ปัจจัยความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 12 ค่าไคสแควร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ปัจจัยด้านบุคคล	χ^2	df	P-value
เพศ	6.179	3	0.103
ระยะเวลาที่พิการ	2.409	3	0.492
สถานภาพการสมรสของบิดามารดา	12.475	3	0.006**
ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน	6.141	3	0.105

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3.4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลคือ อายุ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพบว่า (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 13)

4.3.4.1. ปัจจัยอายุของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงและเพศชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.3.4.2. ปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ตารางที่ 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ปัจจัยด้านบุคคล	r_s	P-value
อายุ		
เพศหญิง	- 0.181	0.105
เพศชาย	- 0.009	0.946
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	0.175	0.122

4.3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด พบว่า (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 14)

Copyright by Mahidol University

4.3.5.1 ปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.3.5.2 ปัจจัยสถานภาพสมรสของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (P-value = 0.001)

4.3.5.3 ปัจจัยระยะเวลาที่พิการมีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.018)

4.3.5.4 ปัจจัยความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ตารางที่ 14 ค่าไคสแควร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ปัจจัยด้านบุคคล	χ^2	df	P-value
เพศ	4.430	3	0.219
ระยะเวลาที่พิการ	10.112	3	0.018*
สถานภาพการสมรสของบิดามารดา	15.668	3	0.001**
ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน	3.345	3	0.341

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลคือ อายุ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพบว่า (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 15)

4.3.6.1 ปัจจัยอายุของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงมีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (r_s = - 0.354 , P-value = 0.002) โดยมีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน แต่ปัจจัยอายุของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชายไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี

4.3.6.2 ปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอายุและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ปัจจัยด้านบุคคล	r_s	P-value
อายุ		
เพศหญิง	- 0.354	0.001**
เพศชาย	- 0.172	0.204
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	0.058	0.613

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม กับกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ รูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม กับกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด ทั้ง 3 แบบ ประกอบด้วย

1 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา

2 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม

3 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี

นักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาในระดับน้อยถึงระดับมากเท่านั้นแต่ใช้ระดับน้อยมากและใช้ระดับประจำไม่มีการเลือกใช้เลย ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ได้นำเสนอในที่นี้ รายละเอียดดังนี้

4.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ รูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด พบว่า (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 16)

4.4.1.1 ปัจจัยรูปแบบการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.4.1.2 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคม ด้านอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.4.1.3 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคม ด้านสิ่งของไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.4.1.4 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคม ด้านข้อมูลข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 16 ค่าไคสแควร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	χ^2	df	P-value
รูปแบบการเรียน	4.688	3	0.196
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม			
ด้านอารมณ์	2.757	3	0.432
ด้านสิ่งของ	6.969	3	0.073
ด้านข้อมูลข่าวสาร	5.675	3	0.129

4.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ รูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด พบว่า (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 17)

4.4.2.1 ปัจจัยรูปแบบการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.4.2.2. ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.014)

4.4.2.3 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของมีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.042)

4.4.2.4 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 17 ค่าไคสแควร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	χ^2	df	P-value
รูปแบบการเรียน	7.843	3	0.050
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม			
ด้านอารมณ์	10.610	3	0.014*
ด้านสิ่งของ	8.227	3	0.042*
ด้านข้อมูลข่าวสาร	6.765	3	0.080

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ รูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพบว่า (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 18)

4.4.3.1 ปัจจัยรูปแบบการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.4.3.2 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.4.3.3 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

4.4.3.4 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ตารางที่ 18 ค่าไคสแควร์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	χ^2	df	P-value
รูปแบบการเรียน	6.491	3	0.090
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม			
ด้านอารมณ์	3.996	3	0.262
ด้านสิ่งของ	7.230	3	0.065
ด้านข้อมูลข่าวสาร	6.450	3	0.092

Copyright by Mahidol University

4.5 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา จากข้อคำถามปลายเปิดในประเด็น ปัญหาและสาเหตุของปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ในการสัมภาษณ์นักเรียนวัยรุ่นตาบอดในข้อคำถามปลายเปิด ประเด็นปัญหาและสาเหตุของปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด จำนวน 135 คน โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดสามารถตอบได้หลายคำตอบในแต่ละประเด็นปัญหา และพบว่ามีหลายประเด็นปัญหาที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ทางผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าตนเองมีปัญหา 4 ด้านเรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นมากไปหาน้อยได้แก่ ปัญหาด้านการเรียน(135) ปัญหาทางสังคม (80)ปัญหาเรื่องเพื่อน(55) ปัญหาครอบครัว (31) ดังมีรายละเอียดดังนี้

4.5.1 ปัญหาด้านการเรียน โดยประกอบด้วยปัญหาและสาเหตุของปัญหา 6 เรื่อง เรียงลำดับ ตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

4.5.1.1 ไม่เข้าใจบทเรียน (55) เนื่องจากสาเหตุ ครูสอนไม่เข้าใจ

4.5.1.2 ฟังอาจารย์ไม่ทัน (35) เนื่องจากสาเหตุ ครูสอนเร็วมาก

4.5.1.3 เรียนไม่เก่ง (15) เนื่องจากสาเหตุ ตัวเองไม่ตั้งใจเรียน ชอบคุยเวลาเรียน ไม่ทบทวนบทเรียน

4.5.1.4 จดบันทึกไม่ทัน (15)เนื่องจากสาเหตุ นักเรียนมีทักษะการเขียนเบรลล์ไม่เก่ง

4.5.1.5 บทเรียนยาก (14) เนื่องจากสาเหตุ ขาดสื่อการเรียนที่ทันสมัยและเข้าใจง่าย

4.5.1.6 เรียนไม่ทันเพื่อน (1) เนื่องจากสาเหตุ ตนเองสมองไม่ดี ไม่ได้รับประทาน อาหารดีๆตั้งแต่เด็ก เนื่องจากพ่อแม่ยากจน

4.5.2 ปัญหาทางสังคม โดยประกอบด้วยปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2 เรื่อง เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

4.5.2.1 สังคมไม่ให้โอกาสแก่คนตาบอดในการทำงาน(56) เนื่องจากสาเหตุ คนในสังคมไม่เข้าใจคนตาบอด

4.5.2.2 สังคมมองคนตาบอดว่าเป็นภาระ(24) เนื่องจากสาเหตุ สังคมมองคนพิการว่าไม่มีความสามารถ

4.5.3 ปัญหาเรื่องเพื่อน โดยประกอบด้วยปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2 เรื่อง เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

4.5.3.1 มีเพื่อนน้อย (47) เนื่องจากสาเหตุ ตนเองพูดไม่เก่ง เป็นคนขี้อาย ชอบอยู่คนเดียว

4.5.3.2 ทะเลาะกับเพื่อน(8) เนื่องจากสาเหตุ ความไม่เข้าใจกัน

Copyright by Mahidol University

4.5.4 ปัญหาครอบครัว โดยประกอบด้วยปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2 เรื่อง เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

4.5.4.1 ทะเลาะกับคนในครอบครัว ได้แก่ พี่ น้อง หลาน (25) เนื่องจากสาเหตุ ไม่เข้าใจกันกับพี่ น้อง

4.5.4.2 ทะเลาะกับพ่อแม่ (6) เนื่องจากสาเหตุ พ่อแม่ชอบบังคับ

4.6 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด จำนวน 10 คน ใน 5 ประเด็น ได้แก่ ชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดในปัจจุบันปัญหาและสาเหตุของปัญหาของนักเรียน แนวทางการแก้ปัญหา ลักษณะกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด แนวคิดในการส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีกลวิธีการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม โดยผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดสามารถตอบได้หลายคำตอบในแต่ละประเด็นปัญหา พบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีความคิดเห็นทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันในแต่ละประเด็น ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอสรุปดังมีรายละเอียดดังนี้

4.6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ อาจารย์ที่ปรึกษาห้องเรียนเฉพาะความพิการ จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้ดูแลหอพักจำนวน 2 คน และอาจารย์ใหญ่โรงเรียนที่มีการเรียนร่วม จำนวน 2 คน และอาจารย์ที่ปรึกษาห้องเรียนที่มีการเรียนร่วม (โรงเรียนวัดช่างเคี่ยนและโรงเรียนวัดสวนดอก) จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำนวน 2 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 6 คน เพศชาย จำนวน 4 คน ส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 4 คน รอง ลงมาคือ มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน อายุระหว่าง 20 – 29 ปี จำนวน 2 คน อายุระหว่าง 30 -39 ปี จำนวน 1 คน ตามลำดับ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 3 คน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 1 คนตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 19)

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 19 จำนวนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน
เพศ	
หญิง	6
ชาย	4
รวม	10
อายุ (ปี)	
20 – 29	2
30 - 39	1
40 – 49	4
50 ขึ้นไป	3
รวม	10
ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	1
มัธยมศึกษา	2
ปริญญาตรี	4
ปริญญาโท	3
รวม	10

4.6.2 ข้อมูลประเด็นชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดในปัจจุบัน จำแนกตามจำนวนของความคิดเห็นแต่ละด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

พบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำนวน 8 คน มีความคิดเห็นว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ปกติดีเหมือนวัยรุ่นที่มองเห็นทั่วๆไป ได้รับการช่วยเหลือ เอาใจใส่จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ในเรื่องปัจจัยพื้นฐานต่างๆ มากกว่าคนที่มองเห็น อีกทั้งในปัจจุบันการเข้าถึงข้อ มูลข่าวสาร สามารถทำได้ง่าย จากสื่อต่างๆ ไม่ว่า จะเป็นวิทยุ อินเตอร์เน็ต ช่วยสร้างจินตนาการได้เหมือนวัยรุ่นที่มองเห็นทั่วไป ส่วนอีก 2 คนมีความคิดเห็นว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีชีวิตความเป็น อยู่ที่ลำบากมากกว่าวัยรุ่นที่มองเห็นทั่วๆไป เนื่องจากการถูกจำกัด จากการมองไม่เห็น ไม่สามารถเรียนรู้หรือเลียนแบบได้จากการมองเห็นไม่ว่าในเรื่องการแต่งตัว การดูแลตนเอง อีกทั้งสิ่งแวดล้อมในสังคมก็ยังไม่เอื้อให้กับวัยรุ่นตาบอดมีชีวิตที่อิสระนอกบ้าน หรือนอกโรงเรียนเหมือนวัยรุ่นทั่วไป สังคมยังไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนวัยรุ่นตาบอดเข้าไปร่วมในกิจกรรมทางสังคมน้อยครั้งมากเมื่อเทียบวัยรุ่นทั่วไป

Copyright by Mahidol University

4.6.3 ข้อมูลประเด็นปัญหาและสาเหตุของปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด จากผู้เกี่ยว ข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด พบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีความคิดเห็นว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีปัญหา 5 ด้าน จำแนกตามจำนวนของความคิดเห็นแต่ละด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ปัญหาด้านการเรียน (10) ปัญหาด้านสังคม (8) ปัญหาด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย (6) ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ (3) ดังมีรายละเอียดดังนี้

4.6.3.1 ปัญหาด้านการเรียน ประกอบด้วยปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2 เรื่อง เรียงตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

4.6.3.1.1 นักเรียนวัยรุ่นตาบอดเรียนได้ช้ากว่าเกณฑ์อายุ (7) เนื่องจากสาเหตุ การมองไม่เห็นทำให้เสียเวลาในการเรียนรู้มากกว่าคนปกติ เริ่มเรียนช้ากว่าเกณฑ์

4.6.3.1.2 นักเรียนวัยรุ่นตาบอดได้เรียนรู้น้อยกว่าระดับสติปัญญาที่แท้จริง (5) เนื่องจากสาเหตุสื่อการเรียนสำหรับคนตาบอดมีน้อย ครูที่มีความเชี่ยวชาญในการทำสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กตาบอดมีจำกัด

4.6.3.2 ปัญหาด้านสังคม ประกอบด้วยปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2 เรื่อง เรียงตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

4.6.3.2.1 นักเรียนวัยรุ่นตาบอด ขาดการเข้าร่วมในสังคม (8) เนื่องจากสาเหตุอาย คิดว่าตัวเองมีปมด้อยจากการมองไม่เห็น ขาดความมั่นใจในตนเอง สังคมไม่ค่อยเปิดโอกาสให้

4.6.3.2.2 สังคมไม่ยอมรับความสามารถของคนตาบอด (7) เนื่องจากสาเหตุขาดการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างคนตาบอดกับคนที่มองเห็น คนในสังคมไม่เข้าใจและไม่สนใจคนตาบอด ทัศนคติของสังคมเชื่อว่า เด็กตาบอดไม่มีศักยภาพในการเรียนรู้ ไม่อยากอยู่ใกล้คนตาบอดกลัวถูกชน

4.6.3.3 ปัญหาด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ประกอบด้วยปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2 เรื่อง เรียงตามค่าร้อยละและความถี่จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

4.6.3.3.1 ปัญหาการยอมรับรูปร่างของตนเอง จากการเปลี่ยนแปลงสู่วัยหนุ่มสาว (6) เนื่องจากสาเหตุ การเปลี่ยนแปลงขนาด น้ำหนัก ทรวดทรงของร่างกายอย่างรวดเร็ว

4.6.3.3.2 ปัญหาการแต่งตัวสำหรับวัยรุ่น (5) เนื่องจากสาเหตุ การมองไม่เห็นทำให้ไม่สามารถเลียนแบบการแต่งกายที่เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย

4.6.3.4 ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ประกอบด้วยปัญหาและสาเหตุของปัญหา 1 เรื่อง ดังนี้

4.6.3.4.1 ไม่ค่อยมีเหตุผลมากนัก เช่น โกรธง่าย ดีใจง่าย และแสดงออกโดยใช้อารมณ์รุนแรงมากกว่าเหตุผล (3) เนื่องจากสาเหตุ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็ว

4.6.4 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด ตามความคิดเห็น

Copyright by Mahidol University

ของผู้เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด พบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด 4 แนวทาง จำแนกตามจำนวนของความคิดเห็นแต่ละแนวทาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

4.6.4.1 การส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามความสามารถของแต่ละคน (10)

4.6.4.2 การจัดกิจกรรมเสริมเวลาว่างเช่น การเล่นดนตรี กีฬา (9)

4.6.4.3 เผยแพร่ความสามารถของคนตาบอดสู่สังคม (5)

4.6.4.4 จัดกิจกรรมที่ให้คนตาบอดได้ทำร่วมกับคนที่มองเห็น (4)

4.6.5 ข้อมูลเกี่ยวกับกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด พบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดคิดเห็นว่า นักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีกลวิธีการเผชิญปัญหา 9 วิธี จำแนกตามจำนวนของความคิดเห็นแต่ละ วิธี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

4.6.5.1 ขอความช่วยเหลือจาก พ่อแม่ ญาติพี่น้อง (9)

4.6.5.2 ทำงานอดิเรกหรือกิจกรรมที่ฉันชอบเพื่อผ่อนคลายความเครียดเช่น ฟังเพลง อ่านหนังสือ เล่นดนตรี (9)

4.6.5.3 ร้องไห้ โวยวาย หรือ นอนหลับ (8)

4.6.5.4 เก็บความรู้สึกต่างๆไว้คนเดียว ไม่ให้ใครรู้ว่า (7)

4.6.5.5 ลงมือแก้ปัญหาเอง (7)

4.6.5.6 พูดคุยปัญหากับคนอื่นเพื่อช่วยกันหาทางแก้ปัญหา (5)

4.6.5.7 ขอความช่วยเหลือจากอาจารย์ (4)

4.6.5.8 เล่นกีฬา ออกกำลังกายให้หายเครียด (3)

4.6.5.9 เก็บปัญหาไว้คนเดียว (2)

4.6.6 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดของผู้เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด ในการส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีกลวิธีการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม มี 3 แนวทาง จำนวนของความคิดเห็นแต่ละแนวทาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

4.6.6.1 จัดกิจกรรมกลุ่มส่งเสริมการมีกลวิธีการเผชิญปัญหาที่ดีและเหมาะสม (10)

4.6.6.2 จัดกิจกรรมแนะแนวโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาวัยรุ่น (8)

4.6.6.3 ส่งเสริมให้มีกิจกรรมร่วมกับคนในสังคม เช่น การแข่งกีฬา การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมของนักเรียนตาบอด (5)

Copyright by Mahidol University

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาถึงกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1 เพื่อศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่กำลังศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านบุคคลคือเพศ ช่วงอายุ ระยะเวลาที่พิการ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ รูปแบบการเรียน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมกับกลวิธีการเผชิญการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยคือ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่กำลังศึกษาตามรายชื่อในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 มีอายุระหว่าง 10 – 20 ปี จำนวนทั้งสิ้น 135 คน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด จำนวน 10 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ใช้เก็บข้อมูลจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอด และแบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด โดยแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับได้ผ่านการตรวจความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ซึ่งแบบสัมภาษณ์ใช้เก็บข้อมูลจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอด แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2แบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอด ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาวัยรุ่นของพัชรินทร์ อรุณเรือง (2545) ที่มีพื้นฐานตามทฤษฎีการเผชิญปัญหาของโฟล์คแมนและลาซารัส (Folkman & Lazarus ,1984)ได้ทำการทดสอบหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชได้ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาเท่ากับ 0.84 ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 0.82 ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีปัญหาเท่ากับ 0.87 ซึ่งค่าความเที่ยงของแบบวัดอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้ จึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้

Copyright by Mahidol University

โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา สถิติไคสแควร์ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน และการวิเคราะห์เนื้อหา

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ปัจจัยด้านบุคคลของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีช่วงอายุตั้งแต่ 10-20 ปี พบว่าส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 58.5 และอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายเพศหญิง ร้อยละ 41.8 โดยระหว่างเรียนนักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ที่หอพักของโรงเรียน ร้อยละ 92.6 และระยะเวลาที่พิการตั้งแต่กำเนิดระหว่าง 10 – 14 ปี ร้อยละ 43.5 ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 65.2 มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 -2.99 ร้อยละ 55.6 และไม่ได้ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและรับรู้ว่าตนเองได้ค่าใช้จ่ายพอใช้ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 51.1 เมื่อมีปัญหานักเรียนวัยรุ่นส่วนใหญ่จะขอความช่วยเหลือจากบิดามารดามากที่สุด คือร้อยละ 48.2

5.1.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด พบว่าส่วนใหญ่มีรูปแบบเรียนเฉพาะความพิการ ร้อยละ 62.2 และได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ระดับปานกลาง ร้อยละ 65.9 ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของ ระดับปานกลาง ร้อยละ 66.7 ได้รับการสนับสนุน ทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร ระดับปานกลาง ร้อยละ 77.0

5.1.3 ผลการศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 3 แบบ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอด ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาเฉลี่ยในระดับมาก กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวง หาการสนับสนุนทางสังคมเฉลี่ยในระดับมาก ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีเฉลี่ยในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก

5.1.3.1 การใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล พบว่าเพศหญิงใช้มากกว่าเพศชาย นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศหญิง ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศหญิงและตอนปลายเพศหญิง นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศชาย ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้น และตอนปลายเพศชาย นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการตั้งแต่กำเนิด ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการภายหลัง นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ด้วยกัน ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 4.00 ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันไม่พอใช้ ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันพอใช้ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรูปแบบการเรียนเฉพาะคนตาบอดใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรูปแบบการเรียนร่วมกับเด็กปกติ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่

Copyright by Mahidol University

ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับมาก ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับน้อยถึงปานกลาง นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับมาก ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับน้อยถึงปานกลาง นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับน้อยถึงปานกลางใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับมาก

5.1.3.2 การใช้กลวิธีการแก้ปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชายใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิง นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศหญิงใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นและตอนปลายเพศหญิงนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศชาย ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นและตอนปลายเพศชาย นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการตั้งแต่กำเนิดใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการภายหลังนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 4.00 ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันไม่พอใช้ ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันพอใช้นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนเฉพาะคนตาบอดนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับมากใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับน้อยถึงปานกลาง นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับมาก ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับน้อยถึงปานกลาง นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับมากใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับน้อยถึงปานกลาง

5.1.3.3 การใช้กลวิธีการแก้ปัญหาแบบหลีกหนีจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคลพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชาย นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศหญิง ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศหญิง และตอนปลายเพศหญิงนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางเพศชายใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นเพศชายและตอนปลายเพศชาย นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการภายหลังใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการตั้งแต่กำเนิด นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 4.00 ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันไม่พอใช้ ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรับรู้ว่าตนเองได้รับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันพอใช้ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มี

Copyright by Mahidol University

รูปแบบการเรียนเฉพาะคนตาบอดใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีรูปแบบการเรียนร่วมกับเด็กปกติ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับน้อยถึงปานกลางใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับมาก นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับน้อยถึงปานกลางใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของในระดับมาก นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับน้อยถึงปานกลางใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารระดับมาก

5.1.4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ ช่วงอายุ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพบว่า

5.1.4.1 ปัจจัยช่วงอายุเพศหญิง และสถานภาพสมรสของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 แต่ปัจจัยเพศ ระยะเวลาที่พิการ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันไม่มีความสัมพันธ์

5.1.4.2 ปัจจัยช่วงอายุเพศหญิงและสถานภาพสมรสของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 แต่ปัจจัยเพศ ระยะ เวลาที่พิการ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันไม่มีความสัมพันธ์

5.1.4.3 ปัจจัยช่วงอายุเพศหญิง สถานภาพสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 แต่ปัจจัยเพศและความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน ไม่มีความสัมพันธ์

5.1.5 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ รูปแบบการเรียน และการได้ รับ การสนับสนุนทางสังคม กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพบว่า

5.1.5.1 ปัจจัยรูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ด้านสิ่งของและด้านข้อมูลข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

Copyright by Mahidol University

5.1.5.2 ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของ และด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ปัจจัยรูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ไม่มีความสัมพันธ์

5.5.3 ปัจจัยรูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ด้านสิ่งของและด้านข้อมูลข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

5.1.6 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับข้อคำถามที่เป็นปลายเปิด ในประเด็นปัญหาและสาเหตุของปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพบว่า นักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าตนเองมีปัญหา 4 ด้าน เรียงลำดับตามจำนวนความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยได้แก่ ปัญหาด้านการเรียน (135) ปัญหาทางสังคม (80) ปัญหาเรื่องเพื่อน (55) ปัญหาครอบครัว (31) ตามลำดับ

5.1.7 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำนวน 10 คน ใน 5 ประเด็น ได้แก่ ชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดใน ปัจจุบัน ปัญหาและสาเหตุของปัญหาของนักเรียน แนวทางการแก้ปัญหา ลักษณะกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด แนวคิดในการส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีกลวิธีการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม สรุปได้ว่า

5.1.7.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำนวน10 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 คน อาจารย์ที่ปรึกษาห้องเรียนเฉพาะความพิการ จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้ดูแลหอพักจำนวน 2 คน และอาจารย์ใหญ่โรงเรียนที่มีการเรียนร่วม จำนวน 2 คน และอาจารย์ที่ปรึกษาห้องเรียนที่มีการเรียนร่วม (โรงเรียนวัดช่างเคี่ยนและโรงเรียนวัดสวนดอก) จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียนวัยรุ่นตาบอดจำนวน 2 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 6 คน เพศชาย จำนวน 4 คน มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 4 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน

5.1.7.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด ใน 5 ประเด็นได้แก่ ชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดในปัจจุบัน ปัญหาและสาเหตุของปัญหาของนักเรียน แนวทางการแก้ปัญหา ลักษณะกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด แนวคิดในการส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีกลวิธีการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม ดังสรุปได้ดังนี้

5.1.7.2.1 ประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดในปัจจุบันพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ปกติดีเหมือนวัยรุ่นที่มองเห็นทั่วๆไป คือร้อยละ 80

Copyright by Mahidol University

5.1.7.2.2 ประเด็นข้อมูลปัญหาและสาเหตุของปัญหาของนักเรียนพบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีความคิดเห็นว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีปัญหา 5 ด้าน จำแนกตามจำนวนของความคิดเห็นแต่ละด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือปัญหาด้านการเรียน (10) ปัญหาด้านสังคม (8) ปัญหาด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย (6) ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ (3)

5.1.7.2.3 ประเด็นแนวทางการแก้ปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด พบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด 4 แนวทาง จำแนกตามจำนวนของความคิดเห็นแต่ละแนวทาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดตามความสามารถของแต่ละคน (10) การจัดกิจกรรมเสริมเวลาว่างเช่น การเล่นดนตรี กีฬา (9) เผยแพร่ความสามารถของคนตาบอดสู่สังคม (5) จัดกิจกรรมที่ให้คนตาบอดได้ทำร่วมกับคนที่มองเห็น (4)

5.1.7.2.4 ประเด็นลักษณะกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด พบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีความคิดเห็นว่า นักเรียนวัยรุ่นบอดส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาด้วยวิธี ขอความช่วยเหลือจาก พ่อแม่ ญาติพี่น้อง (9) และการทำงานอดิเรกหรือกิจกรรมที่ฉันชอบเพื่อผ่อนคลายความเครียดเช่น ฟังเพลง อ่านหนังสือ เล่นดนตรี (9)

5.1.7.2.5 ประเด็นแนวคิดในการส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีกลวิธีการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด มี 3 แนวทางได้แก่จัดกิจกรรมกลุ่มส่งเสริมการมีกลวิธีการเผชิญปัญหาที่ดีและเหมาะสม (9) จัดกิจกรรมแนะแนวโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาวัยรุ่น (8) ส่งเสริมให้มีกิจกรรมร่วมกับคนในสังคม เช่น การแข่งกีฬา การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมของนักเรียนตาบอด (5)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด ผลการศึกษาสามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

5.2.1 กลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดโดยรวม พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเฉลี่ยในระดับมาก และใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีเฉลี่ยในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมากจึงกล่าวได้ว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดสามารถเผชิญปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาต่างๆที่ผ่านเข้ามาดี ย่อมส่งผลให้การดำเนินชีวิตของนักเรียนมีคุณภาพและมีความสุข (Doule,1993; Frydenberg and Lewis, 1993) ซึ่ง

Copyright by Mahidol University

สอดคล้องกับผลการวิจัยของสาโรชน์ คำรัตน์และคณะ (2544) ที่พบว่าวัยรุ่นส่วนมากใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาด้วยตนเอง และกรกวรรณ สุพรรณวรรษา (2544) พบว่า นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับมากใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ซึ่งในส่วนของนักเรียนที่เลือกใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ (Doule,1993 : Frydenberg and Lewis, 1993) เป็นวิธีที่นักเรียนมักจะตำหนิตนเอง เก็บปัญหาและความกังวลไว้คนเดียว หรือหาวิธีแสดงออกเพื่อให้ความทุกข์ลดลงเช่นร้องไห้ โวยวาย หรือนอนหลับ หรือพยายามไม่รับรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น หากนักเรียนใช้วิธีการนี้มากเกินไปจะทำให้นักเรียนไม่ยอมแก้ปัญหา แต่กลับจะยิ่งสร้างปัญหามากยิ่งขึ้น จนอาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ควรจะได้รับการช่วยเหลือแนะนำ ให้คำปรึกษาเพื่อนำไปสู่การใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

5.2.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ ช่วงอายุ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพบว่า

5.2.2.1 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี แต่พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดทั้งเพศหญิงและเพศชายใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพคือใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมในระดับมาก โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรกวรรณ สุพรรณวรรษา (2544) ที่พบว่าเพศหญิงใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหามากกว่านักศึกษาเพศชาย ส่วนกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม นักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงและเพศชายใช้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสาโรช คำรัตน์ และคณะ (2544) ที่ศึกษาการเผชิญปัญหาของนักเรียนมัธยมตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยการศึกษากับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมตอนปลายเพศชายและหญิงจำนวน 1,720 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเพศหญิงมีการเผชิญปัญหาแบบการจัดการกับปัญหาด้วยตนเองมากกว่าเพศชาย ขณะที่เพศชายจะใช้การแสวงหาความช่วยเหลือทางสังคมมากกว่าเพศหญิง แต่ผลการวิจัยของ สุภาพรรณ โคตรจรัสและชุมพร ยงกิตติกุล(2545) กลับพบว่าวัยรุ่นเพศหญิงใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่าวัยรุ่นเพศชาย จากผลการวิจัยที่มีทั้งความสอดคล้องและความขัดแย้งดังกล่าว อาจจะเนื่องมาจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอดกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในด้านต่างๆใน

Copyright by Mahidol University

ระดับปานกลาง และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตา บอดส่วนใหญ่ต่างกล่าวว่านักเรียนกลุ่มนี้ได้รับการดูแล คอยให้ความช่วยเหลือในทุกเรื่อง ทั้ง จากทางโรงเรียน ครอบครัวมากกว่านักเรียนทั่วไป อีกทั้งค่านิยมในสังคมปัจจุบัน ให้ความ ทัดเทียมในสิทธิต่างๆระหว่างเพศหญิงกับเพศชายเหมือนกัน ส่วนการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบ หลีกหนี ซึ่งเป็นการเผชิญกับปัญหาที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงใช้ กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี มากกว่าเพศชาย อภิปรายได้ว่าการที่นักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศ หญิงใช้การเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี มากกว่าเพศชายนั้น อาจเนื่องมาจาก บุคลิกลักษณะของเพศ หญิงที่มีลักษณะต้องการที่พึ่ง และการสนับสนุนทางจิตใจมากกว่าเพศชาย เมื่อประสบกับปัญหาที่ ไม่สามารถจัดการได้จึงมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงปัญหามากกว่า อีกทั้งเพศหญิงมักจะกังวลและแสดง ความวิตกกังวลกับปัญหามากกว่าเพศชาย(Frydenberg & Lewis, 1993) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สมบุญ จารุเกษมทวี (2544) และวราภรณ์ รัตนาวิศิษฐิกุล (2545) พบว่านักศึกษาเพศหญิงใช้ กลกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี มากกว่านักศึกษาเพศชาย จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ ว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงนั้นมีการเผชิญกับปัญหาที่ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ เนื่องจากใช้ กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ซึ่งกลวิธีการเผชิญปัญหา แบบนี้ถือว่าเป็นกลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ หากใช้ระดับมากอาจส่งผลต่อการใช้ ชีวิตในสังคมได้ควรได้รับคำปรึกษา เพื่อพัฒนาสู่การใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ต่อไป

5.2.2.2 ช่วงอายุเพศหญิง มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการ กับปัญหาและแบบหลีกหนี โดยมีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ส่วนปัจจัย ช่วงอายุของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 3 แบบ จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นตาบอดใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ คือกลวิธี การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับมาก โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่อายุน้อยจะใช้กลวิธี การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับมาก แต่นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่อายุมากจะใช้กลวิธี การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับน้อย และนักเรียนวัยรุ่นตอนกลางเพศหญิงส่วนใหญ่ ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้น และตอนปลายเพศหญิง แต่ในกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ ไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา (Doule ,1993 ; Frydenberg and Lewis, 1993) พบว่านักเรียน วัยรุ่นตาบอดที่อายุน้อย จะใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ อายุมาก จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นและตอนกลางเพศหญิง มีการใช้กลวิธี

Copyright by Mahidol University

การเผชิญปัญหาทั้งสามแบบในระดับมาก ซึ่งเป็นการเผชิญปัญหาที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพมีความสับสนต่อการเลือกใช้วิธีการเผชิญปัญหา ซึ่งอาจมาจากที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกายและทางเพศอย่างรวดเร็วมากกว่าวัยรุ่นช่วงอื่น และมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับรูปร่างที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังมีลักษณะหลายอย่างของวัยเด็ก เช่น ยังอยู่ในกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกัน และบ้านยังเป็นศูนย์กลางของชีวิตอยู่ อยู่ในช่วงสับสนในการแสดงออกทางพฤติกรรม แบบเด็กกับบทบาทแบบผู้ใหญ่ อีกทั้งการมองไม่เห็นทำให้เด็กตาบอดไม่แน่ใจเกี่ยวกับความ สามารถของตนเองในการจัดการกับปัญหาและมีความสงสัยในปฏิกิริยาของตนรอบข้าง จึงทำให้อารมณ์ของเด็กตาบอด ค่อนข้างใจน้อย หงุดหงิด มีความวิตกกังวลในการดำรงชีวิต และมีความคับข้องใจมากเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวเอง ชอบเก็บตัว (ผดุง อารยะวิญญ, 2542 ;วารี ถิระจิตร,2545 : 27-28) จะใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับน้อย ในระดับมาก มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลางและตอนปลายเพศหญิงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ อรุณเรือง (2545) ที่พบว่า วัยรุ่นตอนต้นใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมค่อนข้างมากและใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีระดับปานกลางเช่นกัน

5.2.2.3 สถานภาพการสมรสของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนี โดยพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ โดยส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาน้อยกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน และใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม น้อยกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน อีกทั้งยังใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอดกลุ่มนี้เมื่อมีปัญหา ส่วนใหญ่จะขอความช่วยเหลือจากบิดามารดา ร้อยละ 48.5 ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่กล่าวว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดจะเลือกใช้การขอความช่วยเหลือจาก พ่อแม่ ญาติพี่น้องเมื่อมีปัญหา โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันย่อมมีแหล่งทรัพยากรที่จะให้ความสนับสนุนทางด้านต่างๆ เพื่อช่วยเลือกแนวทางการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม (Larzaus and Folkman, 1984) มากกว่านักเรียนตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร (2529:325 - 421)กล่าวว่าสมาชิกในครอบครัว บิดา มารดา พี่น้อง ญาติๆ ที่มีโอกาสใกล้ชิดกับวัยรุ่นมาก ย่อมมีโอกาสเห็นพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของวัยรุ่นได้ และสามารถให้คำปรึกษาแนะแนวในปัญหาต่างๆ แก่วัยรุ่นได้ นอกจากนี้แล้วค่านิยม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของสังคมไทยที่มีพื้นฐานอยู่บนความเอื้ออาทร ความผูกพันกันในของสมาชิกในครอบครัวย่อมมีทำให้ปัจจัยนี้มี

Copyright by Mahidol University

ความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้การเผชิญปัญหา ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา มุมบ้านเช่า (2543) ที่ศึกษาปัญหาพฤติกรรมเด็กวัยรุ่นมัธยมต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรีพบว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดาและรูปแบบการเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05และจงรักษ์ ศุภกิจเจริญ (2527) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับตนเอง สัมพันธภาพในครอบครัว และพฤติกรรมเผชิญภาวะเครียดในผู้ป่วยสูงอายุ โดยศึกษาในกลุ่มผู้ป่วยสูงอายุ ทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่มารับบริการที่คลินิกผู้สูงอายุ แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลประสาทพญาไทและโรงพยาบาลวิชพยาบาล จำนวน 100 ราย พบว่าการยอมรับตนเองและสัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเผชิญภาวะเครียด ฉะนั้นในนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มาจากครอบ ครัวที่บิดามารดาแยกกันอยู่ จึงควรได้รับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้องเพื่อพัฒนาไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ

5.2.2.4 ระยะเวลาที่พิการ มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม โดยพบว่า นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตั้งแต่เกิดและตาบอดภายหลัง ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ คือกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาใช้ไม่แตก ต่างกัน ส่วนกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม พบว่านักเรียนวัย รุ่นตาบอดตั้งแต่เกิดใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดภายหลัง และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีซึ่งถือว่าเป็นกลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดภายหลังใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตั้งแต่เกิด จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นนักเรียนที่ตาบอดภายหลังมีการเผชิญกับปัญหาที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาที่พิการนานทำให้สามารถใช้การเผชิญปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของเบล (Bell ,1977 อ้างใน ภัทรพงศ์ ประกอบผล , 2534: 92) ที่ว่าระยะเวลาของการเจ็บป่วยจะทำให้ผู้ป่วยค่อย ๆ เรียนรู้การเผชิญปัญหาที่เหมาะสมและแก้ปัญหาได้ดีมากขึ้นตามเวลาที่ผ่านพ้นไป โดยผู้ป่วยที่มีระยะเวลาในการเจ็บ ป่วยนาน จะมีทักษะในการแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ป่วยที่มีระยะเวลาการเจ็บป่วยสั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลรัตน์ ภู่วราวุฒิพานิช (2533) ทำการสำรวจความบกพร่องในการดูแลตนเองของผู้สูญเสียขา พบว่าระยะเวลาที่สูญเสียขามีความสัมพันธ์ทางลบกับ ความบกพร่องในการดูแลตนเองของผู้ที่สูญเสียขาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้สูญเสียขามานานจะสามารถดูแลตนเองได้ดีกว่าผู้ที่พึ่งจะสูญเสียขา จะเห็นได้ว่ายิ่งระยะเวลาของการเจ็บป่วยหรือพิการนาน ยิ่งทำให้ผู้ป่วยมีโอกาสปรับใจในการรับรู้ต่อการเจ็บป่วยหรือพิการได้ดีขึ้น มีการเรียนรู้ และเพิ่มทักษะต่อการเผชิญปัญหาตามไปด้วย ฉะนั้นในนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการภายหลัง จึงควรได้รับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้องเพื่อพัฒนาไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประ สิทธิภาพ

Copyright by Mahidol University

5.2.2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี โดยพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 และนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 มีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ คือนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 และเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมซึ่งถือว่าเป็นกลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ น้อยกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00 แต่ในกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 และนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 ใช้ มากกว่านักเรียนวัยวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2542 ; 268) กล่าวว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงย่อมสามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาต่ำ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของฟรายแมน (Friydman, 1990 อ้างใน กรกวรรณสุพรรณวรรษา, 2544 ; 37) ศึกษาการประเมินความเครียด การเผชิญปัญหาและผลการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 104 คน พบว่าการประเมินสถานการณ์ว่าคุกคามมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการเผชิญปัญหาทั้งแบบมุ่งเน้นที่ปัญหา และมุ่งเน้นที่อารมณ์ผู้ที่มีคะแนนทางด้านภาษาต่ำมีความสัมพันธ์กับการประเมินสถานการณ์ว่าคุกคาม ส่วนผู้ที่มีคะแนนสูงวิชาคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับการประเมินสถานการณ์ว่าท้าทายเมื่อควบ คุมตัวแปรระดับชั้นและเพศ โกเมส (Gomez, 1993) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการเผชิญปัญหาในกลุ่มนักเรียนมัธยมจำนวน 608 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 311 คน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 296 คน ใช้แบบสำรวจการเผชิญความเครียด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบไม่จัดการกับปัญหาโดยตรงจัดการกับปัญหาโดยทางอ้อม และไม่จัดการกับปัญหา และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสัมพันธ์กับการใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบจัดการกับปัญหาโดยตรงและเพศหญิงมีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบจัดการกับปัญหาโดยตรงมากกว่าเพศชาย เฉลิมพล ตันสกุล (อ้างใน เพ็ญศรี วรสมบัติ, 2537: 78) ศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กวัยก่อนเรียนในเขตการศึกษา 3 อายุระหว่าง 3-6 ปี จำนวน 90 คน ใช้แบบทดสอบสติปัญญา (Standford Binet Form L-M) แบบทดสอบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู พบว่าระดับสติปัญญามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากผลการวิจัยที่ไม่สอดคล้อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอดกลุ่มนี้มีแผนการเรียนเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่งเกณฑ์การวัดคะแนนก็จะเป็นไปตามแผนการเรียนของแต่ละคน ทำให้ไม่

Copyright by Mahidol University

สามารถใช้เกณฑ์ตามการวิจัยเพื่อมาวัดความแตกต่างของนักเรียนทั้งหมดได้ดังนั้นข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจึงควรมีการทำซ้ำ

5.2.2.6 ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน ระดับพอใช้ ส่วนใหญ่กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพคือ ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน ระดับไม่พอใช้แต่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมน้อยกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน ระดับไม่พอใช้ ส่วนกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ซึ่งเป็นกลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันระดับไม่พอใช้ ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันระดับพอใช้ จากผลการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิต ประจำวันระดับพอใช้และระดับไม่พอใช้ มีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของลาซารัสและโฟล์คแมน (Lazarus & Folkman ,1984) ที่กล่าวว่าแหล่งทรัพยากรทางด้านวัตถุ คือการมีทรัพย์สินเงินทองหรือสิ่งของต่างๆมาก ก็เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่เป็นทางในการแก้ไขปัญหาได้มากขึ้นเช่นกัน รวมทั้งงานวิจัยของ เพ็ญศรี วรสมบัติ (2537) ที่พบว่าวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับปานกลางและระดับสูงมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดดีกว่า วัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอาจจะมาจากกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นตาบอดกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.6 อยู่ในหอพักของโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยทางโรงเรียนได้จัดหาอาหาร เครื่องแต่งกาย ทุกอย่างที่จำเป็นเตรียมไว้ให้หมด จึงไม่มีความจำเป็น ต้องซื้ออะไร อีกทั้งนักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้รับเงินสำหรับใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเลย ร้อยละ 51.2 จึงอาจทำให้ปัจจัยนี้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกลวิธีการเผชิญปัญหา

5.2.3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ รูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดพบว่า

5.3.2.1 รูปแบบการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติและเรียนเฉพาะคนตาบอด ส่วนใหญ่จะใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมในระดับมาก โดยนักเรียนวัยรุ่น

Copyright by Mahidol University

ตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนเฉพาะคนตาบอด ส่วนกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม พบว่า นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนเฉพาะคนตาบอด แต่การใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมส่วนใหญ่ใช้น้อยกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนเฉพาะคนตาบอด จึงสรุปได้ว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ มีกลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่เรียนเฉพาะคนตาบอด โดยสอดคล้องกับจากการศึกษาของ Hodge and Keller (1999: 153- 165) กล่าวว่าการที่เด็กตาบอดได้เรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป ช่วยให้เด็กตาบอดเกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม เพิ่มอัตมโนทัศน์ (Self concept) และทำให้เด็กตาบอดกล้าแสดงออกที่จะเริ่มต้นสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน อันอาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเผชิญปัญหาตามแนวคิดของลาซารัสที่กล่าวว่า ทักษะทางด้านสังคม (Social Skill) เป็นการแสดงถึงความสามารถของบุคคล ในการจะสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น บุคคลที่มีทักษะนี้ดีก็จะช่วยเอื้ออำนวยให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้

5.2.3.2 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์และด้านสิ่งของมีความสัมพันธ์กับ กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และแบบหลีกหนี โดยพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ด้านสิ่งของและด้านข่าวสารในระดับมากจะมีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพคือ ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ด้านสิ่งของและด้านข่าวสารในระดับน้อยถึงปานกลาง และใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีน้อยกว่า ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมตามทฤษฎีการเผชิญปัญหาของลาซารัสและโฟล์คแมน (Lazarus & folkman, 1984)กล่าวว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดวิดและคณะ (David.L.Dubois and other , 1992 :542-557) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด และการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้นจำนวน 166 คน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้แบบตรวจสอบเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของจอห์นสันและแมคชีออน (Johnson & Macsion) และแบบสอบถามปัญหาในชีวิตของประจำวันของโรล์ลิสัน และเฟลเนอร์ (Rolison & Felner) แบบวัดการปรับตัวของวัยรุ่นโดยใช้แบบวัดความซึมเศร้าของ โคแวค (Koveall) แบบวัดการประเมินตนเองของนาริกาวาและฟิชช์ (Naligava & Filsh) แบบวัดความวิตกกังวลในเด็ก ของเรย์โนลและริชมอนด์ (Renold & Richmont) ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อการปรับตัวในวัยรุ่นตอนต้น ศศิธร มณีแสง (2538) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ กับการปรับตัวของ

Copyright by Mahidol University

มารดาวัยรุ่นหลังคลอดในโรงพยาบาลราชวิถี จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของมารดาวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เพ็ญศรี วรสมบัติ (2537) ศึกษาความเครียด สติปัญญา แรงสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดในวัยรุ่นตอนต้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ในโรงเรียนสหศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 402 คน ใช้แบบสอบ ถามแบบแผนการดำเนินชีวิต แบบวัดความเครียด แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบวัดพฤติกรรมการเผชิญความเครียด และแบบทดสอบทางสติปัญญา (The Stand Progressive Matrices Test) ในกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น ต่างก็พบว่าการสนับสนุนทางสังคมมีผลต่อวัยรุ่นในการประเมินสถาน การณ์และความคิดของวัยรุ่นในการเผชิญปัญหา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวเนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ โดยพิจารณาจากตัวแปรที่มีอิทธิพลกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแต่ละ รูปแบบการวิจัยในรูปแบบอื่นอาจขยายมุมมองที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น งานวิจัยภาคสนามเพื่อศึกษารูปแบบการกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพื่อ ให้เห็นรูปแบบอื่นที่อาจขยายมุมมองให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันเกิดจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

5.3.2 เนื่องจากงานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเผชิญปัญหาของกลุ่มคนพิการในประเทศไทยยังมีไม่มากนัก จึงควรจะมีการศึกษาวิจัยในกลุ่มคนพิการประเภทอื่น ๆ ต่อไป

5.3.3 จากผลการวิจัยน่าจะมีการนำกระบวนการให้คำปรึกษาไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเริมให้เกิดการพัฒนารูปแบบการกลวิธีการเผชิญปัญหา ในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นตาบอดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเหล่านี้สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้ความพิการ มีความผาสุกในชีวิตมากขึ้น

Copyright by Mahidol University

กลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

สายพิณ ยานะ 4537381 RSRS/M

ศศ.ม. (งานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ)

คณะกรรมการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ : วีระแมน นิยมพล M.Ed. , อรอนงค์ สงเจริญ วท.ม. , วิไล กุศลวิศิษฏ์กุล วท.ม.

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยรุ่นเป็นวัยของการเจริญเติบโตทั้งในทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจเป็นวัยที่มีพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ที่ค่อนข้างมีการเปลี่ยนแปลงที่เร็วและต่อเนื่อง ดังทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของอีริคสัน ที่กล่าวว่าอายุวัยรุ่นนั้นอยู่ในขั้นที่ 5 ซึ่งเป็นวัยที่มีการแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง แต่บางครั้งก็ยังมีความสับสนในบทบาทหน้าที่ของตนเองอยู่ (Erik Erikson,1975: http:// web. cortland. edu/ andersmd /ERIK) ได้รับความคาดหวังของคนรอบข้างมากกว่าสมัยเมื่อเขายังเด็ก เริ่มเปลี่ยนแปลงจากเด็กที่พึ่งพาอาศัยพ่อแม่ไปเป็นคนที่กำลังจะเริ่มเป็นผู้ใหญ่ ต้องรับผิดชอบตัวเองมากขึ้น นอกจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว วัยรุ่นยังต้องเผชิญกับปัญหาจากสภาวะสิ่งแวดล้อมที่บีบคั้น ทั้งจากสังคมและครอบครัว เช่นการดำเนินชีวิตที่มีการแข่งขันกันตลอดเวลา ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ การถูกคุกคามด้วยยาเสพติดและสื่อลามกเป็นต้น ซึ่งการต้องเผชิญกับสถานการณ์เหล่านี้ทุกวัน ย่อมทำให้วัยรุ่นเกิดความเครียด ความกดดันเกิดความทุกข์ภายในจิตใจทำให้เกิดการเจ็บป่วยทั้งทางร่างกายและทางจิตใจได้ (Frydenberg,E., & Lewis,R., 2004 : 63-122)

นักเรียนวัยรุ่นตาบอด เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นก็ต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางพัฒนาการ และการเจริญเติบโตอันรวดเร็วด้านต่างๆของร่างกาย เหมือนกับเด็กอื่นๆทั่วไปแล้ว พวกเขายังต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากการมองไม่เห็น มีการศึกษามากมายกล่าวว่า ภาวะตาบอดนั้นส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านต่างๆของเด็กตาบอดที่ย่างเข้าสู่วัยรุ่นอย่างมากจนทำให้วัยรุ่นตาบอดต้องประสบปัญหาหลายด้าน มีพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวช้ากว่าเด็กปกติ มีปัญหาในเรื่องการแสดงบทบาทและหน้าที่ในสังคม (Schindele R, 1974: 125-144; Van Hasselt VB, 1983:49-54)

Copyright by Mahidol University

มีพฤติกรรมชอบเก็บตัว แยกตัวออกจากสังคมทั่วไป จึงทำให้เด็กตาบอดมีปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคมน้อย ไม่กล้าเข้าสังคมทั่วไป มีเพื่อนน้อย ส่วนมากจะสนิทกับครอบครัวมากที่สุด อีกทั้งยังชอบคบเพื่อนที่พิการเหมือนกันมากกว่าเพื่อนที่ไม่พิการ มีการใช้ภาษาได้ไม่เหมาะสม และขาดความมั่นใจในตนเอง (Eaglestein AS ,1995: 447-445; Jan JE ,FreemanRD, Scott EP, 1997 ;Van Hasselt , 1983: 87-102 ;Wesolowski MD ,1987:17-27,1990; Warren, 1984.) จากการศึกษาของเอ็ดมันดีและคณะ (Adman D, Boyle M,Szatmari P,Offord DR,1987:805-813 อ้างใน Ammerman RT, Van Hasselt VB,Hersen M ,1996 :23-25). และก็อดมาร์คเกอร์และคณะ (Gortmarker SL , Walker DK ,Weitzman M,Dobol AM, 1991 :267-276 อ้างใน Huurre TM ,1998:73-8) ต่างพบว่าความพิการและการเจ็บป่วยเรื้อรังในเด็กและวัยรุ่น ส่งผลให้เกิดปัญหาทางจิตใจมากกว่าในเด็กและวัยรุ่นสุขภาพดีทั่วไป จากข้อมูลประจักษ์ของพูนศรี พูนศรียิ้มสาระ (2544) พบว่านักเรียนตาบอดที่เรียนร่วมในเชียงใหม่มีปัญหาในการปรับตัวการเข้าสังคม การทำงานร่วมกลุ่มกับเด็กปกติ ชอบเก็บตัว นั่งฟังเพลง มีโลกส่วนตัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธีระ จันทรรัตน์ (2543) ที่ทำการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนนักเรียนตาบอดในจังหวัดเชียงใหม่พบว่านักเรียนตาบอดบางคนยังมีปัญหาการปรับตัวและไม่เอาใจใส่การเรียนเท่าที่ควรบางคนขาดความรับผิดชอบในการทำงาน ไม่ยอมส่งงาน ไม่สนใจเรียน ไม่สามารถทำงานร่วมกลุ่มเพื่อนๆได้ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม จนส่งผลต่อตัวนักเรียนตาบอดทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนในทุกกลุ่มประสบการณ์ค่อนข้างต่ำ อีกทั้งยังก่อให้เกิดความเครียดต่อตัวนักเรียนและผู้ปกครอง ร่วมทั้งอาจารย์ผู้สอนด้วย ดังนั้นการให้คำปรึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้วัยรุ่นตาบอดเลือกใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาในสภาวการณ์ดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม ไม่กลายเป็นปัญหาต่อสังคม

กลวิธีการเผชิญปัญหาเป็นกระบวนการของความคิดและพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เป็นการกระทำเพื่อควบคุมสภาพทางอารมณ์และการปรับอารมณ์ของตนเอง เป็นเพียงการบรรเทา หรือลดความทุกข์เท่านั้น เช่น การเก็บปัญหาไว้คนเดียว แยกตนเองจากสังคม การตำหนิตนเอง การมีความกังวล การไม่รับรู้ปัญหา เป็นต้น บุคคลที่มีวิธีการหรือเลือกใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ คือบุคคลที่เลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับเหตุการณ์นั้นๆ และสามารถดำรงไว้ซึ่งสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ (Lazarus&Folkman ,1984:91) และในทางตรงกันข้าม หากบุคคลเลือกกลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์นั้นๆ ย่อมทำให้เกิดปัญหาทั้งต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจอย่างแน่นอน เช่นปัญหาการฆ่าตัวตาย การมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โรคซึมเศร้า การเสพยาเสพติดเป็นต้น (สุมณฑา กบิลพัตร, 2541: 4)

จากการทบทวนดังกล่าวข้างต้น จะพบว่าสภาวการณ์ของวัยรุ่นตาบอดค่อนข้างจะน่าเป็นห่วง เนื่องจากต้องเผชิญกับปัญหาหลายด้านมากกว่าวัยรุ่นทั่วไป ซึ่งอาจส่งผลทำให้วัยรุ่นตาบอดใช้

Copyright by Mahidol University

กลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสมกลายเป็นปัญหาต่อตนเองและสังคมได้ ดังนั้นหากเราทราบกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอดว่าเป็นอย่างไร ย่อมสามารถช่วยให้วัยรุ่นตาบอด มีทักษะในการเผชิญปัญหาอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้พวกเขานั้นสามารถผ่านพ้นวิกฤตของชีวิตที่เกิด ขึ้นในช่วงวัยนี้ได้ กลายผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาสาขางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ แขนงการให้คำปรึกษาฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาถึงกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอดว่ามีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาอย่างไร

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1 เพื่อศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับ สนุนทางสังคม และแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านบุคคลคือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนีของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมคือ รูปแบบการเรียน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม กับกลวิธีการเผชิญแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี ของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

1.2 ขอบเขตการศึกษา

1.2.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนตาบอดอายุระหว่าง 10-20 ปี ตามรายชื่อนักเรียนของโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2548 และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

1.2.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับกลวิธีการเผชิญปัญหาตามแนวคิดการเผชิญปัญหาของลาซารัสและโฟล์คแมน(Lazarus& Folkman, 1984)

Copyright by Mahidol University

1.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดของ ลาซารัสและ โฟล์คแมน (Lazarus& Folkman, 1984)

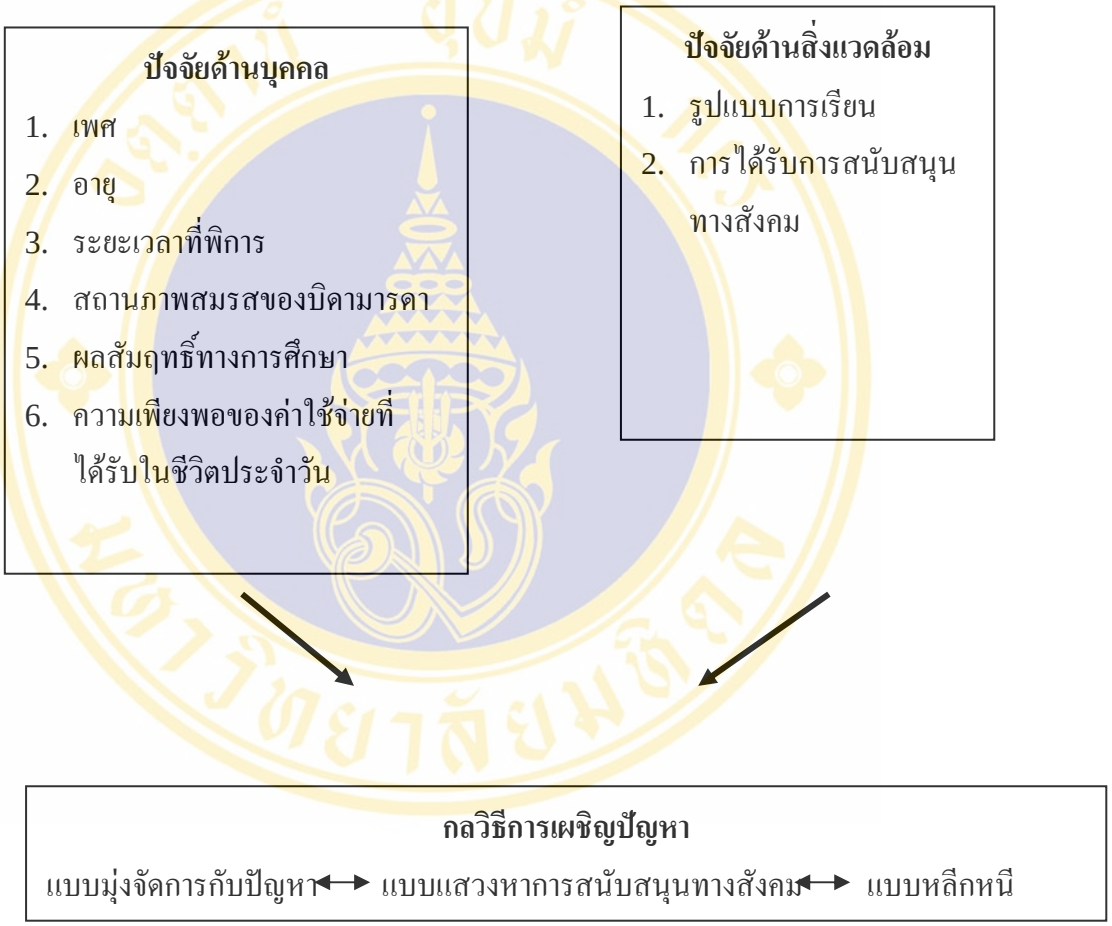

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1 ทำให้ทราบถึงกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอด ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

2 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครู พ่อแม่ นักให้คำปรึกษาในการจัดบริการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแก่วัยรุ่นตาบอดให้เหมาะสม

3 เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาวิจัยในเรื่องการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นพิการประเภทอื่นๆต่อไป

Copyright by Mahidol University

2.วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาถึงกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยคือ นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่กำลังศึกษาตามรายชื่อในโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 มีอายุระหว่าง 10 – 20 ปี จำนวนทั้งสิ้น 135 คน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด จำนวน 10 คน

ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ใช้เก็บข้อมูลจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอด และแบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด โดยแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับได้ผ่านการตรวจความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ซึ่งแบบสัมภาษณ์ใช้เก็บข้อมูลจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอด แบ่งออก เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 แบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอด ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาวัยรุ่นของพัชรินทร์ อรุณเรือง (2545) ที่มีพื้นฐานตามทฤษฎีการเผชิญปัญหาของโฟล์คแมน และลาซารัส (Lazarus1966; Folkman & Lazarus ,1984) ได้ทำการทดสอบหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช ได้ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาเท่ากับ 0.84 ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 0.82 ค่าความเที่ยงด้านกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีปัญหาเท่ากับ 0.87 ซึ่งค่าความเที่ยงของแบบวัดอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้ จึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา สถิติไคสแควร์ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน และการวิเคราะห์เนื้อหา

3 สรุปผลการวิจัย

3.1 นักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีช่วงอายุตั้งแต่ 10-20 ปี พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.5 และอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายเพศหญิง ร้อยละ 41.8 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ที่หอพักของโรงเรียน ร้อยละ 92.6 และมีระยะเวลาที่พิการตั้งแต่กำเนิดมีระยะเวลาพิการระหว่าง 10 – 14 ปี

Copyright by Mahidol University

ร้อยละ 43.5 ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 65.2 มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 2.99 ร้อยละ 55.6 และไม่ได้ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และรับรู้ว่าตนเองได้ค่าใช้จ่ายพอใช้ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 51.1 เมื่อมีปัญหานักเรียนวัยรุ่นส่วนใหญ่จะขอความช่วยเหลือจากบิดามารดามากที่สุด คือร้อยละ 48.2 ส่วนใหญ่มีรูปแบบเรียนเฉพาะความพิการ ร้อยละ 62.2 และได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ระดับปานกลาง ร้อยละ 65.9 ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของ ระดับปานกลาง ร้อยละ 66.7 ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร ระดับปานกลาง ร้อยละ 77.0

3.2 ผลการศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 3 แบบ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอด ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหามีประสิทธิภาพ คือใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาเฉลี่ยในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย = 3.82) กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเฉลี่ยในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย = 3.82) ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีเฉลี่ยในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.16)

3.3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คืออายุเพศหญิง สถานภาพการสมรสของบิดามารดาและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

3.4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 คือ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์และด้านสิ่งของ

3.5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 คือ อายุเพศหญิง สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาที่พิการและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

3.6 วัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องเรียน ปัญหาทางสังคม ปัญหาเรื่องเพื่อน ปัญหาครอบครัว ส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าวัยรุ่นตาบอดมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ปกติดีเหมือนวัยรุ่นทั่วๆ ไป ใช้การเผชิญปัญหาด้วยวิธีขอความช่วยเหลือจาก พ่อแม่ ญาติพี่น้อง และควรส่งเสริมศักยภาพของวัยรุ่นตาบอดตามความสามารถของแต่ละคน

4 อภิปรายผลการวิจัย

Copyright by Mahidol University

จากการศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอด ผลการศึกษาสามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

4.1 กลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดโดยรวม

พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหายังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ คือใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเฉลี่ยในระดับมาก แต่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีเฉลี่ยในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก จึงกล่าวได้ว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่ผ่านเข้ามายังไม่ค่อยดี ซึ่งอาจย่อมส่งผลให้การดำเนินชีวิตของนักเรียนมีคุณภาพและมีความสุข (Doule, 1993; Frydenberg and Lewis,1993) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสาโรชน์ คำรัตน์และคณะ (2544) ที่พบว่าวัยรุ่นส่วนมากใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาด้วยตนเอง และกรกวรรณ สุพรรณวรรษา (2544) พบว่า นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับมาก ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ซึ่งในส่วนของนักเรียนที่เลือกใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ (Doule, 1993: Frydenberg and Lewis, 1993) เป็นวิธีที่นักเรียนมักจะตำหนิตนเอง เก็บปัญหาและความกังวลไว้คนเดียว หรือหาวิธีแสดงออกเพื่อให้ความทุกข์ลดลงเช่นร้องไห้ โวยวาย หรือนอน หลับ หรือพยายามไม่รับรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น หากนักเรียนใช้วิธีการนี้มากเกินไปจะทำให้นักเรียนไม่ยอมแก้ปัญหา แต่กลับจะยิ่งสร้างปัญหามากยิ่งขึ้น จนอาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ควรจะได้รับการช่วยเหลือแนะนำ ให้คำปรึกษา เพื่อนำไปสู่การใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

4.2 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี แต่พบว่านักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับวัยรุ่นตาบอดทั้งเพศหญิงและเพศชายใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพคือใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ในระดับมาก โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชาย ผลการวิจัยของ กรกวรรณ สุพรรณวรรษา (2544) ที่พบว่าเพศหญิงใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหามากกว่านักศึกษาเพศชาย ส่วนกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม นักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงและเพศชายใช้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสาโรช คำรัตน์ และคณะ (2544) ที่ศึกษาการเผชิญปัญหาของนักเรียนมัธยมตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยการศึกษากับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมตอนปลายเพศชายและหญิงจำนวน 1,720 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเพศหญิงมีการเผชิญปัญหาแบบการจัดการกับปัญหา

Copyright by Mahidol University

ด้วยตนเองมากกว่าเพศชาย ขณะที่เพศชายจะใช้การแสวงหาความช่วยเหลือทางสังคมมากกว่าเพศหญิง แต่ผลการวิจัยของ สุภาพรรณ โคตรจรัสและชุมพร ยงกิตติกุล (2545) กลับพบว่าวัยรุ่นเพศหญิงใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมากกว่าวัยรุ่นเพศชาย จากผลการวิจัยที่มีทั้งความสอดคล้องและความขัดแย้งดังกล่าว อาจจะเนื่องมาจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอดกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมในด้านต่างๆในระดับปานกลาง และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดส่วนใหญ่ต่างกล่าวว่า นักเรียนกลุ่มนี้ได้รับการดูแล คอยให้ความช่วยเหลือในทุกเรื่อง ทั้งจากทางโรงเรียน ครอบครัวมากกว่านักเรียนทั่วไป อีกทั้งค่านิยมในสังคมปัจจุบัน ให้ความทัดเทียมในสิทธิต่างๆ ระหว่างเพศหญิงกับเพศชายเหมือนกัน ส่วนการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ซึ่งเป็นการเผชิญกับปัญหาที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่าเพศชาย อภิปรายได้ว่าการที่นักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงใช้การเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่าเพศชายนั้น อาจเนื่องมาจากบุคลิกลักษณะของเพศหญิงที่มีลักษณะต้องการที่พึ่งและการสนับสนุนทางจิตใจมากกว่าเพศชาย เมื่อประสบกับปัญหาที่ไม่สามารถจัดการได้จึงมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงปัญหามากกว่า อีกทั้งเพศหญิงมักจะกังวล และแสดงความวิตกกังวลกับปัญหามากกว่าเพศชาย (Frydenberg & Lewis, 1993) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบุญ จารุเกษมทวี (2544) และวราภรณ์ รัตนาวิศิษฐิกุล (2545) พบว่านักศึกษาเพศหญิงใช้กลกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี มากกว่านักศึกษาเพศชาย จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศหญิงนั้นมีการเผชิญกับปัญหาที่ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ เนื่องจากใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก ซึ่ง หากใช้ระดับมากอาจส่งผลต่อการใช้ชีวิตในสังคมได้ ควรได้รับคำปรึกษาเพื่อพัฒนาสู่การใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

4.3 ช่วงอายุเพศหญิง มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับและแบบหลีกหนี โดยมีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ส่วนปัจจัยช่วงอายุของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพศชายไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 3 แบบ จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นตาบอดใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ คือกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับมาก โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่อายุน้อยจะใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับมาก แต่นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่อายุมากจะใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับน้อย และนักเรียนวัยรุ่นตอนกลางเพศหญิงส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนต้นและตอนปลายเพศหญิง แต่ในกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ไม่มี

Copyright by Mahidol University

ประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา (Doule, 1993; Frydenberg and Lewis, 1993) พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่อายุน้อยจะใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่อายุมาก จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอน ต้นและตอนกลางเพศหญิง มีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาทั้งสามแบบในระดับมาก ซึ่งเป็นการเผชิญปัญหาที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพมีความสับสนต่อการเลือกใช้วิธีการเผชิญปัญหา ซึ่งอาจมาจากที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกายและทางเพศอย่างรวดเร็วมากกว่าวัยรุ่นช่วงอื่น และมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับรูปร่างที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังมีลักษณะหลายอย่างของวัยเด็ก เช่น ยังอยู่ในกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกัน และบ้านยังเป็นศูนย์กลางของชีวิตอยู่ อยู่ในช่วงสับสนในการแสดงออกทางพฤติกรรม แบบเด็กกับบทบาทแบบผู้ใหญ่ อีกทั้งการมองไม่เห็นทำให้เด็กตาบอดไม่แน่ใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ในการจัดการกับปัญหาและมีความสงสัยในปฏิกิริยาของตนรอบข้าง จึงทำให้อารมณ์ของเด็กตาบอด ค่อนข้างใจน้อย หงุดหงิด มีความวิตกกังวลในการดำรงชีวิต และมีความคับข้องใจมากเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวเอง ชอบเก็บตัว (ผดุง อารยะวิญญู, 2538 ;วารี ถิระจิตร,2545 : 27-28) จะใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาระดับน้อย ในระดับมาก มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตอนกลาง และตอนปลายเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์อรุณเรือง (2545) ที่พบว่าวัยรุ่นตอนต้นใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมค่อนข้างมากและใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีระดับปานกลางเช่นกัน

4.4 สถานภาพการสมรสของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบ มุ่งจัดการกับปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมและแบบหลีกหนี โดยพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ ยังมีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ โดยส่วนใหญ่ใช้ กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาไม่แตกต่างกับนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน แต่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมน้อยกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน อีกทั้งยังใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอดกลุ่มนี้เมื่อมีปัญหา ส่วนใหญ่จะขอความช่วยเหลือจากบิดามารดา ร้อยละ 48.5 ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่กล่าวว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดจะเลือกใช้การขอความช่วยเหลือจาก พ่อแม่ ญาติพี่น้องเมื่อมีปัญหา โดยนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันย่อมมีแหล่งทรัพยากรที่จะให้ความสนับสนุนทางด้านต่างๆ เพื่อเลือกแนวทางการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม (Larzarus and Folkman, 1984) มากกว่านักเรียนตาบอดที่บิดามารดาแยกกันอยู่ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร (2529 : 325-421) กล่าวว่าสมาชิกในครอบครัว บิดา มารดา พี่น้อง ญาติๆ มีโอกาสใกล้ชิดกับวัยรุ่นมาก ย่อมมีโอกาสเห็นพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของวัยรุ่นได้ และสามารถให้คำปรึกษาแนะแนวใน

Copyright by Mahidol University

ปัญหาต่างๆ แก่วัยรุ่นได้ นอกจากนี้แล้วค่านิยม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของสังคมไทยที่มีพื้นฐานอยู่บนความเอื้ออาทร ความผูกพันกันในของสมาชิกในครอบครัวย่อมมีทำให้ปัจจัยนี้มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้การเผชิญปัญหาซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา มุมบ้านเช่า (2543) ที่ศึกษาปัญหาพฤติกรรมเด็กวัยรุ่นมัธยมต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรีพบว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดาและรูปแบบการเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 และ 0.05 และจงรักษ์ ศุภกิจเจริญ (2527) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับตนเอง สัมพันธภาพในครอบครัว และพฤติกรรมเผชิญภาวะเครียดในผู้ป่วยสูงอายุ โดยศึกษาในกลุ่มผู้ป่วยสูงอายุทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่มารับบริการที่คลินิกผู้สูงอายุ แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลประสาทพญาไท และโรงพยาบาลวชิรพยาบาล จำนวน 100 ราย พบว่าการยอมรับตนเองและสัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเผชิญภาวะเครียด ฉะนั้นในนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มาจากครอบ ครัวที่บิดามารดาแยกกันอยู่ จึงควรได้รับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้องเพื่อพัฒนาไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ

4.5 ระยะเวลาที่พิการ มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแบบหลีกหนีแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม โดยพบว่า นักเรียนวัยรุ่นตาบอดตั้งแต่เกิดและตาบอดภายหลัง ส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ คือกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาใช้ไม่แตกต่างกัน ส่วนกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตั้งแต่เกิดใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดภายหลัง และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีซึ่งถือว่าเป็นกลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดภายหลังใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดตั้งแต่เกิด จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นนักเรียนที่ตาบอดภายหลังมีการเผชิญกับปัญหาที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาที่พิการนานทำให้สามารถใช้การเผชิญปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของเบล (Bell ,1977 อ้างใน ภัทรพงศ์ ประกอบผล, 2534: 92) ที่ว่าระยะ เวลาของการเจ็บป่วยจะทำให้ผู้ป่วยค่อยๆ เรียนรู้การเผชิญปัญหาที่เหมาะสมและแก้ปัญหาได้ดีมากขึ้นตามเวลาที่ผ่านพ้นไป โดยผู้ป่วยที่มีระยะเวลาในการเจ็บป่วยนานจะมีทักษะในการแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ป่วยที่มีระยะเวลาการเจ็บป่วยสั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลรัตน์ ภู่วราวุฒิพานิช (2533)ทำการสำรวจความบกพร่องในการดูแลตนเองของผู้สูญเสียขา พบว่าระยะเวลาที่สูญเสียขามีความสัมพันธ์ทางลบกับความบกพร่องในการดูแลตนเองของผู้ที่สูญเสียขาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้สูญเสียขามานานจะสามารถดูแลตนเองได้ดีกว่าผู้ที่พึ่งจะสูญเสียขา จะเห็นได้ว่ายิ่งระยะเวลาของการเจ็บป่วยหรือพิการนาน ยิ่งทำให้ผู้ป่วยมีโอกาสปรับใจในการรับรู้ต่อการเจ็บป่วยหรือพิการได้ดีขึ้น มีการเรียนรู้ และเพิ่มทักษะต่อการเผชิญปัญหาตามไปด้วย ฉะนั้นใน

Copyright by Mahidol University

นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่พิการภายหลังจึงควรได้รับการให้คำปรึกษาอย่างถูกต้องเพื่อพัฒนาไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ

4.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี โดยพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 และนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 มีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ คือนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 และเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมซึ่งถือว่าเป็นกลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ น้อยกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00 แต่ในกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 2.49 และนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 2.99 ใช้มากกว่านักเรียนวัยวัยรุ่นตาบอดที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00 กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2542: 268) กล่าวว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงย่อมสามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีระดับสติปัญญาต่ำ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของฟรายแมน (Friydman, 1990 อ้างใน กรกวรรณ สุพรรณวรรษา,2544) ศึกษาการประเมินความเครียด การเผชิญปัญหาและผลการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 104 คน พบว่าการประเมินสถานการณ์ว่าคุกคามมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการเผชิญปัญหาทั้งแบบมุ่งเน้นที่ปัญหาและมุ่งเน้นที่อารมณ์ ผู้ที่มีคะแนนทางด้านภาษาต่ำมีความสัมพันธ์กับการประเมินสถานการณ์ว่าคุกคาม ส่วนผู้ที่มีคะแนนสูงวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการประเมินสถานการณ์ว่าท้าทาย เมื่อควบคุมตัวแปรระดับชั้นและเพศ โกเมส (Gomez, 1993) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการเผชิญปัญหาในกลุ่มนักเรียนมัธยมจำนวน 608 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 311 คน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 296 คน ใช้แบบสำรวจการเผชิญความเครียด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบไม่จัดการกับปัญหาโดยตรง มักจัดการกับปัญหาโดยทางอ้อม และไม่จัดการกับปัญหา และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความสัมพันธ์ กับการใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบจัดการกับปัญหาโดยตรง และเพศหญิงมีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบจัดการกับปัญหาโดยตรงมากกว่าเพศชาย เฉลิมพล ตันสกุล ,2521(อ้างใน เพ็ญศรี วรสมบัติ., 2537:78) ศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญา และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ของเด็กวัยก่อนเรียนในเขตการศึกษา 3 อายุ 3-6 ปี จำนวน 90 คน ใช้แบบทดสอบสติปัญญา (Standford Binet Form L-M) แบบทดสอบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู พบว่าระดับสติปัญญามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากผลการวิจัยที่ไม่สอดคล้อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนวัยรุ่นตาบอดกลุ่มนี้มีแผนการเรียนเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่ง

Copyright by Mahidol University

เกณฑ์การวัดคะแนนก็จะเป็นไปตามแผนการเรียนของแต่ละคน ทำให้ไม่สามารถใช้เกณฑ์ตามการวิจัยเพื่อมาวัดความแตกต่างของนักเรียนทั้งหมดได้ ดังนั้นข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจึงควรมีการทำซ้ำ

4.7 ความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี พบว่า นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันระดับพอใช้ส่วนใหญ่กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพคือ ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหามากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันระดับไม่พอใช้ แต่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมน้อยกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันระดับไม่พอใช้ ส่วนกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีซึ่งเป็นกลวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันระดับไม่พอใช้ ใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันระดับพอใช้ จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าวัยรุ่นตาบอดที่มีความเพียงพอของค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวันระดับพอใช้และระดับไม่พอใช้ มีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของลาซารัสและโฟล์คแมน (Lazarus & Folkman, 1984)ที่กล่าวว่าแหล่งทรัพยากรทางด้านวัตถุ คือการมีทรัพย์สินเงินทองหรือสิ่งของต่างๆมาก ก็เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่เป็นทางในการแก้ไขปัญหาได้มากขึ้นเช่นกัน รวมทั้งงานวิจัยของ เพ็ญศรี วรสมบัติ (2537) ที่พบว่า วัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับปานกลางและระดับสูงมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดดีกว่า วัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอาจจะมาจากกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นตาบอดกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.6 อยู่ในหอพักของโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยทางโรงเรียนได้จัดหาอาหาร เครื่องแต่งกาย ทุกอย่างที่จำเป็นเตรียมไว้ให้หมด จึงไม่มีความจำเป็น ต้องซื้ออะไร อีกทั้งนักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้รับเงินสำหรับใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเลย ร้อยละ 51.2 จึงทำให้ปัจจัยนี้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกลวิธีการเผชิญปัญหา

4.8 รูปแบบการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และแบบหลีกหนี ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติและเรียนเฉพาะคนตาบอดส่วนใหญ่จะใช้กลวิธีการเผชิญปัญหา แบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมในระดับมาก คือนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการ มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนเฉพาะคนตาบอด ส่วนกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม พบว่า

Copyright by Mahidol University

นักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติใช้มากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนเฉพาะคนตาบอด แต่การใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนี พบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมส่วนใหญ่ใช้น้อยกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนเฉพาะคนตาบอด จึงสรุปได้ว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ มีกลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากกว่านักเรียนวัยรุ่นที่เรียนเฉพาะคนตาบอด โดยสอดคล้องกับจากการศึกษาของ Hodge and Keller (1999: 153- 165) กล่าวว่าการที่เด็กตาบอดได้เรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป ช่วยให้เด็กตาบอดเกิดการพัฒนาทักษะทางสังคม เพิ่มอัตมโนทัศน์ (Self concept) และทำให้เด็กตาบอดกล้าแสดงออกที่จะเริ่มต้นสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน อันอาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเผชิญปัญหาตามแนวคิดของลาซารัสที่กล่าวว่า ทักษะทางด้านสังคม (Social skill) เป็นการแสดงถึงความสามารถของบุคคล ในการจะสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น บุคคลที่มีทักษะนี้ดีก็จะช่วยเอื้ออำนวยให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้

4.9 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์และด้านสิ่งของมีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และแบบหลีกหนี โดยพบว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ด้านสิ่งของและด้านข่าวสารในระดับมากจะมีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพคือใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมในมากกว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ด้านสิ่งของและด้านข่าวสารในระดับน้อยถึงปานกลาง และใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกหนีน้อยกว่า ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมตามทฤษฎีการเผชิญปัญหาของลาซารัส และโฟล์คแมน (Lazarus & folkman, 1984) กล่าวว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดวิดและคณะ (David.L.Dubois and other , 1992: 542-557) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด และการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้นจำนวน 166 คน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้แบบตรวจสอบเหตุการณ์ในชีวิตประจำ วันของจอห์นสันและแมคซีออน (Johnson & Macsion) และแบบสอบถามปัญหาในชีวิตของประจำวันของโรล์ลิสันและเฟลเนอร์ (Rolison & Felner) แบบวัดการปรับตัวของวัยรุ่นโดยใช้แบบวัดความซึมเศร้าของ โคแวค (Koveall) แบบวัดการประเมินตนเองของนาริกาวาและฟิชช์ (Naligava & Filsh) แบบวัดความวิตกกังวลในเด็ก ของเรย์โนลและริชมอนด์ (Renold & Richmont) ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อการปรับตัวในวัยรุ่นตอนต้น ศศิธร มณีแสง (2538) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ กับการปรับตัวของมารดาวัยรุ่น หลังคลอดในโรงพยาบาลราชวิถี จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของมารดาวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เพ็ญศรี วรสมบัติ

Copyright by Mahidol University

(2537) ศึกษาความเครียด สติปัญญา แรงสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดในวัยรุ่นตอนต้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสหศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 402 คน ใช้แบบสอบ ถามแบบแผนการดำเนินชีวิต แบบวัดความเครียด แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบวัดพฤติกรรมการเผชิญความเครียด และแบบทดสอบทางสติปัญญา (The Stand Progressive Matrices Test) ในกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น ต่างก็พบว่าการสนับสนุนทางสังคมมีผลต่อวัยรุ่น ในการประเมินสถานการณ์และความคิดของวัยรุ่นในการเผชิญปัญหา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5 ข้อเสนอแนะ

5.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมจากงานวิจัยครั้งนี้ โดยพิจารณาจากตัวแปรที่มีอิทธิพลกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแต่ละ รูปแบบการวิจัยในรูปแบบอื่นอาจขยายมุมมองที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น งานวิจัยภาคสนามเพื่อศึกษารูปแบบการกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเพื่อให้เห็นรูปแบบอื่นที่อาจขยายมุมมองให้ชัดเจนมายิ่งขึ้น อันเกิดจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

5.2 เนื่องจากงานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเผชิญปัญหาของกลุ่มคนพิการในประเทศไทยยังมีไม่มากนัก จึงควรจะมีการศึกษาวิจัยในกลุ่มคนพิการประเภทอื่น ๆ ต่อไป

5.3 จากผลการวิจัยน่าจะมีการนำกระบวนการให้คำปรึกษาไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเริมให้เกิดการพัฒนารูปแบบการกลวิธีการเผชิญปัญหา ในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นตาบอดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเหล่านี้สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้ความพิการ มีความผาสุกในชีวิตมากขึ้น

Copyright by Mahidol University

COPING STRATEGIES OF BLIND ADOLESCENT STUDENTS IN CHIANG MAI PROVINCE, THAILAND.

SAIPIN YANA 4537381 RSRS/M

M.A.(REHABILITATION SERVICE FOR PERSONS WITH DISABILITIES)

THESIS ADVISORS: WIRAMAN NIYOMPHOL , M.Ed., ORN-ANONG SONGCHAROEN , M.Sc., WILAI KUSOLVISITKUL , M.Sc.

Executive Summary

1 Introduction

Adolescent students go through the stage of growing up where body, intelligence, mood, mind and the society are affected. These occurrences happen quickly and continuously. As in psychosocial development theory by Erikson, adolescent students in the fifth stage of development who are searching for self identity sometimes are confused about their own role. (Erik Erikson, 1975: http:// wed cortland. edu/ andersmd /ERIK) They receive more expectations from surrounding people during this stage than during child stage, changing from depending on parents to becoming an adult. Moreover, adolescent students are faced with environmental pressure from both society and family such as social competition, environmental pollution, threat from narcotics and obscene media. These are problems that they face every day. These are reasons of stress and anxiety that make them feel unhealthy both in body and mind (Frydenberg,E., & Lewis,R.,2004 : 63-122)

When blind adolescent students reach adolescent students stage, they are not only faced with different rapid growth development of the body as sighted adolescent students, but they are continually faced with the problem of not be able to see. Many studies show that blindness effects overall development of blind individuals the most during adolescent years and developed into many problems (Ammerman RT, Van Hasselt VB,Hersen M ,1996 :67-68; Jan JE ,Freehand, Scott EP, 1997) Development of movement is slower than normal child. They have problem about role and duty in

Copyright by Mahidol University

society. (Schindele R,1974 :125-144;Van Hasselt VB, 1983 : 49-54) Isolation of oneself from social contact makes blind child disconnected from society, and in turn have a few friends and being close to family and are more likely to be closer to disabled friends than other children. They tend to use inappropriate language and lack of confidence. (Eaglestein AS ,1995:447-445;Jan JE ,FreemanRD,Scott EP,1997 ;Van Hasselt , 1983:87-102 ;Wesolowski MD ,1987:17-27,1990; Warren, 1984.) From the studies of Edmon and others (Adman D, Boyle M,Szatmari P,Offord DR,1987:805-813 reference: Ammerman RT,Van Hasselt VB,Hersen M ,1996 :23-25) and Gortmarker and other (Gortmarker SL , Walker DK ,Weitzman M, Dobol AM, 1991 :267-276 referred in Huurre TM ,1998:73-8) found that disabilities and unhealthiness during childhood and adolescent students years effect the mind and cause problem more than healthy children. from information of Punsri Punsriyimsara (2544) found that blind students studying with other students in the class have problem in adapting themselves to society and working with normal friends. They tend to isolate themselves from society, listen to music and live in their own world. According to the study of Tera Chanthrarat (2543) who interviewed teachers of blind students in Chiang mai found that some blind students have problems with adaptation and lack of concentration in their study. Some blind students lack the responsibility in working, don't submit homework, don't pay attention to lessons, and can't work with friends in group. All of these behaviors are not appropriate to cope with the problems which affect the study of blind students. Moreover, it creates stress for other students, parents and teachers. Therefore counseling is the necessary tool which can help blind adolescent students choose appropriate coping strategies to solve different situations and will not cause problems in society.

Problem coping strategy in cognitive and behavior procedure that emphasizes on solving emotion focuses on controlling and adjusting emotion in oneself will only help relieve or decrease sorrow. For instance, keeping problem with oneself, isolating oneself from society, blaming oneself, being apprehensive and ignoring problems. Person who uses appropriate problem coping strategy will remain healthy in both body and mind (Lazarus & Folkman ,1984 : 91). On the other hand if one uses inappropriate strategy, that will effect one's health and mind as well. For

Copyright by Mahidol University

instance, committing suicide, having inappropriate behaviors, being depressed, and getting involved with drug addiction. (Sumontha Kabinratra ,2541: 4)

Above review found that the situations of blind adolescent students often cause concerns because they are confronted with problems more often than normal adolescent students. This resulted in inappropriate use of coping strategy which affected oneself and society. Therefore if we knew how blind adolescent students solve the problem, we would be able to appropriately and effectively help them with problem coping strategies skill. They can overcome crisis and become successful in their lives. As student of Rehabilitation service for persons with disabilities studying in Counseling Section, the researcher is deeply interested in studying about the problem coping strategies of blind adolescent students regarding how they cope with the problems.

1.1 Objectives of the Study

1 To study coping strategies which emphasizes on Problem focused strategy, Social support seeking strategy, and Avoidance strategy of blind adolescent students in Chiang mai province, Thailand.

2 To study individual factors namely gender, age, father and mother's marital status, duration of disability, academic achievement, sufficiency of daily expenses in relation to the coping strategies according to Problem focused strategy, Social support seeking strategy, and Avoidance strategy of blind adolescent students in Chiang Mai province, Thailand.

3 To study environment factors namely educational setting and social support in relation to the coping strategies according to Problem focused strategy, Social support seeking strategy, and Avoidance strategy of blind adolescent students in Chiang Mai province, Thailand

1.2 Scope of Study

1. Population scope

The population used in this study consists of 10-20 years old blind adolescent students who are registered in Chiang mai School for the Blind, in academic year 2005 and care assistant of blind adolescent students.

Copyright by Mahidol University

2. Scope of content

Researcher uses specific scope of content for problem coping strategies according to Lazarus and Folkman concept.

1.3 Diagram of cognitive research

Scheme 1: diagram of cognitive research about solving problem of blind adolescent students in Chiang mai province according to Lazarus and Folkman theory (Lazarus & Folkman, 1984)

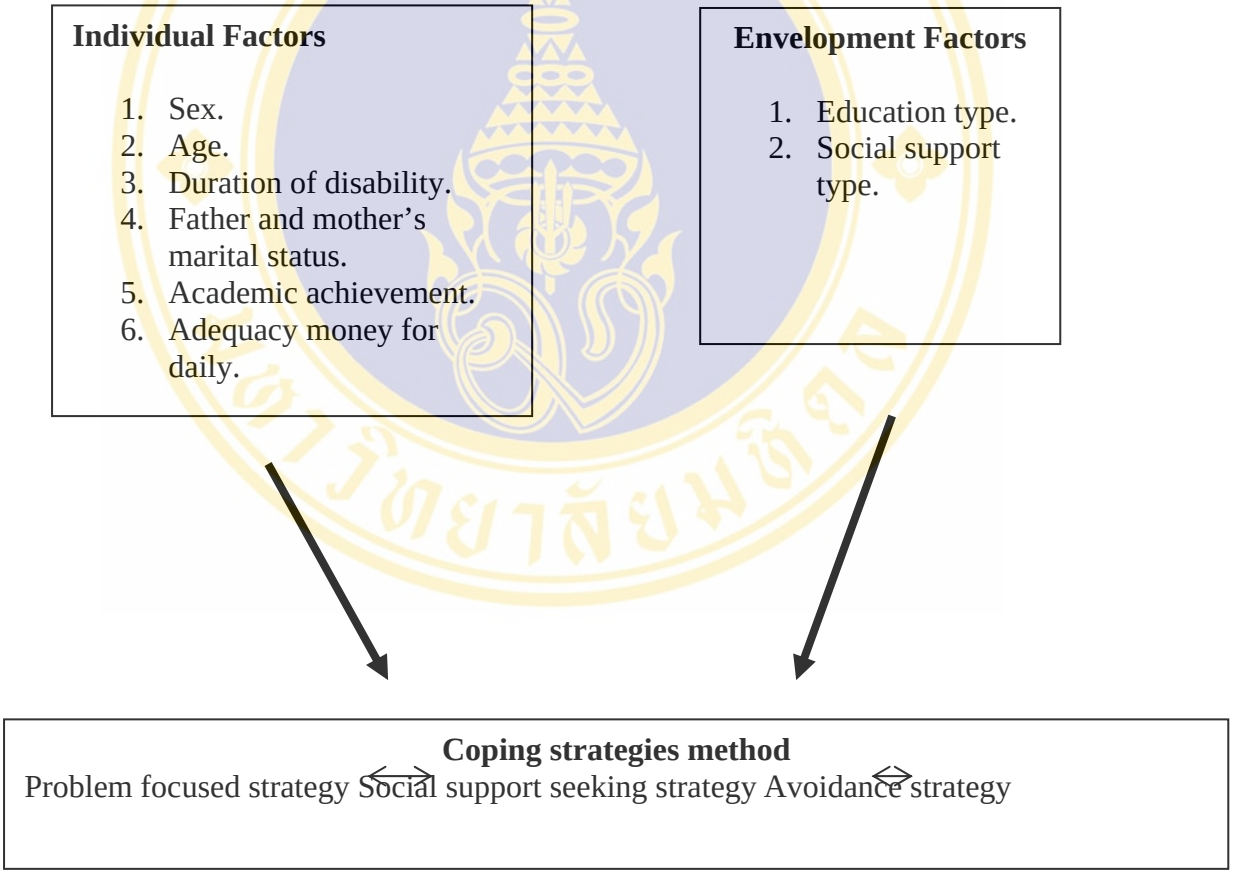

1.4 Expected Benefits

1 Gaining knowledge about problem coping strategies of blind adolescent students living in Chiang mai province.

2 To used findings as guidelines for teachers, parents, and counselors to properly provide services to blind students coping with problems.

Copyright by Mahidol University

3 The result will be beneficial for future research in problem coping strategies for adolescent students with other disabilities.

2 Methodology

This research is a survey research to study about problem coping strategies of blind adolescent students who are studying in Chiang mai province, Thailand.

Subjects of this research are blind adolescent students who are registered at Chiang mai school for the blind during 2005 academic year, age 10-20 years old, amount 135 persons and 10 care assistants at home and school.

Two types of questionnaires were used in this research: blind adolescent students and the care assistants who are involved with blind adolescent students. Both questionnaires were approved by 2 experts. The questionnaire for students was divided into 2 parts, the first part was the general information of individual student and the second part was the measurement of problem coping strategies of blind adolescent students. In both parts, researcher modified the survey about problem coping strategies of adolescent students from Patcharin Arunrueng (2002) which is base on the Folkman and Lazarus (Lazarus1966; Folkman & Lazarus ,1984) and researcher controlled quality of the questionnaire by testing it with Cronbach 's alpha coefficient. Reliability values of problem coping strategies that emphasized on different strategies are problem focused strategy 0.84, Social Support Seeking strategy 0.82, and Avoidance strategy 0.87. All of these values are valid. After all information was collected from sampling group by interviewing, the information was analyzed via Statistical analysis software. The information was analyzed via descriptive statistics with Chi-square test, Spearman alpha correlation coefficient and content analysis.

3 Conclusion

3.1 The subjects of 135 Blind adolescent students age 10-20 consisted of 58.5% female of which 41.8% are at upper adolescent studentsd years. There were 92.6% adolescent students living in the school dormitory. There were 43.5% of students blind from birth with duration of disability from 10-14 years. 65.2% comes from complete family with both father and mother. 55.6% has average grade at 2.50 - 2.99. 51.1% do not received money from their families for daily expenditure and

Copyright by Mahidol University

acknowledge that they have enough money for daily expenses at school. 48.2 % will consult parents when confronted with problems. 62.2 % attends classes specifically for the blind. 65.9% receives emotional social support at medium level, 66.7% receives tangible social support at medium level, and 77.0% receives informational social support at medium level.

3.2 The overall average score comparison for problem coping strategies in 3 patterns. Found that blind adolescent students had problem about inappropriate coping strategies which emphasize problem focused strategy, using problem coping strategies as a social support seeking strategy in high level (average score is 3.82) and using avoidance strategy in medium to high level (average score is 3.16)

3.3 The factors that is found to be significantly associated with the problem focused strategy at 00.1 age of female, father and mother's marital status, and academic achievement.

3.4 The factors that is found to be significantly associated with the social support seeking strategy at 00.1 and 0.05 is father and mother's marital status, emotional support, and tangible support.

3.5 The factors that is found to be significantly associated with the avoidance strategy at 00.1 and 0.05 is age of female, father and mother's marital status, and academic achievement.

3.6 Mostly blind adolescent students think them face with problem about study, social, friend and family. The great majority of relative persons with blind adolescent students had opinion that blind adolescent students have livelihood as normal adolescent students and them seek help from parent, family and parent should encourage and support their ability as appropriate.

4 Discussion

From problem coping strategies of blind adolescent students, the result can be divided as follow

4.1 Problem coping strategies method of overall blind adolescent students. The research found that majority of blind adolescent students had problem with inappropriate coping strategies, using problem focused strategy and social support seeking strategy in high level but using avoidance strategy in medium to high level.

Copyright by Mahidol University

From this study show that blind adolescent students could not solve problem well which may effect their life style of have quality and happiness (Doule, 1993; Frydenberg and Lewis,1993) This study according to research of Saroj Kumrat and other (2544) found that the majority of adolescent students confront problem by themselves, Korrawon Supunnawonsa (2544) found that the student in university using problem focused strategy in high level and using social support seeking strategy in medium to high level. For student that is using avoidance strategy that mean inefficiency use of problem coping strategies. Doule, 1993: Frydenberg and Lewis, 1993) this problem coping strategies student often blame oneself, angry or sleep or in denial. If student still using this problem coping strategies, it would effect to them life style. The student should receive appropriate recommendation for using in continuous problem coping strategies

4.2 The study has shown that gender factor don't have relation with problem coping strategies method as problem focused strategy, social support seeking strategy and avoidance strategy but found both of male and female blind adolescent students using problem coping strategy efficiency. They use problem focused strategy and social support seeking strategy in high level. Blind adolescent students female use problem focused strategy more than blind adolescent students male. This result of study according to the research of Korrawon Supunnawonsa (2544) has found that adolescent female using problem focused strategy more than adolescent male. For problem coping strategies as a social support seeking strategy, blind adolescent students male and female using not different which this result according to the research of Saroj Kumrat and other (2544) who had studied about problem coping strategies of senior high school, Ubonratchathani Province which studying with 1,720 male and female student. The result of research found female student using problem coping strategies as problem focused strategy more than male student while male student using problem coping strategies as a social support seeking strategy more than female student. But the research of Supapun Cotrcharut and Chumporn Yongkittikun (2545) found female using problem coping strategies as social support seeking strategy more than male. From the results, according and contradictory because this blind adolescent students may receive supporting from social in medium level and from further interviewing, the care assistance said that student receive a good care

Copyright by Mahidol University

from both school and family more that other student and present social value and equal rights between male and female. Avoidance strategy is inefficient problem coping strategies. Blind adolescent students female use avoidance strategy more than blind adolescent students male because female typically need refuge and emotional support when them meet problem that can't handle they always avoidance. Moreover, often to concern more than male (Frydenberg & Lewise, 1993), which according to the research of Sombun Charukasamthawi (2544) and Waraporn Ruttanawisittikul (2545) found adolescent female like to avoidance strategy more than adolescent male. From that research show, blind adolescent students female using avoidance strategy in medium to high level which is inappropriate solving and should receive advising for improvement continue.

4.3 Female age had low relation with problem coping strategies as problem focused strategy and avoidance strategy. On the other hand female age does not have relation with social supporting seeking strategy. For male age periods doesn't have relation with all of 3 problem coping strategies. From this study, blind adolescent students using effectively problem coping strategies is a problem focused strategy in high level. Blind early adolescent students using problem focused strategy in high level but the late blind adolescent students using in low level and mostly mid-level student female using confront as social support seeking strategy more than early-level student and senior-level female student. For avoidance strategy which is inefficiency solving (Doule, 1993; Frydenberg and Lewis, 1993) found young student using avoidance strategy more than older blind adolescent student. For this research found early adolescence and middle adolescence female student by using all of 3 method in high level which is ineffectively solving problem because them begin adolescent which has differentiation of body and sexual increasingly and they worry about differentiation of shape but they still have childhood e.g. same sex group and home is center for them. Moreover, they still confuse about behavior expression between children and adult and unseeing of unconfident reasons in solving problem and wonder about others reaction. All of reasons effect the blind adolescent students which affecting them is touchy, moody, worry in life style, frustrate in circumstance, isolate oneself. (Padung Arayawin, 2538; Wari Tirachitra, 2545: 27-28), using problem focused strategy in low level which more than middle adolescence and late

Copyright by Mahidol University

adolescence female. According to the research of Patcharin Arunrung (2545) found early adolescent students by using problem focused strategy and social support seeking strategy rather much and using avoidance strategy in medium level.

4.4 Father and mother's marital status had relationship in problem focused strategy, social support seeking strategy and avoidance strategy. From study found blind adolescent students whose parents are separated, they using ineffective problem coping strategies which the majority of them use problem focused strategy same blind adolescent students who live with parents. On the other hand using of a social support seeking strategy are less than blind adolescent students who lives with parent. Moreover they using avoidance strategy more than blind adolescent students who live with parent in order that may because when this blind adolescent students group face problem 48.5% them always to ask for help from parent. This result accordance with connective persons who is take care blind adolescent students said blind adolescent students always ask for help from parent and family when face problem which blind adolescent students who is live with parent, they have parent to support and look for help to them (Larzarus and Folkman,1984) more than blind adolescent students whose parents are separated. Wonpen Pongphayon (2529: 325-421) said father, mother, brother, sister or relative who is see behavior of blind adolescent students that one can advise blind adolescent students which is not solve problem only but is creating relationship within family and affect to choose problem coping strategies, this result according to the research of Panutda Mumbannchea (2543) who had studied about problem of lower secondary school Lopburi province that parent marital status and raising up has important relation with behavior problem at 0.01 and 0.05 and Chongruk Suppakitcharean (2547) studied about the relation between self-acceptance, relationship within family and confronting stress behavior in patient aged person found patient ages person both male and female who has age more than 60 year and come to receive service at aged person clinic, out patient of mental hospital Payathai and Wachiraphayaban hospital amount 100 persons found self acceptance and relationship within family affect to advantage behavior with confronting stress. Therefore blind adolescent students who comes from separate parent, they should receive correct advice to continue solving problems.

Copyright by Mahidol University

4.5 Duration of disability has relation with confront as avoidance strategy but hasn't relation with problem focused strategy and social support seeking strategy. From study found blind adolescent students that blind at birth and blind after birth mostly using effective problem coping strategies that is problem focused strategy , social support seeking strategy found blind adolescent students who is blind at birth using this method more than blind adolescent students who is blind after birth. For avoidance strategy which is ineffective problem coping strategies found blind adolescent students who is blind after birth using the method more than blind adolescent students who is blind at birth. From this study frond blind adolescent students who is blind after birth have inefficient problem coping strategies which according to theory of Bell (1977 referred in Pattarapong Prakobpon, 2534: 92) had written that disability periods will make patient to learn about problem coping strategies and can solve problem better when time apart. By patient who get disability long time, they will have skill to solve problem better than person who just get disability and this study according to research of Wimonrut Puwarawittipanit (2533) that survey about defection to take care oneself of person who loss leg statistically important. Person who is loss his leg long time can take care oneself more good than person who just loss his leg. From this study found sickness duration or handicap increase skill for problem coping strategies. Therefore blind adolescent students who had disability after birth, they should receive correct advice for solving problem effectively.

4.6 Academic achievement hasn't relation to problem coping strategies as problem focused strategy, social support seeking strategy and avoidance strategy. Found blind adolescent students who has average score between 0.00- 2.49 and 2.50- 2.99 using inefficiency problem coping strategies that they use problem coping strategies as problem focused strategy and social support seeking strategy which less effective than blind adolescent students who has score average between 3.00- 4.00.But in blind adolescent students who has average score between 0.00- 2.49 and 2.50- 2.99 using avoidance strategy more than blind adolescent students who has score average between 3.00- 4.00. Kamonrut Hrasuwrong (2542: 268) said person with higher intelligent often solve problem better than less intelligent person which contradicts with research of Fryman (Frydman, 1990 referred in Korngawan Suwonnapunsa,

Copyright by Mahidol University

2544; 37) that study about stress estimation, problem coping strategies and score of high school student amount 104 persons which found aggressive estimation had relation in high level to problem coping strategies that emphasis problem and emotion. Student who receives low score in language subject has relation with aggressive situation. For student who gets high score in mathematic subject has relation with estimating challenging situation when control factors level. Ped Gomez (Gomez, 1993) study relation between achievement of study and problem coping strategies within high school student amount 608 persons which divide are student who is high achieve study 311 persons and low achieve study 296 persons by using survey form to stress. The result of research found student get low score won't indirect coping strategies or doesn't coping strategies, for student get high score will cope strategies directly and female will coping strategies directly more than male. Chaleam Tunsakul, 2521 (referred in Pensri Worasombut., 2537: 78) studied about wisdom development and solving problem immediately of pre-school students at education region 3, age 3-6 year amount 60 persons by using wisdom testing (Standford Binet Form L-M).From solving problem immediately testing and questionnaire about training found wisdom have advantage related to solve problem immediately statically important at 0.01 which this result isn't according. Due to this group of blind student has individual education course (IEP) which measurement standard as follow the individual course of each person. This reason can't use research standard for measuring all of student different. Therefore information of academic achievement had duplication.

4.7 Adequacy money for daily expanding don't have relation with problem focused strategy, social support seeking strategy and avoidance strategy which result found blind adolescent students who has adequacy money for daily expanding using problem coping strategy in medium level. Mostly effective problem coping strategies is problem focused strategy more than blind adolescent students who has inadequacy money for daily expanding but use to the social support seeking strategy less than adolescent students who has inadequacy money for daily expanding. For avoidance strategy which is ineffective problem coping strategies found blind adolescent students who have inadequate money for daily expenses always use the method more than blind adolescent students who have adequate money for daily expenses. From

Copyright by Mahidol University

study above found adolescent students who has adequate money and inadequate for daily expenses using inefficiency problem coping strategies which un according to Lazarus and Folkman (Lazarus & Folkman ,1984) said material source consisting of having lot of property or money which is one reason of solving problem also. Including the research of Pensri Worasombut (2537) found medium and high status blind adolescent students has problem coping strategies behavior better than low status blind adolescent students with significant difference at level 0.05. Student 92.6% live in dormitory of blind's school which school prepared meal and apparel and 51.2% don't receive money for expanding. This is the reason that adequacy money for daily expanding hasn't relation to problem coping strategies.

4.8 Education course hasn't relation to problem focused strategy; social support seeking strategy and avoidance strategy. Blind adolescent students study with normal student and study within blind student, the majority of them always use to problem focused strategy and social support seeking strategy in high level. That is blind adolescent students who study with normal student use problem focused strategy more than separating study within blind adolescent students. In case of a social support seeking strategy found who study with normal student use this method more than separating study within blind adolescent students. But avoidance strategy found majority of blind adolescent students who study with normal student use this method less than separating study within blind adolescent students. In summary, blind adolescent students whom study with normal student have more effective problem coping strategies than separating study within blind adolescent students. This result according to the study of Hodge and Keller (1999: 153- 165) said blind students study in general school its to help and support social skill development, self concept and has confidence to make relationship which affect to problem coping strategies of Lazarus theory who said the social skill mean individual ability that make relationship with other. The person has this skill can manage problem.

4.9 Receiving social support in parts of emotion and tangible support had relation to problem coping strategies as social support seeking strategy but hasn't relation to problem focused strategy and avoidance strategy. Found blind adolescent students who receive supporting from social in part of emotion, material and information in high level will use effective problem coping strategies. That is they use

Copyright by Mahidol University

problem focused strategy and social support seeking strategy more than adolescent students who receive supporting from social in part of emotion, material and information in low to medium level and they use avoidance strategy less. This result is social support and is in the same direction with Lazarus and Folkman (Lazarus & Folkman ,1984) who said this is factor which has relation with problem coping strategies method within adolescent students and according to the research of David and other (David.L.Dubois and other, 1992: 542-557) who studied relation between stress and first step adolescent students adaptation amount 166 persons in United State by use daily inspection diary of Johnson and Macsion, use questioning the problem in life of Rolison and Felner, use the adolescent students adaptation measurement by measuring the depression of Koveall, use oneself estimation of Naligava and Filsh and use anxious measurement in kid of Renold and Richmont which found supporting from social has advantage relation to the first step of adolescent students. Sasithon Manesang (2538) studied relation among supporting force from social, experience acknowledgements and mother adolescent students adaptation after born in Radwite hospital amount 100 persons. From this study found social supporting has relation to mother adaptation (important fact) at 0.01. Pensri Worasombut (2537) studied stress condition, wisdom and supporting social force to confront stress condition behavior of adolescent students grade 7 in Sahasuksa school, Bangkok amount 402 persons by use questionnaire about life style, stress measurement, supporting from social, confront stress condition behavior and the stand progressive matrices test. Within sampling adolescent students found the supporting from social has effect to adolescent students in situation estimation and problem coping strategies though of adolescent students which has advantage relation to problem coping strategies of first step of adolescent students significantly associated at 0.01.

5 Recommendation

5.1 There should be additional study that connect with this research with consideration from factor influence to problem coping strategies method of each research pattern which has other pattern for expanding scope ex. Field survey for studying problem coping strategies of blind adolescent students. For opening, point of view is to clear up any confusion or using deeply interview or group observation

Copyright by Mahidol University

5.2 Because this research about problem coping strategies of disability has limitation. Therefore research should be done with another group of disability.

5.3 As a result of this research, the counseling process should be applied when giving advice in problem coping strategies which makes them have good quality in their life and happiness.

Copyright by Mahidol University

บรรณานุกรม

กชกร ศรีสัมพันธ์ .(2537). บทบาทของครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาของคนพิการ วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรม ศาสตร์.

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ .(2542).จิตวิทยาการศึกษา .กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย ,268.

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2529).คู่มือการจัดการเรียนร่วม .กรุงเทพหานคร ,โรงพิมพ์คุรุสภา.

กรกวรรณ สุพรรณวรรษา (2541).การวิเคราะห์การมองโลกในแง่ดีและกลวิธีการเผชิญปัญหาของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

จงรักษ์ สุกกิจเจริญ .(2527) .ความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับตนเอง สัมพันธ์ภาพในครอบครัวและพฤติกรรมเผชิญภาวะเครียดในผู้ป่วยสูงอายุ.วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พยาบาลอายุศาสตร์และศัลยศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

จรวยพร ธรนินทร์.(2541).แบบเรียนสรีรวิทยาด้วยตนเอง.กรุงเทพฯ.สารศึกษาการพิมพ์.

จิว เชาว์ถาวร.(2539).ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล ตามแนวคิดของโรเจอร์ส ต่อวิธีการเผชิญความเครียดของมารดาที่มีบุตรเป็นโรคธารัสซีเมีย.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุไรรัตน์ เปรมัษเฐียร.(2530).จิตวิทยาวัยรุ่น.ภาควิชาจิตวิทยา และการแนะแนว วิทยาลัยครูจันทรเกษม.

จันทิมา เลิศจรัสอร่ามดี.(2545).การศึกษาการจัดโปรแกรมการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นในโรงเรียนประถมสาธิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต (งานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ) มหาวิทยาลัยมหิดล.

เจียงคำ อินทรวิชัย.(2533).ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางปราการ การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของมารดาเด็กที่ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ตรีนุช ธงไชย.(2545). วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงดูเพียงคนเดียว และครอบครัวปกติในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานพนธ์ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต(สุขภาพจิต) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Copyright by Mahidol University

เฉลิมพล ตันสกุล.(2541).พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข.กรุงเทพฯ.ภาควิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธีระ จันทรรัตน์.(2539).สภาพปัจจุบันและปัญหาการบรอหารโรงเรียนเรียนร่วม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตา จังหวัดเชียงใหม่ .ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต .บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นุชลดา โรจนประภาพรรณ.(2541).ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การอบรบเลี้ยงดูของบิดามารดากับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นตอนต้นศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาอกอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

นาภรณ์ นรินทร์(2543) ปัญหาพฤติกรรมในเด็กวัยเรียนที่มีโรคทางกายเรื้อรังที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (สุขภาพจิต) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงคราญ ผาสุก.(2528).ความเครียดและการผ่อนคลาย.หลักการพยาบาลจิตเวช รวบรวมและจัดพิมพ์โดย คณะแพทย์ศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.

เพ็ญศรี วรสมบัติ.(2537) .ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด สติปัญญา และการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดในวัยรุ่นตอนต้น.ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.

รักชนก คชไกร.(2541). ความเครียด บุคลิกภาพ แรงสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพ ฯ. ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปนัดดา มุมบ้านเช่า .(2543) .ปัญหาพฤติกรรมเด็กวัยรุ่นมัธยมต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรี.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(สุขภาพจิต)บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

ประยูรศรี มณีศร.(2532).จิตวิทยาวัยรุ่น.ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว.คณะครุศาสตร์สหรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยครูจันทรเกษม:21-72.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2536).การศึกษาสภาวะสุขภาพจิต คุณภาพชีวิต และทักษะการปรับตัวของเยาวชนไทย.วารสารสุขศึกษา,16 (เมษายน-มิถุนายน) ,4-5.

ผดุง อารยะวิญญู.(2542).การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.(พิมพ์ครั้งที่ 2).กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.

Copyright by Mahidol University

พัชรินทร์ อรุณเรือง.(2545).ผลการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มต่อความสามารถในการฟื้นหลังและกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตอนต้น.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตจิตวิทยา. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พูนศรี ยิ้มสาระ.(2544).การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นกับเด็กปกติในโรงเรียน สำนักงานประถมศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลัดสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภัทรพงษ์ ประกอบผล.(2538).ความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับการเรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์คลอดกับการปรับตัวของมารดาวัยรุ่น.วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภัทรสุดา ฮามคำไพ.(2538). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงต่อกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักศึกษาของนักศึกษาพยาบาล.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

วันเพ็ญ บุญประกอบ.(2534).จิตเวชศาสตร์เด็กและวัยรุ่น.กรุงเทพฯ.โรงพิมพ์ชวนพิมพ์

วันเพ็ญ พงศ์ประยูร .(2529).การแนะแนววัยรุ่น.ใน ยุวดี กาญจนัษฐิติ,บรรณาธิการ.เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม หน่วยที่9- 15 .พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์น่ำกังการพิมพ์ :325-412.

วารี ถิระจิตร .(2545).การศึกษาสำหรับเด็กพิการ.พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพฯ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิมลรัตน์ ภู่วราวุฒิพานิช .(2533) .การสำรวจความบกพร่องในการดูแลตนเองของผู้สูญเสียขา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิไล กุศลวิศิษฎ์กุล.(2549).การสุ่มตัวอย่างและการหาขนาดตัวอย่างในประมวลสาระชุดวิชา การวิจัยทางการพยาบาลสารสนเทศและสถิติ หน่วยที่ 5 .นนทบุรี. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช:

วีณา มิ่งเมือง .(2540) .ผลการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงต่อกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ . วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2540). การศึกษาพิเศษ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.กระทรวงศึกษาธิการ . กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภา.

ศศิธร มณีแสง .(2538).ความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมกับการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์กับการปรับตัวของมารดาวัยรุ่น.วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Copyright by Mahidol University

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2537).จิตวิทยาบุคลิกภาพ.พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร.สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน,5.

ศรีศักดิ์ จามรมาน.(2548).บทความปัญหาวัยรุ่น [online]. www.bangkokbiznew.com. [2004,Fabuary 8].

ศึกษา พาหะมาก.(2532). พัฒนาการทางสติปัญญา และการปรับตัวของนักเรียนในจังหวัดศรีษะเกษ . ปริญญานิพนธ์การศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.กรุงเทพฯ .มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร .

สงคราม เชาวศิลป์.(2526).การทดสอบ ทักษะทางกลไกและประสาทสัมผัส. เชียงใหม่.คณะมนุษย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สาโรช คำรัตน์ และคณะ.(2544) .การเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานี.รายงานวิจัย.โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

สุชา จันทร์เอม.(2536).จิตวิทยาพัฒนาการ.พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพฯ.โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุภาพรรณ โคตรจรัสและชุมพร ยงกิติกุล.(2544).การวัดการเผชิญปัญหา.กรุงเทพฯ.คณะจิตวิทยาจุฬาลงการณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาพรรณ โคตรจรัส.(2545).ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และพฤติกรรมส่วนบุคคลของวัยรุ่นไทย.รายงานการวิจัย คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่.ข้อมูลการจับกุมปี 2547-2548. [online]. www. Cmpolice .net/html/data .[2004,Fabuary 8]

อรุณี เกษรอุบล.(2544) .การสำรวจความเครียด การจัดการกับปัญหาและการสนับสนุนทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะแพทย์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัจฉรา สุขารมณ์และคณะ.(2543).การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความคิดสร้างสรรค์และพฤติกรรมก้าวแสดงออก. รายงานวิจัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

Copyright by Mahidol University

ภาษาอังกฤษ

Alexander, F. E. (1996). Self-concepts of Children with Visual Impairments. RE.view, 28 (1), 35-43.

Ammerman RT,Van Hasselt VB,Hersen M. (1996). Social skills training for children and youth with visual disabilities. In V.B.

Ammerman, R.; Van Hasselt, V.; Hersen, M. (1986). Psychological adjustment of visually handicapped children and youth. Clinical Psychology Review, 6 (1), 67-85.

Beaty, L.A. (1991). The effect of visual impairment on adolescence self-concept. Journal of Visual Impairment and Blindness, 85, 129-130.

Berthold Lowenfeld. (1971).Our blind children.Illinois:Charles C Thomas Publisher.Bolognini,M.,Plancherel,B,Halfon,O.

Cadman D,Boyle M, Szamari P Offord DR (1987).Chronic illness, disability,and mental and social well-being:Finding of the Omtario chail health study. Peadeatircs 79,805-813.

Cobb.Sidney(1976).Social support as a moderator of life stress. Psychosomatic Medicine(38),300-313.

Coker, C. (1979). A comparison of self-concepts and academic achievment of visually handicapped children enrolled in a regular school and in a residential school. Education for the Visually Handicapped, (11), 67-74.

Cook ,S.W.& Hepper,P.P.(1997).A psychometric study of three coping measure. Education and Psychological Measurement,(57),906-923.

Cook -Clampert, M.A. (1981). The development of self-concept in blind children. Journal of Visual Impairment and Blindness,75(6), 233-238.

David.L.Dubois and other (1992).A prospective study of life stress,Social support and adaptation in Eary adolescence.Child Dev ,(63),542-557.

Dodds, A.G., Bailey, P, Pearson, A. & Yates, L. (1991) Psychological factors in acquired visual impairment: the development of a scale for adjustment. Journal of Visual Impairment and Blindness.(85), 306 - 310.

Doule,D.A.(1993).Factor predicting quality of life and psychiatric symptomology among college student.Dissertation Abtracts International,54:04-B.

Copyright by Mahidol University

Dumout,M(1997).Coping strategies :A comparative study of Clinical group and a community sample. Medicine,Mind and Adolescence,(3), 1-2.

Eaglestein AS.(1995).The social acceptance of blind high school student in an integrated . New Outlook for the Blind ,69,447-451.

ErikErikson.(1975).PsychosocialDevelopement[online].Available:http://web.cortland.edu/andersmd/ERIK[2004,Fabuary 8]

F.Phillip Rice(1996).The Adolescent.Eight edition.USA.Allyn& Bacon,182-186.

Frydenberg, E. & Lewis, R. (1997). Coping with different concerns: Consistency in coping strategies used by adolescents. Australian Psychologist, (29), 45-48.

Frydenberg, E. (1993). The coping strategies used by capable adolescents. Australian Journal of Guidance and Counselling, (3), 1-8.

Frydenberg, E., & Lewis, R. (2004). Adolescent coping in the Australian context.Australian Educational Researcher, (18), 65-82.

Frydenberg, E., & Lewis, R. (1991b). Adolescent coping: the different ways in which boys and girls cope. Journal of Adolescence, (14), 119-133.

Frydenberg, E., & Lewis, R. (1993a). Adolescent Coping Scale: Administrator's manual. The Australian Council for Educational Research, (18), 90-97.

Frydenberg, E., & Lewis, R. (1993b). Boys play sport and girls turn to others: Age, gender and ethnicity as determinants of coping. Journal of Adolescence, (16), 253-266.

Frydenberg, E., & Lewis, R. (1994b). The Adolescent Coping Scale: Multiple forms and applications of a self-report inventory in counselling and research context. Paper presented at American Research Association Conference, Atlanta.

Frydenbreg (2004) Adolescent Coping Scale: Administrator's manual. The Australian Council for Educational Research, (20), 90-97.

Geradine T.Scholl.(1986).Foundations of education for blind and visual handicapped children and youth theory and practice.New York:America foundation for the blind ,Inc.

Gomez.(1993).The relation between academic achievement and coping with stress among public junior high school adolescents. Dissertation Abtract international,(54),06-B.

Copyright by Mahidol University

Harper, J. F., & Marshall, E. (1991). Adolescents' Problems and Their Relationship to Self-Esteem. Adolescence,(26), 799-808.

Huurre TM, Aro HM.(1998) .Psychosocial development among adolescents with visual impairment. Eur Child Adolesc Psychiatry. ,7(2), 73-8.

Ingsholt, A. (1990). How does a blind child develop an identity? Proceeding of the International Symposium of Visually Handicapped Infants and Young Children. Edinburgh.

Jackson, S., & Bosma, H. (Eds.) (1990). Coping and self-concept in adolescence. Heidelberg: Springer-Verlag.

Jan JE ,FreemanRD,Scott EP(1997) .Visual impairment in children and adolescents. New York:Grune&Stratton.

Jervis, F.M. (1959).A comparison of self-concepts of blind and sighted children. In C.J. Davis (Ed.), Guidance programs for blind children (19-31). Watertown, MA: Perkins.

Kaver,C.S.,Scheier,M.F.,Weintraub,I.K.(1989) .Asserting coping strategies:A theoretically based approach. Journal of Personality and Social Personality and Social Psychology,(56),267-283.

Meighan, T. (1971). An investigation of the self-concept of blind and visually handicapped adolescents. New York: American Foundation for the Blind.

Obiakor, F.E., i Stile, S.W. (1989). Enhancing self-concept in students with visual handicap. Journal of visual impairment and blindness,(83), 255-257.

Plancherel,B,&Bolognini (1995).Coping and Mental health in early adolescence. Journal of Adolescence.(18),4.

Rosenblum, L. P. (1997). Adolescents with visual impairment who have best friends: A pilot study. Journal of Visual Impairment and Blindness, 91(3), 224-235.

Rosenblum, L. P. (1997). Friendship Dyads of Adolescents with Visual Impairment. (Doctoral dissertation, University of Arizona, Tucson, 1997). Dissertation Abstracts International, 58, (04A), 1247. (University Microfilms No. AAG 97229535).

Rosenblum, L. P. (1998). Best friendships of adolescents with visual impairment: A descriptive study. Journal of Visual Impairment and Blindness, 92(9), 593-608.

Copyright by Mahidol University

Rosenblum, L. P. (2000). Perceptions of the impact of a visual impairment on the lives of adolescents. Journal of Visual Impairment and Blindness, 94(7), 434-445.

Rutter M,Graham P,Yule.W.(1970) .A neuropsychiatric study in childhood. Philadelphia:Lippincott.

Sabina Kef, Researcher (2000) .The relation between regular or special education and the psychosocial functioning and social contacts of blind and visually impaired adolescents. Journal of Visual Impairment and Blindness, 94(8), 651-645.

Schindele, R. (1974). The social adjustament of visually handicapped childen in different educational settings. American Foundation for the Blind Research Bulletin, 28,25-144.

Schaefer ,C.,Coyne,J.C.&Lazarus,A(1981).The health –related function of social support .Journal of Behavioral Medicine ,4,381-406.

Van Hasselt .(1983) .Social adaptation in the blind . Chinical Psychology review 3, 87-102.

Warren, D.H. (1984). Blindness and children. An individual differences approach. Cambridge: Cambridge University Press.

Wesolowski MD .(1987) .Difference in sizes of social networks of non clients Rehabilitation Counseling Bulletin,31:pp17-27.

Zunith, M.; Ledwith, B.E. (1965). Self-concepts of visually handicapped and sighted children. Perceptual and Motor Skills, 21, 771-774.

Jerrold S Greenberg.(1993). Comprehensive stress management. Fourth edition, Brown&Benchma:1-15,63-122.

Copyright by Mahidol University

ภาคผนวก

Copyright by Mahidol University

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนตาบอดวัยรุ่นที่ศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ ในหลักสูตรศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล มีความประสงค์ในการทำวิจัยเรื่อง การศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนตาบอดวัยรุ่นที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งต้องอาศัยความช่วยเหลือ และความร่วมมือของท่านในการตอบแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลที่ได้ในครั้งนี้ไปใช้ในการวิจัย ข้อมูลดังกล่าวจะถูกเก็บเป็นความลับ และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างไรแก่ท่าน ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านให้ช่วยตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบสมบูรณ์ทุกข้อ และตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในครั้งนี้

(นาง สายพิณ ยานะ)

Copyright by Mahidol University

แบบสอบถาม

เรื่อง กลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอด

คำแนะนำ ในการตอบแบบสอบถาม

ขอให้ท่านฟังข้อความที่ผู้สัมภาษณ์อ่านให้ท่านฟังทีละข้ออย่างตั้งใจ แล้วเลือกข้อคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด โดยไม่ต้องคำนึงว่าคนส่วนใหญ่จะทำหรือคิดอย่างไร เนื่องจากแบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก โดยผู้สัมภาษณ์จะทำการบันทึกคำตอบของท่านลงในแบบสอบถาม ขอให้ท่านโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ หากมีข้อสงสัยหรือฟังไม่ทันให้สอบถามจากผู้สัมภาษณ์ทันที

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอด จำนวน 40 ข้อ

<u>ส่วนที่ 1</u> แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

<u>คำชี้แจง</u> โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตรงกับสภาพความจริงของท่าน

1. เพศ ( )1. ชาย ( ) 2. หญิง
2. วันเดือนปีเกิด.....
3. รูปแบบการเรียน

( )1 .เรียนร่วม ( ) 2. เรียนเฉพาะ

4. ปัจจุปันนักเรียนพักอาศัยอยู่ที่ไหนระหว่างเรียน

( ) 1.บ้าน ( ) 2. หอพัก

( ) 2.1. โรงเรียน

( ) 2.2. เอกชน

5. สถานภาพสมรสของพ่อแม่

( ) 1. อยู่ด้วยกัน ( ) 2.แยกกันอยู่

( ) 3. หย่าร้าง ( ) 4. อื่นๆ (ระบุ)……..

6. ระยะเวลาที่ตาบอด .....……ปี
7. ผลการศึกษาเฉลี่ยของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547.....
8. นักเรียนได้รับค่าใช้จ่ายที่ได้รับในชีวิตประจำวัน .....บาท/วัน

Copyright by Mahidol University

8.1. นักเรียนคิดว่าค่าใช้จ่ายที่ได้รับเป็นอย่างไร

( ) 1. ได้รับเงินค่าใช้จ่ายไม่พอใช้

( ) 2. ได้รับค่าใช้จ่ายพอใช้

( ) 3. ได้รับเงินค่าใช้จ่ายพอใช้ และเหลือเก็บ

9. เมื่อนักเรียนมีปัญหา นักเรียนมักได้รับการช่วยเหลือจากใครมากที่สุด

( )1. บิดา มารดา ( )2. พี่น้องบิดา มารดาเดียวกัน ( ).3. เพื่อน

( ).4. ครู ( )5.ญาติ ระบุ……. ( ) 6. อื่นๆระบุ…

9.1 นักเรียนคิดว่าได้รับข้อมูลข่าวสารจากสังคมและคนรอบข้าง เพื่อนำไปช่วยในการเผชิญปัญหาระดับใดบ้าง

( )1.ระดับน้อย

( )2.ระดับปานกลาง

( )3.ระดับสูง

9.2 นักเรียนคิดว่าได้รับความรัก การดูแลเอาในใส่จากสังคมและคนรอบข้างในระดับใดบ้าง

( )1.ระดับน้อย

( )2.ระดับปานกลาง

( )3.ระดับสูง

9.3 นักเรียนได้รับการช่วยเหลือด้านวัตถุสิ่งของ และการบริการต่างๆ จากสังคมและคนรอบข้างในระดับใดบ้าง

( )1.ระดับน้อย

( )2.ระดับปานกลาง

( )3.ระดับสูง

10. ปัจจุบันนักเรียนมีปัญหาเรื่องอะไรบ้าง แล้วคิดว่าปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุมาจากอะไร

.....

.....

.....

……

……

……

……

Copyright by Mahidol University

<u>ส่วนที่ 2</u> แบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอด

<u>คำชี้แจง</u>

เมื่อท่านพบกับสภาพการณ์ที่ยุ่งยากและเกิดเป็นปัญหาในชีวิต เป็นสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด ท่านย่อมมีวิธีการมากมายหลายวิธีในการโต้ตอบกับความเครียด ข้อคำถามต่อไปนี้ จะถามท่านเกี่ยวกับสิ่งที่ทำและรู้สึกเมื่อท่านประสบกับเหตุการณ์ดังกล่าว

ในแต่ละข้อมีข้อคำตอบ โดยให้ท่านเลือกตามความถี่ของการใช้วิธีการโต้ตอบต่อปัญหาในข้อนั้น มีตั้งแต่ 1- 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 = ไม่เคยทำเลย หมายถึง โดยทั่วไปท่านไม่เคยทำเช่นนั้นเลย

ระดับที่ 2 = ไม่ค่อยได้ทำ หมายถึง โดยทั่วไปฉันจะทำเช่นนั้นบ้างเล็กน้อย

ระดับที่ 3 = ทำและไม่ทำพอๆกัน หมายถึง โดยทั่วไปฉันจะทำเช่นนั้นในปริมาณปานกลาง

ระดับที่ 4 = ทำค่อนข้างบ่อย หมายถึง โดย ทั่วไปฉันจะทำเช่นนั้นเป็นส่วนมาก

ระดับที่ 5 = ทำบ่อยมาก หมายถึง โดยทั่วไปฉันจะทำเช่นนั้นเป็นประจำ

ตัวอย่างการถามและการตอบ

เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียด

ท่านมักจะ (ข้อคำถาม) ___ บ่อยแค่ไหน

Copyright by Mahidol University

<u>ส่วนที่ 2</u> แบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นตาบอด

เมื่อท่านพบเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหา หรือเมื่อรู้สึกเครียด ท่านใช้วิธีการเผชิญปัญหาต่อไปนี้บ่อยเพียงไร					
วิธีการที่ใช้	**ทำบ่อยมาก**	**ทำค่อนข้างบ่อย**	**ทำและไม่ทำพอๆกัน**	**ไม่ค่อยทำ**	**ไม่เคยทำเลย**
1. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียด ท่านมักจะลงมือแก้ที่สาเหตุของปัญหา แล้วลงมือแก้ไขปัญหาจนสุดความสามารถ บ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
2. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียด ท่านมักจะขยันและพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างดี ตามกำหนด บ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
3. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียด ท่านคิดว่าท่านได้เรียนรู้สิ่งดีๆจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยมากแค่ไหน	5	4	3	2	1
4. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียด ท่านจึงพยายามทำตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ มากขึ้นบ่อยมากแค่ไหน	5	4	3	2	1
5. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียด ท่านขอความช่วยเหลือจากพ่อแม่ญาติพี่น้องบ่อยมากแค่ไหน	5	4	3	2	1
6. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียด ท่านระบายความในใจของฉันกับใครบางคนบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
7. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียด ท่านตัดปัญหาออกไปจากใจฉัน และไม่รับรู้ว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1

Copyright by Mahidol University

วิธีการที่ใช้	ทำบ่อยมาก	ทำค่อนข้างบ่อย	ทำและไม่ทำพอๆกัน	ไม่ค่อยทำ	ไม่เคยทำเลย
8. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียด ท่านหันไปสนใจทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่ใช่ปัญหาที่เกิดขึ้นแทนที่จะมัวเป็นกังวลเรื่องปัญหาบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
9. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านเก็บความรู้สึกต่างๆไว้คนเดียว ไม่ให้ใครรู้ว่าท่านกำลังกังวลเรื่องใดบ่อยมากแค่ไหน	5	4	3	2	1
10. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านจะรอดูว่าอะไรจะเกิดขึ้นแล้วจึงลงมือแก้ปัญหา บ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
11. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านดูแลตนเองให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง เช่น เล่นกีฬา ออกกำลังกายให้หายเครียดบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
12. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านพูดคุยปัญหากับคนอื่นเพื่อช่วยกันหาทางแก้ปัญหาให้ท่านบ่อยมากแค่ไหน	5	4	3	2	1
13. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านเล่าปัญหาให้เพื่อนที่มีปัญหาเช่นเดียวกันฟังบ่อยมากแค่ไหน	5	4	3	2	1
14. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านเก็บตัวเลี่ยงที่จะพบปะผู้คนบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1

Copyright by Mahidol University

วิธีการที่ใช้	ทำบ่อยมาก	ทำค่อนข้างบ่อย	ทำและไม่ทำพอๆกัน	ไม่ค่อยทำ	ไม่เคยทำเลย
15. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านเก็บตัวเลี่ยงที่จะพบปะผู้คนบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
16. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านหาวิธีการใดวิธีหนึ่งแสดงออกเพื่อให้ความทุกข์ลดลงเช่น ร้องไห้ โวยวาย หรือ นอนหลับบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
17. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านพิจารณาความคิดของผู้อื่นแล้วนำมาใช้จัดการกับปัญหาบ่อยมากแค่ไหน	5	4	3	2	1
18. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านหวังว่าปัญหาต่างๆจะคลี่คลายไปได้เองบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
19. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านหวังว่าจะมีปาฏิหาริย์เกิดขึ้นทำให้สิ่งร้ายๆที่เกิดขึ้นกลับกลายเป็นดีบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
20. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านคิดหาทางที่จะจัดการกับปัญหาอย่างไรดีที่สุดและนำวิธีใหม่ๆมาใช้แก้ปัญหา	5	4	3	2	1
21. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านมุ่งอยู่ที่การแก้ปัญหาอย่างเต็มที่ โดยไม่ให้ความคิดและกิจกรรมอื่นมารบกวนบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1

Copyright by Mahidol University

วิธีการที่ใช้	ทำบ่อยมาก	ทำค่อนข้างบ่อย	ทำและไม่ทำพอๆกัน	ไม่ค่อยทำ	ไม่เคยทำเลย
22. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านพยายามควบคุมตนเองไม่ให้แสดงความกระวนกระวายแล้วทำอะไรรีบเร่งเกินไปบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
23. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านยอมรับว่าสิ่งที่เกิดขึ้นไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้บ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
24. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านกังวลเกี่ยวกับอนาคตของท่านบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
25. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านพิจารณาถึงขั้นตอนต่างๆก่อนลงมือแก้ปัญหา ทันทีบ่อยแคไหน	5	4	3	2	1
26. เมื่อผ่านเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต ทำให้ท่านได้เรียนรู้มากขึ้นแล้วนำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง บ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
27. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านหาเวลาเพื่อทำงานอดิเรกหรือกิจกรรมที่ฉันชอบเพื่อผ่อนคลายความเครียดเช่น ฟังเพลง อ่านหนังสือ เล่นดนตรีบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
28. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านขอคำปรึกษาจากผู้ที่มีความรู้ หรือผู้ที่เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1

Copyright by Mahidol University

วิธีการที่ใช้	ทำบ่อยมาก	ทำค่อนข้างบ่อย	ทำและไม่ทำพอๆกัน	ไม่ค่อยทำ	ไม่เคยทำเลย
29. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านตำหนิและโทษตนเองว่าเป็นต้นเหตุของปัญหาบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
30. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านใคร่ครวญในสิ่งที่ท่านพูด หรือทำบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
31. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านรู้สึกกังวลกับปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
32. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาชีวิต ที่ท่านไม่สามารถแก้ไขได้ท่านจึงยอมรับปัญหานั้น และเรียนรู้ที่จะอยู่กับปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
33. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านกินหรือดื่มเปลี่ยนไปจากปกติบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
34. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านจึงสวดมนต์เพื่อขอให้ทุกอย่างดำเนินไปด้วยดีบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
35. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านรู้สึกตัวว่าป่วยไม่สบายไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้บ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
36. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านบอกตนเองว่าเหตุการณ์นี้ไม่ได้เกิดขึ้นจริงบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1

Copyright by Mahidol University

วิธีการที่ใช้	ทำบ่อยมาก	ทำค่อนข้างบ่อย	ทำและไม่ทำพอๆกัน	ไม่ค่อยทำ	ไม่เคยทำเลย
37. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านจึงขยันเรียนมากขึ้นบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
38. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านจะพยายามทำตัวให้เป็นที่ชื่นชอบของเพื่อนๆมากขึ้นบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
39. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยากเป็นปัญหาในชีวิต หรือรู้สึกเครียดท่านฉันขอความช่วยเหลือจากอาจารย์หรือเพื่อนบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1
40. เมื่อท่านพบกับเหตุการณ์ที่ยุ่งยาก เป็นปัญหาในชีวิต ท่านคิดว่าตัวเองที่เป็นคนสร้างปัญหาให้ตัวเองบ่อยแค่ไหน	5	4	3	2	1

Copyright by Mahidol University

แบบสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนวัยรุ่นตาบอด

<u>คำชี้แจง</u> โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ และทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตรงกับสภาพความจริงของท่าน

<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง
2. อายุ……ปี
3. ระดับการศึกษา
   - ( ) ไม่ได้เรียน
   - ( ) ประถมศึกษา
   - ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น
   - ( ) ปริญญาเอก
   - ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย
   - ( ) ปริญญาตรี
   - ( ) ปริญญาโท

<u>ส่วนที่ 2</u> แบบสัมภาษณ์แนวความคิดของผู้ที่เกี่ยวกับนักเรียนวัยรุ่นตาบอดเกี่ยวกับการเผชิญปัญหา

1. ท่านคิดว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดปัจจุบันมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไรบ้าง

……
……
……
……
……
……
……

2. ปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นตาบอดที่ท่านพบอยู่ในปัจจุบันมีอะไรบ้าง เกิดจากสาเหตุอะไรบ้าง

……
……
……
……
……
……
……
……
……

Copyright by Mahidol University

3. ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาข้างต้นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่านักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีกลวิธีเผชิญปัญหาอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. ท่านมีแนวคิดในการส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นตาบอดมีกลวิธีการเผชิญปัญหาที่เหมาะสมอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Copyright by Mahidol University

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นาง สายพิณ ยานะ
วันเดือนปีเกิด	19 กันยายน 2516
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ .ศ. 2535-2537
	ประกาศนียบัตรพนักงานเวชกรรมฟื้นฟู
	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พ.ศ. 2538-2540
	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สุขศึกษา)
	มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2545- 2550
	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (งานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ)
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน	กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลนครพิงค์
	ตำแหน่งเจ้าพนักงานเวชกรรมฟื้นฟู ระดับ 6

Copyright by Mahidol University